

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA M E R C A T O R

LETO XIII.

LJUBLJANA, JUNIJ, JULIJ 1975

ŠT. 6, 7

Ob dnevu borca

Letos proslavljamo 30-letnico svobode in 25-letnico samoupravljanja. S ponosom se oziramo na prehojeno pot; na težke dni naše revolucije in leta povojne izgradnje. Ob tem se predvsem spo-

minjamo naših borcev, ki so z orožjem v rokah postavljali temelje današnje Jugoslavije. Mnogim med njimi je ugasnilo življenje že med NOV. V boju za svetlejšo in pravičnejšo prihodnost jih je uničila okupatorjeva in izdajalska roka. Ostali nam bodo v svetlem spominu kot najboljši sinovi in hčere domovine.

Vsako leto se še posebno ob 4. juliju poklonimo njihovemu spominu, preživelim borcem pa sežemo v roko in jim čestitamo k njihovem prazniku.

Kot prejšnja leta smo tudi letos povabili naše borce na skromen izlet, da bi skupaj preživeli prijeten dan. Tako smo mladi skupaj z borci Delovne skupnosti podjetja in TOZD Grosist obiskali rojstni kraj maršala Tita. Pot nas je vodila preko Celja, Kozjanskega do Kumrovca. Vmes smo se ustavili v Podčetrtku, kjer smo si ogledali osnovno šolo, ki je znana po veliki skrbi učencev pri urejanju šole. Na šolskem vrtu sta lepo urejena cvetličnjaka in nasadi rožic, postavili so si živalski vrt v malem, na vsakem koraku pa smo se srečevali s predmeti, ki so prikazovali zgodovino kraja. Pri vhodu nas je pozdravil dežurni vrtnar Lojzek-robot, ki so ga sestavili učenci sami.

V Kumrovcu smo si ogledali Titovo rojstno hišo in Spominski dom mladine in borcev NOV, za čigar izgradnjo smo prispevali finančna sredstva tudi delavci Mercatorja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

MERCATOR: 29 TOZD

Mercator se je v zadnjih mesecih povečal kar za štiri Temeljne organizacije združenega dela. V tej številki našega časopisa vam že obširneje predstavljamo TOZD »Univerzal« iz Lendave in TOZD »Ribnica« iz Ribnice; delavci v teh kolektivih so se že ob koncu lanskega leta na referendumih odločili za združitev z Mercatorjem.

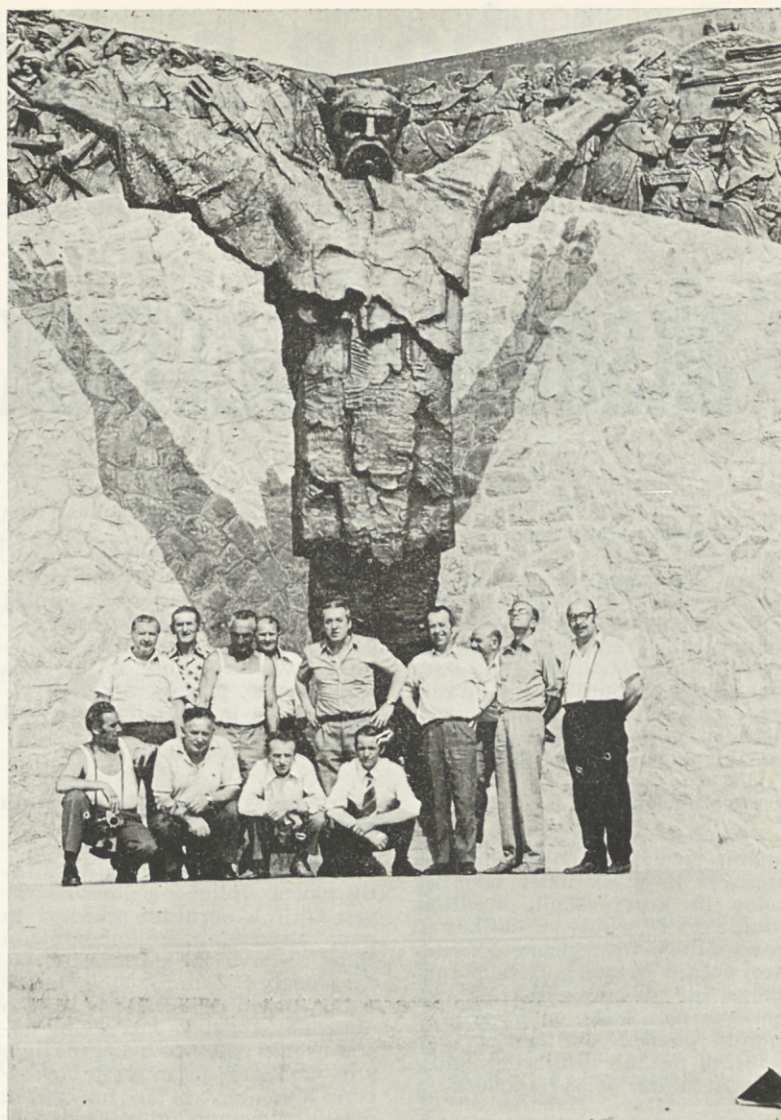
Pred nedavnim pa so se na referendumih odločili za integracijo z Mercatorjem tudi delavci v trgovskih podjetjih »Sloga« iz Gornje Radgone in »Potrošnik Izbira« iz Lenarta v Slovenskih goricah.

»Sloga« iz Gornje Radgone ima 146 redno zaposlenih v 27 prodajalnah in 2 bifejih ter 2 gostilnah, njihova osnovna dejavnost pa je trgovina na drobno in gostinstvo. Dne 26. junija so se na referendumu odločili s 95 % za pripojitev k Mercatorju.

97 % volilcev v Trgovskem podjetju »Potrošnik Izbira« v Lenartu v Slovenskih goricah, njihova osnovna dejavnost je prav tako trgovina na drobno in gostinstvo, v 23 prodajalnah in 6 bifejih pa je zaposlenih 133 delavcev, pa se je na referendumu 9. junija tudi odločilo za pripojitev k Mercatorju.

Tako danes šteje Mercator že 5100 redno zaposlenih delavcev v 29 Temeljnih organizacijah združenega dela.

Mile Bitenc



Tovariši borci iz TOZD Grosist in Delovne skupnosti podjetja pred spomenikom Matiji Gubcu in kmečkim uporom v Donji Stubici



Goste sta v »EMBI« sprejela direktorica, Marija Pisansky in ing. Boris Vaupotič

Narodni heroj Vlado Šegrt v Embi

Ljubljanska občina Bežigrad, na področju te občine je naša TOZD »EMBA«, je 24. junija praznovala svoj občinski praznik. V bogat program ob praznovanju so vključili tudi podpis listine o pobratenju s hercegovsko občino Trebinje.

Sedemčlanska delegacija te občine, ki je bila gost Ljubljane, še posebej občine Bežigrad, si je ob

tem ogledala tudi našo tovarno »Emba«.

V pristrčni dobrodošlici vsem dragim gostom, je direktorica »Embe«, Marija Pisansky poudarila, da so delavci »Embe« ponosni na takšen obisk in nato vse povabila na ogled tovarne.

Gostje, med katerimi je bil tudi general polkovnik, narodni heroj Vlado Šegrt, so si z zani-

manjem ogledali proizvodnjo in se kasneje v sproščenem pogovoru tudi zanimali o proizvodnih zmogljivostih, o kadru v tovarni in drugo.

O tovarni, ki je ena izmed 27 TOZD »Mercator« in zaposluje le 80 delavcev, je spregovorila tudi direktorica in posebej poudarila napore kolektiva pri izgradnji moderne živilske industrije.

V 3. številki Internih obvestil smo objavili gradivo širšega posvetovalnega kolegija in predlog za zmanjšanje zalog in izplačila osebnih dohodkov. Zmanjšanje zalog je in mora biti naš osnovni stabilizacijski ukrep, zato bomo poslej v vsaki številki časopisa spremljali, kako uresničujemo dogovorjeno stabilizacijsko politiko. Tokrat objavljamo nekaj prispevkov na to temo, ki govore o ekonomskem stanju našega podjetja in o ukrepih in programih, ki jih že uresničujemo nekatere naše TOZD, da bi si zagotovile boljše gospodarjenje.

Kakšno je ekonomsko stanje Mercatorja?

Podatki periodičnega obračuna za 31. 3. 1975 nam kažejo, da se je ekonomsko stanje Mercatorja, kljub porastu celotnega dohodka, poslabšalo glede na leto 1974 za 32 %. Poslabšala se je tudi finančna struktura naložb, ker v obdobju nismo dobili nobenih dolgoročnih kreditov, oziroma finančnih sredstev, ki bi nam zmanjšala primanjkljaj v obratnih sredstvih. Le-ta se še vnaprej večja in s povečanjem zalog se bo dvignil za najmanj 20 %.

Povečane zaloge

Finančni rezultati kažejo, da imamo zelo nizek delež denarnih sredstev in visok delež terjatev, zalog in kratkoročnih kreditov. Stanje bo še slabše, v kolikor se bodo zaloge in terjatve še vnaprej večale. Primerjava zalog lanskega in letošnjega prvega tromesečja nam kaže, da so se letos znatno povečale; iz lanskih 23,5 milijard na 39,6 milijard v letošnjem letu, kar je 68 % povečanje.

Od kod denar za zaloge?

Nekaj sredstev smo dobili iz kratkoročnih kreditov, ki so se povečali za 12 %, največji vir pa iz obveznosti do dobaviteljev. Lansko leto smo dolgovali doba-

viteljem 24,5 milijard, letos že 42 milijard. To je naš veliki prispevek k nelikvidnosti. Tako nas pokrivajo dobavitelji, posledice pa so: visoke zamudne obresti, izguba kasa skontov, večno opravičevanje dobaviteljem in stroški tožb in izguba delovnega časa. Negativne spremembe, ki so značilne za vso trgovino, so pri nas stopnjevale, predvsem zaradi visokih zalog in velikih obveznosti do dobaviteljev.

Primanjkljaj trajnih obratnih sredstev v trgovini

Izredna rast v zadnjih dveh letih močno vpliva na obvezno raven trajnih obratnih sredstev in nam ob nespremenjeni količini zalog zahteva višja trajna obratna sredstva. Zanimiv je tudi podatek, da od manjkajočih trajnih obratnih sredstev v trgovini nosijo breme polovice primanjkljaja štiri delovne organizacije in sicer: Mercator, ki je na prvem mestu, Slovenija avto, Emona in Izbira Ptuj.

Vpliv pomanjkanja obratnih sredstev se kaže tudi v tem, da se slabša razmerje med terjatvami in obveznostmi. V našem podjetju je bilo to razmerje v lanskem letu 1:1,3, letos že 1:1,8, medtem ko je v slovenski trgovini to razmerje 1:1,2.

Pet TOZD ima izgubo

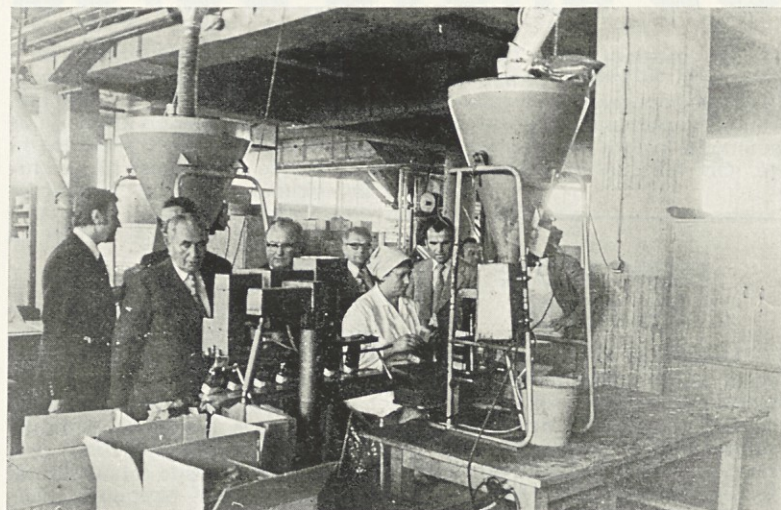
Letos smo prvič zasledili izgubo pri večjem številu TOZD. V TOZD z notranjim obračunom jih je kar pet zabeležilo izgubo, tri pa niso prikazale ne ostanka dohodka ne izgube.

Ob tem naj zapišemo tudi to, da je padla amortizacija kar za

20 %, medtem ko so se zvišale pogodbenne obveznosti za 72 %, zakonske obveznosti za 190 % in osebni dohodki za 32 %. Tudi OD imajo določen vpliv na likvidnost podjetja. Nespoštovanje veljavnega sporazuma in izplačevanje višjih osebnih dohodkov, kot so dovoljeni, negativno vplivajo na ekonomski položaj podjetja. Z novim samoupravnim sporazumom, ki smo ga podpisali te dni, so za kršitelje predvidene ostre sankcije.

Kako pa v prihodnje?

O ukrepih, ki bodo izboljšali naš ekonomski položaj smo pisali v zadnjih Internih obvestilih, kjer smo obravnavali predlog za zmanjšanje zalog in izplačila osebnih dohodkov. Objavili smo tudi sklepe, ki jih je sprejel razširjeni posvetovalni kolegij in naša naloga je, da te sklepe dosledno izvajamo v praksi in si s tem zagotovimo uspešnejšo prihodnost.



Z obiska v Embi

TOZD Obrat Zaščita Kidričevo na kranjskem sejmu zaščite

Na specializiranem sejmu zaščitne opreme in sredstev za zaščito, ki je bil v Kranju, je so-

delovala tudi TOZD Panonija s svojim bogatim izborom zaščitnih sredstev, ki jih proizvaja in prodaja Obrat Zaščita v Kidričevem. Na 62 m² so bili prikazani vsi izdelki, ki jih je mogoče nabaviti pri Panoniji, in ki si iz leta v leto vedno bolj utirajo pot v organizacije združenega dela širom naše domovine. Na tem sejmu so se srečali vsi pomembnejši proizvajalci in prodajalci zaščitnih sredstev, ki jih potrebujejo delavci na delovnih mestih. Zraven tega pa je bila razstavljena tudi gasilska oprema, sredstva civilne zaščite in druga oprema za varstvo pri delu.

Rezultati sejma bodo razvidni šele v prihodnosti, saj ima že večina organizacij združenega dela sklenjene pogodbe za tovrstno opremo, kaže pa da je bila udeležba na sejmu pozitivna in koristna ter da so nekateri posli za prihodnje leto že sklenjeni.

Franc Zadavec

Ob dnevu borca

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nato smo se odpeljali v 30 km oddaljeno Donjo Stubico, kjer se je rodil vodnik kmečkih uporov v 16. stoletju, Matija Gubec. Predvsem smo bili navdušeni nad veličastnim spomenikom Matiji Gubcu in kmečkimi uporom, ki so nazorno prikazani na spomeniku, ki je delo akademskega kiparja mojstra Auguštiniča. Ogledali smo si tudi muzej kmečkih uporov na bližnjem gradu, prijetni izletniški točki.

Majhno slovesnost sta pripravila IO obeh sindikatov borcev zvečer v motelu v Trebnjem. S kratkim nagovorom smo jim čestitali k prazniku in jim poklonili skromno spominsko darilo, knjigo. Pozdravil jih je tudi predstavnik mladine, ki je izrazil nadaljnjo željo po prijateljstvu in tovarištvu med mladimi in borci, ki prenašajo na mladi rod tradicije revolucije — bratstvo in enotnost in razvijanje ter poglobljanje socialističnih samoupravnih odnosov.

Preživeli smo zares prijeten dan. Da je bilo še prijetneje je poskrbel borec upokojenec Lojze Centa s harmoniko in Mile Bitenc, ki nas je po mikrofону v avtobusu seznanjal o krajih skozi katere smo se peljali.

N. Lombardo



Z zanimanjem smo si ogledali delo mladih v Podčetrtku. Njihovo šolsko zadrugo smo ocenili z odlično oceno

Zakaj lastna obratna sredstva?

Vedno znova omenjamo potrebo po lastnih obratnih sredstvih. Zakon, ki govori o tem nam preprečuje, da bi investirali. Poudarjamo potrebo po njih, obenem pa se je le-ta spremenila v frazo, ki jo ponavljamo ob vsaki priložnosti.

Gospodarimo s sredstvi, ki pa jih v finančnem smislu poznamo z dveh strani; z aktivne — kakšna je struktura teh sredstev (obratna in pasivna — čigava last so sredstva, ki z njimi upravljamo (ali izposojena, ali pa naša). Že takoj na začetku moramo povedati, da je navada v poslovnem svetu, da za izposojena sredstva plačujemo najemnino (obresti).

Struktura sredstev za celotno podjetje Mercator in njihovih virov (deležev lastništva) v letu 1974 je sledeča:

AKTIVA	
Obratna sredstva	77,35
— v tem zaloge	17,44
— terjatve iz doh.	47,86
— plasmaji iz posl. sred.	9,41
— osnovna sredstva	9,75
— posl. sred. izv. funkc.	0,05
— sred. stanov. hiš	0,08
— rezervna sredstva	0,80
— sred. skup. porabe	2,56
	100,00

PASIVA	
Kratkoročni viri	74,98
— v tem tekoče obv.	24,46
— obveznosti iz doh. in obv. v obračunu	49,58
— srednjeročni viri	1,38
— dolg. viri	19,14
— posl. skladi	14,61
— viri stanov. hiš	0,08
— viri rezerv. sred.	1,18
— viri sred. sk. porabe	3,24
	100,00

V strukturi moti predvsem velik delež sredstev, oziroma obveznosti v obračunu. Tu dejansko ne gre za nikakršna sredstva, ampak le za prehodne konte, ki jih zajamemo na določen trenutek, npr. naslednji dan oziroma razdobje, pa se stanje že spremeni. Če bi hoteli prikazati dejansko stanje, bi morali upoštevati le resnično aktivno in pasivo:

AKTIVA	
1. Obratna sredstva	56,56
— denarna sredstva	5,87
— terj. iz posl. rez.	17,25
— zaloge	33,44
2. Plasmaji	18,04
3. Osnovna sredstva	18,70
4. Sredstva ostalih skl.	6,70
	100,00

PASIVA	
1. Kratkoročni viri	50,37
— krediti	20,08
— dobavitelji	30,29
2. Srednjeročni viri	2,73
3. Dolgoroč. obvez.	37,98
— posl. skl.	28,99
— ostale dol. ob.	8,99
4. Viri ost. skl.	8,92
	100,00

Vidimo, da predstavljajo obratna sredstva med realno aktivno

56,56 % delež, osnovna pa 18,70 %. Med lastnimi viri pa je poslovni sklad z 28,99 %, iz česar je razvidno, da z lastnimi viri pokriva osnovna sredstva in slabo petino obratnih sredstev. (Razmere so poenostavljene, ker običajno tudi osnovna sredstva financiramo z izposojenimi sredstvi.) Ostala obratna sredstva so izposojena — financiramo jih s krediti in z dobavitelji (naši plačilni roki so daljši, ker nimamo zadostnih sredstev za hitrejšo plačilo).

870	+	480	+	440	=	330	+	1460
zaloge		posl. stroški		doh.		lastna sred.		kredit
				400 OD + 40 Ak				

Med letom predvidevamo sledeči blagovni promet:

2760	+	450	+	390	=	3600
nab. vrednost		posl. str.		doh.		real.

350 OD	40 Ak.
--------	--------

Blagovni promet je tesno povezan z denarnim, ki pa je za isto obdobje naslednji:

2490	+	480	+	450	=	500	+	2920
plačilo nabav		posl. str.		doh.		lastna sred.		kredit
				350 OD + 20 Ak. + 80 obresti za kredite				

3420 real.

Končno stanje	1140	+	450	+	380	=	400	+	1570
stanje zaloge		posl. str.		doh.		last. sr.		kred.	
				350 OD + 30 Ak.					

Končno stanje dobimo tako, da začetnemu stanju prištejemo blagovni promet in odštejemo denarni promet. Pri denarnem prometu se nam med dohodkom pojavijo obresti za kredite, ker ne obračamo lastnih sredstev, ampak tuja in to ne glede na hitrost obračuna. Ker izplačujemo OD in poslovne stroške v višini, kakršni so, nam običajno zmanjka za plačilo dobaviteljev, ki jim podaljšujemo roke plačila (ta praksa je v našem gospodarstvu spet vedno bolj pogostejša). Zaradi plačevanja obresti, pa tudi ostalih pogodbenih in zakonskih obveznosti se

nam akumulacija zelo hitro manjša.

Kateri naj bi bili možni ukrepi za izboljšanje stanja? Predvsem večanje deleža obratnih sredstev, ki pa ga lahko dosežemo z vrsto ukrepov:

1. Zmanjšanje zalog. Zalogram lahko skrčimo fizični obseg, povečamo hitrost obračuna, razprodajamo nekurantne zaloge (pri tem ukrepu si ob odpisu razlike v ceni tudi zmanjšamo dohodek, vendar to zmanjšanje nadomestimo z nižjimi stroški zalog).

S številnim primerom prikazemo gornjo trditev:

870	+	480	+	440	=	330	+	1460
zaloge		posl. str.		doh.		last. sred.		kredit

Blag. pr.	+	3000	+	450	+	350	=	3800
nab. vred.				posl. str.		doh.		real.

Den. pr.	+	3370	+	480	+	390	=	590	+	3650
nab. vr.				posl. str.		doh.		last. sred.		kredit

=	500	+	450	+	400	=	450	+	900
	zal.		posl. str.		doh.		last. sr.		kredit

Končno stanje prikazuje zmanjšanje zaloge in tudi financiranje v korist lastnih sredstev se je izboljšalo, vendar pa se je zmanjšal v obdobju izplačani dohodek za 60 enot, glede na prejšnji primer. Prikaz nas uči, da lahko izboljšamo finančno stanje le za ceno manjšega dohodka.

Večanje lastnih sredstev z akumulacijo

V pogojih inflacije, v kakršnih delujemo, sedaj ta ukrep ne doseže zelenega učinka, ker naša akumulacija nima tolikšne stopnje rasti, kot pa jo ima stopnja inflacije. Vendar pa nastopi še

dodatni problem. Ako bi poslovali z lastnimi sredstvi (ne glede na koeficient obračuna, ki seveda tudi bistveno vpliva predvsem na velikost dohodka), bi lahko prejeli kasa skonto (odstotek od fakturne vrednosti za takojšnje plačilo), koristili v večjem obsegu super rabate in prejeli še druge bonitete v blagovnem prometu, plačevati pa nam tudi ne bi bilo treba obresti za kredite. Poleg tega pa bi nam finančna stabilnost omogočila najetje dolgoročnih investicijskih kreditov, kar je pogoj za naš nadaljnji razvoj.

Vsi bi obsojali kmeta, ki bi spomladi porabil seme za setev, namesto, da bi ga posejal in zaklal živino, ki jo ima za plemo. V naši dejavnosti takega problema ni, vendar bi morali ob prevelikih željah po delitvi osebnih dohodkov pomisliti tudi na ustvarjanje lastnih sredstev, ki bi nam vsakor omogočila stabilnejšo rast in trdnjšo prihodnost.

Alenka Srdič

NAGRAJEVANJE

Pravilno nagrajevanje je temelj za uspeh vsake TOZD in podjetja. Vsa zakonodaja in tudi naši interni akti določajo, da je treba deliti osebne dohodke po opravljenem delu in da je treba zato postaviti merila. V Mercatorju imamo več sistemov nagrajevanja, in sicer:

— osnova je dohodek vsake prodajalne, fiksne osnove, osnova je promet po strukturi. Idealne rešitve za povsem pravično delitev OD žal še nismo našli in je verjetno tudi ne bomo. V TOZD Grmada smo se že pred več leti odločili za nagrajevanje po strukturi opravljenega prometa. Menimo, da je ta način dober, saj smo v prvem letu uvajanja zmanjšali število zaposlenih za 10 % tj. 24 zaposlenih.

Povprečni neto osebni dohodki so znašali v letu 1972 1.970,00 din, v l. 1973 2.235,80 dinarjev in l. 1974 2.799,81 din. Pri slednjem vidimo, da je promet hitreje rasel kot osebni dohodek in sicer za 1 %, pred letom 1974 pa 5,1 %. To pomeni, da osebnih dohodkov zaradi premajhnega dohodka in predpisov nismo mogli izplačevati v višjem znesku.

Letos smo prvič prikazali povprečne osebne dohodke po trgovinah in določen odstotek za vsako prodajalno. Iz podatkov vidimo, da so povprečni osebni dohodki po poslovalnicah zelo pestri in različni. Vzroki za razlike so predvsem subjektivnega značaja, ker imajo nekateri več uspeha pri delu kot drugi. Naleteli pa smo na objektivne težave zaradi neenakih delovnih razmer, lokacij, tehnične in funkcionalne opremljenosti lokalov itd. Na tem področju bo moral svet za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu in drugi samoupravni organi vložiti še mnogo truda, da bi dosegli čimbolj poštena razmerja za delitev osebnih dohodkov vseh zaposlenih.

Jože Renar

Odpraviti moramo prevelike zaloge blaga

Doslej smo posvečali vse premalo pozornosti zalogram trgovskega blaga in obračanja blaga. Analize sektorja maloprodaje in gostinstva nam tudi kažejo, da nekatere TOZD zelo neredno plačujejo svoje obveznosti, prav tako pa tudi številni kupci. Te probleme moramo čimprej rešiti. To nam bo uspelo le, če se bomo ravnali po sklepih zadnjega sestanka direktorjev TOZD, vodilnih delavcev podjetja in predstavnikov DPO podjetja. Sklepi so konkretni, praktični in ostri, naša dolžnost pa je, da jih takoj vnesemo v prakso.

To pa še posebej zato, ker so na tem področju že sprejeti strogi zakonski ukrepi, ki določajo, da se bodo že po tridesetih dneh dolgovi v trgovini odpisovali. Kaj to pomeni glede na število kupcev, ki jih imajo naše TOZD, ni potrebno posebej razlagati, ker je jasno, da bodo kar naenkrat prikazovale izgubo.

Stanje v TOZD Grmada

V TOZD Grmada smo vedno pazili na zaloge. Rezultat dolgoletnega trdnega dela je uspeh, da sedaj nekurantnega blaga nima-

mo. Dosegli, celo presegli smo postavljene količnike obračanja blaga. Tudi s plačili nimamo nobenih težav. Toda kljub temu se

bomo še trudili za hitrejšo obračanje blaga. Iz naše evidencije o gibanju zalog je razvido naslednje:

	Zaloge 1973	Promet 1974	Indeks zalog in prometa	
Samopostrežbe (10)	621.976.255	778.083.855	125	126
Bifeji (9)	56.992.495	80.310.595	141	112
Mlekarna (1)	2.615.525	4.087.445	156	120
Zelenjava (1)	10.392.745	10.954.875	105	110
Mesnice (5)	21.417.985	31.414.300	146	134
Klasične trg. (21)	381.498.455	492.917.305	129	124
Skupaj	1.094.793.460	1.397.768.375	127,7	125

Iz primerjave zalog je razvidno, da so se le-te žal hitreje dvigale kot promet, čigar precejšen del povečanja gre na večjo izbiro blaga. Razlika znaša 2,7% v korist zalog. Večji promet kot zaloge so imele samopostrežbe, za 1%, in zelenjava za 5%, medtem

ko so vse ostale dejavnosti hitreje povečevale zaloge kot promet. Na prvem mestu so bifeji z negativno razliko 29%. To praktično pomeni, da moramo uskladiti porast zalog s prometom.

Količnik obračanja pa je bil v zadnjih šestih letih takšen:

	1969	1970	1971	1972	1973	1974
Samopostrežbe	14,7	17	19,08	13,93	13,31	13,42
Bifeji	13,3	19,99	19,15	19,61	19,07	15,19
Zelenjava	35,34	36,80	53,70	30,60	26,45	27,47
Mlekarna	52,60	56,74	38,40	40,42	56,81	43,70
Mesnice	81,36	108,70	100,80	119,09	93,71	85,73
Klasične trgovine in tehn. odd.	9,55	9,98	12,30	10,34	10,65	10,24
TOZD kot celota	14	15,95	18,27	14,73	14,48	14,24

Iz tabele se vidi, da količnik obračanja za TOZD kot celoto že tretje leto pada. Nasprotno pa se je dvigal v letih 1969—1971, od 14 krat v letu 1969 do 18,27 v letu 1971. Od tedaj dalje pa beležimo neprekinjen padec, za kar je vzrok večja izbira neživilskega blaga. Padec znaša 4,03% krat, kar preprosto pomeni, da smo zaloge v letu 1971 prodali v 20 dneh, v letu 1974 pa v 25,63 dneh. Če

upoštevamo prometni davek, smo v preteklem letu prodali zaloge v 22,67 dneh.

Količnik obračanja se je v lanskem letu poslabšal v vseh strokah, razen v samopostrežbah in zelenjavi. Da bomo lahko rešili vse bolj pereč problem pomanjkanja obratnih sredstev moramo vso skrb posvetiti zalogram in količniku obračanja.

Jože Renar

DOSLEDNO IZVAJANJE UKREPOV V TOZD ROŽNIK

Ko je v letu 1972 izšel zakon o ustvarjanju lastnih obratnih sredstev, so v TOZD Rožnik takoj ukrepali. Poleg vsesplošnega varčevanja je bilo nujno zmanjšati zaloge trgovskega blaga in pospešiti njegovo obračanje. Količnik obračanja je v prvem tromesečju 1972. leta znašal 17. Ker je leto poprej izšel tudi zakon o zamrznitvi marž, je dohodek padel, zato so se lotili zadanih nalog še resneje.

Tedenska naročila

Naredili so plan zalog za vsako poslovalnico z namenom, da se znižajo in zviša količnik obračanja. Dogovorili so se za tedenska naročila, v manjših trgovinah celo dvakrat na teden, in opozorili na pazljivost pri naročanju osnovnih živil kot so: olje, maščobe, testenine. Ukinili so tudi nabavo dragih alkoholnih pijač, ki se niso hitro prodajale.

Tako se je dvignil koeficient obračanja do konca leta 1972 od 16,6 na 19,5. Ena od poslovalnic, Galanterija na Triglavski cesti v Ljubljani, je imela zelo nizek količnik obračanja, le 2,6; zato so jo 30. 9. 1973. leta ukinili in s tem dosegli povprečni količnik 24. Dejanski količnik je 31. 12. 1973. leta znašal 25,3, kar je lep uspeh TOZD Rožnik.

Premiki blaga, odpisi nekurentnega blaga

Sestavili so tudi listino za blago, ki so ga premaknili iz ene poslovalnice v drugo. Predvsem je to kritično blago, torej blago, ki se ga težko dobi.

Redno vsak mesec so poslovodje in direktor TOZD pregledali poročilo o gibanju zalog. Primerjali so dosežene količnike obračanja (minimalni znaša 18) in opozarjali tiste, ki so se morda v katerem naročilu prenažili. Sproti so odpisovali nekurentno blago, ki ga sedaj sploh nimajo več.

Da bi izboljšali stanje zalog, so si prizadevali tudi v tem, da so bolj prodajali blago, ki ima večjo razliko v ceni. V večjih trgovinah so razstavili vse blago na vidna mesta tako, da kupec sploh ni imel občutka, da blaga v skladišču ni.

Poravnavanje faktur v desetih dneh

S temi ukrepi so dosegli vidno zmanjšanje zalog in hitrejšo obračanje, kljub temu pa se je promet višal in večal tudi izbor blaga. Edino na ta način so lahko spoštovali zakon o ustvarjanju lastnih obratnih sredstev, katerih višino so že presegli za 390.000 din. Fakture poravnava v desetih dneh, notranje kreditiranje pa so sploh prepovedali.

Pomembna je tudi organizacija dela

Pri vsem tem gre velika zasluga poslovodjem, ki so problem prevelikih zalog in njihove posledice z razumevanjem sprejeli, se potrudili za zmanjšanje in med seboj tekmovali, kdo bo dosegel večje uspehe. Tu moramo pohvaliti tudi organizacijo poslovanja. V večjih prodajalnah so skrb za to porazdelili. Vsakdo je zadolžen za določene vrste blaga in sproti obvešča poslovodjo o stanju zalog tistega blaga.

Z navedenimi ukrepi je TOZD Rožnik v letu 1974 dosegel ugoden količnik obračanja blaga in sicer 22,4, kar je uspeh, če pri tem upoštevamo inflacijo cen, ki neugodno vpliva nanj.

Nada Lombardo

FINANČNI NAČRT KONFERENCE OOS MERCATOR ZA LETO 1975/76

I. DOHODKI

— prispevek na zaposlenega in učence v gospodarstvu 1,00 din ca. 60.000,00

II. IZDATKI

— ankete, analize 3.000,00
— kult. prosvet. prireditve 20.000,00
— športne prireditve 15.000,00
— rekreacija članstva 15.000,00 53.000,00

III. MATERIALNI IZDATKI

— pisarniški material
— stroški denarnega prometa
— PTT stroški
— nabava knjig, publikacij 2.000,00

IV. TEKOČA REZERVA

— nepredvideni izdatki 5.000,00

Konferenca OOS Mercator bo odprla žiro račun za zbiranje sredstev. Podpisniki bodo: **Suzana Modrijan** — TOZD Grosist, **Milena Kušlan** — TOZD Emba, **Ivan Brečko** — TOZD Investa, **Ana Žitko** — TOZD Grmada in predsednik Konference **Marjan Gradišar**. Za vodenje sindikalne knjige je bila imenovana tovarišica **Mira Oblak** iz Delovne skupnosti podjetja.

Za širše kulturne in športno rekreacijske naloge bi posamezne OOS v TOZD združevale sredstva za konkretno akcijo, ki je v skladu s sprejetim letnim finančnim načrtom OOS v TOZD.

Vodenje takšne skupne akcije bi bilo delo pristojnih komisij v povezavi s sekretariatom Konference OOS podjetja.

Stabilizacijski program – sestavni del plana za leto 1975

Že v drugi polovici lanskega leta je bil na zboru delavcev TOZD Panonija sprejet stabilizacijski program, veljaven za drugo polovico leta 1974 ter za leto 1975. Po tem programu se je delovalo v zadnjih mesecih preteklega leta, že v decembru pa je bil dodan še nekoliko natančnejši program stabilizacije za leto 1975. O njem smo razpravljali in ga dokončno sprejeli na zborih, skupaj s planom za letošnje leto.

Na znižanje stroškov in trgovini predvsem vplivajo:

- produktivnost — saj znašajo osebni dohodki v trgovini pomembno, oziroma največjo postavko, zato stremimo za čimvečjo produktivnost zaposlenih;

- priprava blaga za prodajo — ima pomembno vlogo in vpliv na stroške poslovanja, predvsem prevzemanje, skladiščenje, manipulacija z blagom, notranji transporti itd.;

- tehnična opremljenost trgovine — elektronske tehtnice, hladilne naprave, pakirni stroji, registrske blagajne, zornice itd.;

- izkoriščenost delovnega časa — strnjen delovni čas, deljen delovni čas, non-stop — v različnih časih različni učinki;

- način prodaje — klasičen, samoizbirni, samopostrežni imajo svoje slabe in dobre strani za trgovino;

- strokovna usposobljenost in pripravljenost za delo trgovskih delavcev;

- način in sistem nagrajevanja trgovskih delavcev različno vpliva na rentabilnost;

- hitrost obračanja blaga in založenost, specializacija prodajalnih organiziranih transporta, kvaliteta blaga.

Na katere od teh faktorjev imamo vpliv zaposleni delavci lahko sami ugotovimo, prav tako pa moramo zajeti še druge, ki lahko prav tako vplivajo na zmanjševanje stroškov. Kakšne pristope imamo je odvisno od različnih faktorjev, krajevnih prilik in podobno.

Vse navedene elemente vsebuje stabilizacijski program TOZD Panonija, posamezne rešitve pa navajamo v strnjeni obliki, saj so lahko zanimive tudi za ostale trgovske ali druge TOZD. V TOZD Panonija smo pristopili k resnim pripravam in seveda izvajanju tega programa in prepričani smo, da bodo doseženi želeni rezultati, saj je bil program sprejet po najširši razpravi v kolektivu, konkretiziran na poslovojskih in drugih sestankih z zaposlenimi. Skratka, organizirana je bila široka akcija in rezultati ne smejo izostati.

Produktivnost sicer narašča, vendar so še rezerve

V posebnih tabelah so prikazani podatki, ki kažejo na produktivnost posameznih prodajalnih TOZD Panonija v primerjavi s podobnimi v Ptujju. Podatki so primerjalni za leto 1974 in 1973 in sicer prikazujejo družbeni proizvod na zaposlenega, doseženi dohodek na zaposlenega, promet na zaposlenega in povprečne osebne dohodke na zaposlenega. Podatki kažejo, da Panonija dosega pri nekaterih pokazateljih ugodnejše, pri drugih pa slabše rezultate. Tam kjer so slabši rezultati pa je takoj razvidno, da moramo sprejeti ustrezne ukrepe,

oziroma je določena rezerva, ki lahko spremeni končne rezultate.

Osebni dohodki v masi predstavljajo najvišji poslovni strošek in prav zaradi tega je potrebno delo organizirati tako, da bodo zaposleni lahko dosegli boljše rezultate.

Priprava blaga za prodajo — pomembno opravilo v trgovini

Posamezne prodajalne ali skladišča so različno opremljena ter je zaradi tega tudi različen pristop pri prevzemanju, kjer opazimo površnosti pri količinskem in kvalitetskem prevzemu blaga. Mnogokrat pa se zaradi premajhnih prostorov blago neprijemno skladišči in pride do iztekov rokov trajanja, poškodovanja blaga ipd., kar zmanjšuje vrednost trgovskega blaga. Opazimo, da je precej odpisov in nihanj cen, ki zmanjšujejo že tako nizko razliko v ceni. V vseh prodajalnih Panonije je bilo znižanja ali odpisanega blaga v vrednosti 251.000 din, kar bi se dalo s primerno manipulacijo z blagom nekoliko zmanjšati. Ta strošek se ne da odpraviti, zato je odpisov v prehrabeni stroki precej, v ostalih strokah pa je precej zniževanja cen zaradi starejših zalog.

Opremljenost prodajalnih

Predvsem prodajalne prehrabene stroke niso dovolj tehnično opremljene, čeprav smo v letu 1974 zamenjali ves stari inventar, vendar nove police in prodajne mize niso dovolj za sedanje stopnje razvitosti proizvodnje in trgovine. Nimamo dovolj hladilnih naprav in primernih skladiščnih prostorov, kjer bi lahko zmanjševali poškodbe na blagu, kjer bi lahko bilo blago normalno skladiščeno po navodilih proizvajalca. Nismo opremljeni tako, kot bi morali biti. Zraven tega nam manjka salamoreznic in drugih drobnih pripomočkov za olajšanje dela zaposlenih in kulturnejšo postrežbo.

Pri taki pomanjkljivi opremljenosti je toliko bolj potrebna skrb vseh zaposlenih, da se prepreči morebitne škode, da se ne nabavljajo prevelike količine blaga, da je blago skladiščeno po kvaliteti in seveda dospelosti. Tako bomo prihranili marsikateri dinar.

Neracionalen in različen delovni čas

Največ prodajalnih ima odprto ves dan, le redke pa imajo deljen delovni čas. Nekateri prodajalne, predvsem v manjših krajih na podeželju, pa imajo enkratni delovni čas. Taka razporeditev prav gotovo ni najboljša. Za zaposlene je sicer ugodno, če lahko delajo v turnusih. Non-stop delovni čas je tako ugoden za zaposlene v trgovini kot za potrošnika, ki lahko od jutra do večera kupi kar potrebuje. Izračuni pa kažejo, da to precej stane. V primeru, da se preide na deljen delovni čas, se lahko število zaposlenih precej zmanjša, pa zaradi tega ne bi bilo občutnejšega padca prometa, saj je znano, da je najmanj kupcev med 12. in 16. uro. V primeru še hujših ukrepov bi morali storiti ta korak, čeprav gremo z njim nazaj in še bolj

obremenjujemo delovne ljudi predvsem ženske, saj vemo, da je v prodajalnih zaposlen velik odstotek žensk in da je moške delovne sile vedno manj. To bi bil res zadnji vendar učinkovit korak, pri zmanjševanju stroškov, toda zelo boleč za trgovske delavce. Znotraj sedanjega delovnega časa pa so možne različne variante, predvsem pa različno prihajanje na delo, tako da je več zaposlenih ob konicah, manj pa ob urah, ko je manj prometa. Pri zaposlovanju je osnovni ukrep zmanjševati število zaposlenih ali pa ostati vsaj na isti ravni ob povečanem prometu. Zaradi tega je že ob koncu lanskega leta ustavljeno vsako dodatno zaposlovanje in 67 mladih prodajalcev, ki v teh dneh končuje triletno šolanje, bo ostalo brez zaposlitve. V Ptujju je še vedno preveč delovne sile in tudi močan presežek trgovskih delavcev.

Način prodaje ima močan vpliv na stroške

Samoizbirni in samopostrežni način prodaje blaga sta sicer precej olajšala delo prodajalcev, nekoliko pa spremenila delo v trgovini. Nastaja vedno več poškodb na blagu, saj ga nekatere stranke ne čuvajo dovolj. V tekstilu je vse več umazanega blaga, tehnični aparati so pokvarjeni ali polomljeni, poškodovano je prehrabeno blago, blago z roki trajanja ostaja na policah, če je starejši datum ipd. Vse to zahteva posebne postopke in pristope, da se blago vseeno proda, oziroma večjo pazljivost, da je poškodb manj. Paziti moramo na nepravilno prisvajanje (krajjo), kar je težje v klasičnih prodajalnih. To narekuje zaposlenim, da na blago bolj pazijo in take stroške zmanjšujejo.

Strokovna usposobljenost prilači kupce

V prodajalnih imamo samo kvalificirane trgovske delavce s krajšo ali daljšo prakso. Dobro vemo, da so stranke zahtevne, da želijo dodatna pojasnila in navodila, da se rade pogovorijo s prodajalcem. V Ptujju je strokovni pristop k prodaji še pomembnejši, saj je močna konkurenca in vsak kupec se ustavi tam, kjer dobi kvalitetnejša pojasnila, kjer je strokovnejše in lepše postrežen. Posvečanje kupcu je v sedanjem času, ko so cene skoraj enake v vseh prodajalnih, ko je na trgu dovolj blaga, eden od osnovnih elementov, ki povečuje promet in seveda s tem tudi naše rezultate.

Nagrajevanje trgovskih delavcev

V trgovskih TOZD imamo izdelana različna merila za nagrajevanje. Nekateri nagrajujejo po ustvarjenem prometu, drugi po prometu na zaposlenega, različne kombinacije prometa, dohodka, prometa na zaposlenega, določen odstotek od prometa itd. Nekateri TOZD priznavajo različne dodatke k osnovnemu sistemu, na stanlost, delovne izkušnje in podobno. Vsi smo podpisniki enega sporazuma za področje trgovine, osebni dohodki pa so po povprečjih ali po posameznih delovnih mestih zelo različni. Na to

vplivajo različni sistemi nagrajevanja ali pa krajevne prilike. V TOZD Panonije so že vsa leta osebni dohodki med najnižjimi pri Mercatorju in še ni bilo primera prekoračitve sporazuma. To je nujno, saj se vsi skupaj zavežemo obveznosti, ki jih imamo do Mercatorja in skupnih sredstev, ki so bila vložena, obenem pa smo pri osebnih dohodkih v okviru povprečja občine, kar zopet udarja manj razvito področje, na katerem delujemo in živimo. Popolne uskladitve ne more biti, vendar smo tudi na tem področju predvideli še ostrejšje ukrepe, saj ravno pri OD lahko mnogo prihranimo. To pa pomeni, da smo vsi toliko bolj obremenjeni in da naša produktivnost mora naraščati, če hočemo imeti večje OD. To priporočamo tudi ostalim.

Velik strošek so obresti od obratnih sredstev

Zaloge vrednostno vedno bolj naraščajo in so dosegle že 84 milijonov din. V posebnem poglavju stabilizacijskega programa je točno navedeno, koliko zalog sme imeti posamezna prodajalna ali skladišče. Izračunano je bilo, da lahko zaloge zmanjšamo za 25%, seveda v škodo sortiranosti in kompleksne založenosti, kot od nas potrošniki pričakujejo. Pri zalozah so tako v maloprodaji, prodaji na veliko, v obratu Zaščita in drugod določeni zneski do katerih morajo biti zaloge zmanjšane in roki za izvedbo te naloge.

Konkretno je določeno: zaloge v maloprodaji morajo biti vsklajene z limiti do 30. 7. 1975, poslovodje morajo do 15. v mesecu poročati o višini zaloz, izvršilni odbor pa o poročilih razpravljati in sprejemati ustrezne ukrepe do 20. v mesecu. Nabave blaga morajo iti izključno iz groističnih skladišč in le po posebni odobritvi vodje maloprodaje ali ustreznega resornega komercialnega referenta je možna nabava direktno pri proizvajalcu ali drugem grosistu, s katerim ima Mercator sklenjeno letno komercialno pogodbo. Posebna komisija za nihaje in odpise mora popisati vse nekurantno, demodirano ali starejšje blago in ga na novo ovrednotiti do 30. 6. 1975. Pri nekaterih izdelkih, predvsem izdelkih Gorenja in pohištva se kupcem za gotovinsko prodajo daje popust v višini 5 do 6% pri vrednostih nad 1000 din. Zaloge v maloprodaji ne smejo presegati 34 milijonov din. Količnik obračanja zaloz je v maloprodaji 10, v posameznih prodajalnih, glede na kraj, lokacijo, vrsto blaga (branžo) od 6 do 16.

Enako so ukrepi v engro dejavnosti s tem, da so določeni drugačni količniki (od 5 do 17), v povprečju pa 8,5.

Varčevanje povsod

Stabilizacijski program predvideva varčevanje povsod; od drobnih stroškov, ki nastopajo in na katere imajo vpliv posamezni delavci, do tistih večjih, kjer je potrebna zavestna disciplina in izvrševanje dogovorjenih naloz.

Realno računamo, da bomo na ta način dosegli boljše rezultate kljub težjim pogojem gospodarjenja.

Franč Zadravec

Poročilo s konference osnovnih organizacij sindikata

Dne 27. maja je bila 2. konferenca osnovnih organizacij sindikata našega podjetja. Iz poročil o delu Konference in izvršnega odbora ugotavljamo, da sta pri svojem delu težila k uresničevanju ustavnih načel, sklepov obeh kongresov Zveze komunistov in sindikata. Aktivnost so pokazale tudi številne OOS v naših TOZD, nekatere pa se še vedno niso znašle v svoji novi vlogi. Zato bo treba, kot smo bili slišali v razpravi, posvetiti več pozornosti izobraževanju delegatov in poverjenikov v OOS, obveščanju o samoupravnem in družbeno političnem delu v TOZD in podjetju, vključevanju mladih v delo družbeno političnih organizacij, pravočasnemu prejetju gradiv, da bi se lahko delegati sestali s svojimi volilci in na sejah zastopali njihovo mnenje. Zavzemati se bomo morali tudi za smotrno združevanje sredstev za izgradnjo stanovanj delavcem in učencem ter novih počitniških zmogljivosti.

Delo Konference in IO ter OOS v TOZD

Poročili o delu Konference in izvršnega odbora sta prebrala **Marjan Gradišar**, predsednik Konference OOS in **Suzana Modrijan**, tajnica Konference. Iz njenih izvajanj smo povzeli naslednje:

Konferenca OOS podjetja je bila ustanovljena 29. 6. 1973. leta. V njej so delegati iz vseh TOZD, iz vsake po dva. Smernice za svoje delo sta, tako Konferenca kot IO, našla v ustavnih določilih, sklepih kongresov ZKJ, ZKS, ZSJ in ZSS.

V tem obdobju sta bili dve skupni seji z vsemi predstavniki OOS v TOZD in osem rednih sej IO. Na njih so člani obravnavali: osnutek Poslovnika o delu Kon-

ference in IO, aktivnost in delo OOS v TOZD, povezavo sindikata z drugimi DPO v podjetju in izven njega. Razpravljali so tudi o Samoupravnem sporazumu o združevanju v podjetje Mercator, o Statutu podjetja, Sporazumu o medsebojnih razmerjih v združenem delu, kadrovske politiki, osnutkih resolucij VIII. kongresa ZSS. Na dnevnem redu so imeli tudi točke kot so: rekreacija članstva, letovanje delavcev, problematika o splošnem ljudskem odporu, aktivnost in organiziranost mladinskih organizacij po TOZD, ustanovitev Koordinacijske konference mladih delavcev na ravni podjetja, program praznovanja 25-letnice podjetja, praznovanje Dneva žena, srečanje upokojenec in obdaritev otrok naših delavcev za novo leto.

Poleg rednih sej so bile tudi 4 seje skupno s Svetom ZK ter 3 seje političnega aktiva, na katerih so obravnavali politično in tekočo problematiko gospodarjenja v podjetju. Skupno s Svetom ZK je bil IO nosilec širše politične akcije. Organiziral je širšo razpravo o osnutkih ustav, na katerih sta sodelovala tudi zunanja sodelavca, podrobno pa so obravnavali tudi uresničevanje ustave pri vsakdanjem delu.

IO je obravnaval tudi poročilo delegatke 8. kongresa ZSS tovarišice Jožice Janežič, ki je zaposlena v našem podjetju, ter sklepe kongresa. Imenoval je tudi članico v razpisno komisijo za razpis individualnih poslovnih organov in vodilnih delavcev podjetja. Skupno s Svetom ZK je evidentiral tudi kandidate za predsednika in namestnika predsednika SDS, IO in delavske kontrole na ravni podjetja.

IO Konference OOS se je udeleževal vseh sestankov in posvetov samoupravnih organov in DPO na ravni podjetja. O svojih

sejah je redno obveščal vse delegate Konference za stanovanjska vprašanja, komisije za šport in rekreacijo, komisije za kulturo in izobraževanje, komisije za ustanavljanje prostih sobotnih popoldnevov trgovskih delavcev, komisije za splošni ljudski odpor in civilno zaščito do komisije za zaščito delavčevih pravic.

OOS v TOZD so v pretežni večini sodelovale in razpravljale o vseh pomembnih nalogah in sklepih samoupravnih organov v TOZD, bile so nosilke evidentiranja vseh kandidatov za delegate v samoupravne interesne skupnosti, za delegate delegacij v zbornice združenega dela, delegate v samoupravne organe in ustrezne komisije. Bile so tudi pobudnice športnih in kulturnih prireditev.

Bod-če delo sindikata v našem podjetju

Na konferenci so bili sprejeti tudi naslednji sklepi:

— V OOS TOZD je nujno aktivno delovanje vsega članstva. Dosledno in temeljito mora biti tudi obveščanje članstva o pomembnih področjih dela vseh družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov, o delu OOS v TOZD in sekretariata Konference. Le na ta način se bomo lahko ravnali po sindikalnem geslu: NIČ KAR JE POMEMBNO ZA DELAVCA BREZ SINDIKATA!

— V delovnih planih OOS v TOZD ne pozabimo na pospeševanje samoupravnega sporazumevanja in s tem dograjevanja družbenega sistema s pglavitnimi nalogami kot so: stabilizacija gospodarstva, odpravljanje negativnih teženj v našem gospodarstvu, zvišanje delovne storilnosti, boljša organizacija dela, zmanjšanje stroškov.

— Pospešeno moramo delovati na področjih: stanovanjske problematike, izobraževanja in rekreacije članstva. K sodelovanju moramo pritegniti komisije, ki so zadolžene za posamezna področja.

— Gradivo za seje in zasedanja mora v TOZD prihajati pravočasno, najmanj 10 dni pred sestankom, da bodo lahko delegati še pravočasno dobili soglasje članstva za zastopanje določenih stališč.

— Pospešiti in zainteresirati moramo dopisništvo za naše glasio v TOZD.

— Poskrbeti moramo za ustanovitev aktivov mladih delavcev v TOZD, kjer le-ti še niso ustanovljeni.

— Delegati Konference naj pripomorejo k večji aktivnosti članstva na vseh področjih družbeno političnega delovanja.

— OOS v TOZD in druge DPO naj se vključijo v izvedbo integracijskih procesov, ker so glavni in odgovorni nosilec za pravilno tolmačenje poslovne politike podjetja.

— Program dela Konference OOS podjetja, ki je bil na konferenci soglasno sprejet, naj čimprej zaživi v praksi ter se dosledno izvaja.

— Od 1. 6. 1975 dalje morajo OOS nakazovati na žiro račun Konference 1,00 dinar na zaposlenega in učenca v gospodarstvu, da bi z zbranimi sredstvi krili finančni načrt Konference.

— Vsi sprejeti sklepi se morajo izvajati dosledno in odgovorno.

Nada Lombardo

SEMINAR ZA SINDIKALNE DELAVCE

Junija je bil na Polževem dvodnevni seminar za sindikalne delavce, namenjen predvsem novincem. Seminar je pripravil Občinski sindikalni svet Ljubljana-Center, med številnimi udeleženci pa so bili tudi trije sindikalni delavci iz TOZD »TMI«.

»Veliko koristnega smo slišali na seminarju, ki so ga vodili priznani strokovnjaki,« nam je povedala **MARJANA MARTINEC**, predsednica IO sindikata v TOZD »TMI«, ki se je tudi udeležila seminarja.

»Poslušali smo predavanja o organiziranosti delavskega razreda, o nalogah poverjenikov in članstva IO v osnovnih organizacijah, pa o oblikah in metodah dela v OOS in o SLO in družbeni samozaščiti.

Škoda, da se res zanimivih predavanj nismo mogli udeležiti v večjem številu, saj nam delo v proizvodnji tega ne dopušča.«

Vendar pa so na sestanku IO sindikata v TOZD »TMI« o seminarju in vsebini predavanj obvestili tudi ostale poverjenike.

Mile Bitenc



Tokrat je bila konferenca osnovnih organizacij sindikata v sejni dvorani TOZD Emba, ki v zadnjem času odstopa prostor za vse osrednje sestanke samoupravnih organov in DPO podjetja

Program dela konference osnovnih organizacij sindikata Mercator

1. Ocena dosedanjega dela osnovnih organizacij sindikata v TOZD in zaključki

Nosilec: OOS v TOZD

Rok: 20. 5. 1975

Delo OOS v TOZD se analizira ter sprejme sklep na zasedanju konference OOS Mercator.

2. Sodelovanje konference OOS z OOS v TOZD

Nosilec: sekretariat konference OOS

Način: sekretariat obravnava vprašanja skupnega pomena in vsklajuje delo OOS v TOZD s ciljem, da zagotovi enotno in pravočasno reševanje družbenopolitičnih in samoupravnih nalog.

3. Sodelovanje s svetom ZK, KKMD in samoupravnimi organi podjetja

Način: po poslovniku o notranji organizaciji in delovanju konference OOS (člen 19., 20. in 21.)

Nosilec: sekretariat Konference OOS in komisije tega organa

4. Sodelovanje s svetom delavske kontrole podjetja Mercator

Način: obveščanje članov o ugotovitvah in delovanju samoupravne delavske kontrole in nudenje politične opore za njeno delovanje

Nosilec: sekretariat Konference OOS

5. Uresničevanje samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

Način: uresničevanje akta o sistematizaciji in varstvo drugih pravic iz dela

Nosilec: komisija za zaščito delavčevih pravic, centralna komisija za varstvo pri delu

6. Ukrepi za povečanje produktivnosti dela, varčevanje in boljše izkoriščanje notranjih rezerv

Način: sekretariat Konference skupaj s svetom ZK, KKMD in organi samoupravljanja podjetja obravnava stanje na tem področju in predvidi konkretne ukrepe

Nosilec: konferenca OOS in sekretariat Konference OOS

7. Delovne razmere delavcev — pregled konkretnih življenjskih razmer delavcev in njihovo izboljšanje

Način: analiza izvajanja ukrepov s področja varstva pri delu in področja zdravstvenega varstva delavcev. Pobuda za sprejem novega Samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu glede na novi zakon. Ureditev pregleda delovnih mest, na katerih ni zagotovljeno ustrezno varstvo in predlog ukrepov za izboljšanje razmer. Na osnovi zapisnikov — sklepov izvršnih odborov OOS v TOZD daje sekretariat Konference OOS priporočila samoupravnim organom za čim uspešnejše reševanje.

Nosilec: sekretariat Konference OOS in komisije za zaščito delavčevih pravic.

8. Usposabljanje delavcev za delovanje v Konferenci OOS

Način: zagotovitev udeležbe delegatov Konference OOS na seminarjih, organizacija drugih sprotih oblik izobraževanja sindikalnih delavcev in sodelovanje na njih.

Nosilec: družbenopolitične organizacije podjetja Mercator

9. Uresničevanje dosledne samoupravne organiziranosti v TOZD glede na ustavo

Način: Konferenca oziroma sekretariat Konference OOS odločno stoji na stališču, da se v TOZD ne sme o ničemer odločati, da o tem ne bi predhodno odločala OOS in ostale družbenopolitične organizacije. Delegat DS ali katerega koli drugega organa ne more in ne sme o ničemer odločati in glasovati, če o tem ni predhodno dobil tako mišljenje svojih volivcev. Dolžnost delegata pa je, da o sprejetih sklepih obvesti svoje volivce.

Nosilec: Konferenca OOS in sekretariat Konference OOS

10. Organizacija novoletnega srečanja upokojujencev podjetja Mercator

Nosilec: sekretariat Konference OOS

11. Kultura in izobraževanje

Način: rezervacije zaključnih predstav v gledališčih, množični obiski sejmov in razstav s področja dela našega podjetja, obiski seminarjev, predvsem za nove člane v vodstvih OOS, štipendiranje oziroma ureditev delavnika za izredno izobraževanje v okviru delavske univerze.

Nosilec: sekretariat Konference OOS in komisija za kulturo in izobraževanje

12. Šport in rekreacija

Način: posamezne akcije v okviru sindikalnega tekmovanja med TOZD v podjetju Mercator

Nosilec: sekretariat Konference in komisija za šport in rekreacijo

13. Informiranost

Način: glasilo Mercator, Interna obvestila, redno dostavljanje zapisnikov na relaciji TOZD—skupni organi, delegatski sestanki (poročanje delegatov in vsklajevanje stališč, ki naj jih delegat zastopa). Vsako obveščanje mora biti aktualno, popolno, objektivno in razumljivo.

Nosilec: sekretariat Konference OOS skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami podjetja Mercator ter ekonomska propaganda in informativna služba podjetja.

S sestanka TOZD »Preskrba«

V ponedeljek, 2. junija, so delavci TOZD »Preskrba« Tržič sklicali sestanek širšega družbenopolitičnega zbora TOZD.

Osrednja tema pogovora in razprave, ki se je udeležil tudi generalni direktor, tovariš MIRAN GOSLAR, je tekla okrog predvidene združitve v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Delavce TOZD »Preskrba« je o združevanju organizacij združenega dela kmetijstva, živilske industrije in trgovine v SOZD najprej seznanil direktor TOZD, tovariš JOŽE MOKOREL in pri tem poudaril nujnost povezave, ki jo narekuje ustava.

V živahni razpravi so delavci postavljali najrazličnejša vprašanja. Zanimali so jih na primer novi odnosi, vprašali so tudi, kakšna bo izgledala nova organizacija v primerjavi z »Emono«. Postavili so tudi vprašanje, kakšen položaj bodo v novi organizaciji imele sedanje TOZD »Emba«, »Investa«, »Hladilnica« in »TMI«.

V odgovoru je tovariš Goslar navedel, da gre pri novi organizaciji v principu za združevanje po branžah. S tem bo pri »Mercatorju« najmanj sprememb, ker je naša dejavnost v pretežni meri trgovina. Po predvideni novi organizaciji naj bi »Emba« ostala v okviru »Mercatorja«, ker je njena glavna dejavnost priprava blaga za trgovino. Vendar se tod ne izključuje možnosti, da se »Emba« odloči drugače. Tudi za »Investo« in »Hladilnico« je predvideno, da ostaneta v »Mercatorju«, medtem, ko naj bi se »TMI« povezala z obrati za predelavo mesa, ki se tudi združujejo v SOZD.

Na sestanku je bilo dogovorjeno, naj o združevanju v SOZD izčrpno razpravljajo vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v TOZD in tudi dajo podporo v korist razvoja cele hiše.

V nadaljevanju sestanka je bilo precej razprave o delu našega ERC in o dostavi blaga na tržiško področje. O problematiki so spregovorili direktor centra za avtomatsko obdelavo podatkov Rudi Ogrin, Emil Povše, šef komercialnega sektorja TOZD »Grosist« in Ančka Bajec, šef prodajnega oddelka. Opozorili so na to, da se računalniški sistem pravzaprav

še ne uvaja in da se seveda pojavljajo tudi težave, ki pa se počasi že odpravljajo. S skupnimi prizadevanji in natančnostjo pri delu

pa se bodo kmalu pokazale vse prednosti tega sistema.

Mile Bitenc



Naše podjetje je že vsa leta podporni član organizacije Rdečega križa. Tej humani organizaciji pa priskočimo na pomoč tudi v takih primerih, kot ga vidite na fotografiji. Pri pobiranju oblačil, obutve in odej v Krajevni skupnosti Stara Ljubljana je pri delu pomagal tudi član našega kolektiva, tovariš Polde Srebotnjak, ki je pobiral in prevažal blago z našim vozilom

Za „TMI“ spet odprta vrata v svet

V obnovitev in modernizacijo so v TOZD »TMI« vložili velika sredstva. S tem pa so si spet odprli pot na mednarodno tržišče.

Mesno predelovalno industrijo v Sloveniji bi lahko razdelili na dve vrsti. Tista mesna proizvodnja, ki ima status lokalnega obrata, nima izvoznega dovoljenja. V drugo grupo pa sodijo mesno predelovalni obrati, ki imajo moderno opremo, ki ustreza svetovnim normativom. S tem so dani tudi vsi pogoji za vključitev na mednarodno tržišče.

Takšen status si je pred kratkim ponovno priborila tudi naša TOZD »TMI« — Tovarna mesnih izdelkov. Lani je tovarna izvozno dovoljenje namreč izgubila, kar

pa je za kolektiv pomenilo neugodne finančne posledice. TOZD »TMI«, tovariš RUDI VIDETIČ.

Vse te obnovitve so terjale veliko časa, naporov in pa seveda tudi velika finančna sredstva. Toda zdaj so dela opravljena in modernizirana proizvodnja je spet prinesla vizo za nastop na svetovnem tržišču. Delavcem pa obenem pomeni tudi prijetnejše in udobnejše počutje na delovnem mestu.

Mile Bitenc



SKRIBIMO ZA LEPŠE IZRAŽANJE

Kaj ne bi lepše zvenelo, ko bi bilo na obvestilu napisano takole: Zaradi obnovitve bo trgovina zaprta od 7. 6. 1975 do predvidoma 16. 6. 1975.

Taka in podobna obvestila srečujemo povsod in nehote pomislimo, kako malo se potrudimo za lepo knjižno slovenščino. Na ta račun bi lahko zapisali še veliko kritike in navedli veliko primerov. Zamislimo se le ob nekaterih! Zastarele napise kot so Psa voditi v lokal je prepovedano!, Ne otipavati sadja! itd., bi lahko zamenjali z bolj slovenskimi kot so: Ne vodite psa v lokal!, Ne otipavajte sadja! Ob vsem tem nespretnem in neslovenskem izražanju pa vidimo nevedca, z roko napisana obvestila, ki ne dajejo ugled niti prodajalni niti podjetju Mercator.

Tokrat smo posneli obvestilo na naši prodajalni v centru mesta, ki nas naj vse opozori, posebno poslovalci in delavce v aranžerskem oddelku, za skrb za lepšo slovenščino.

N. L.



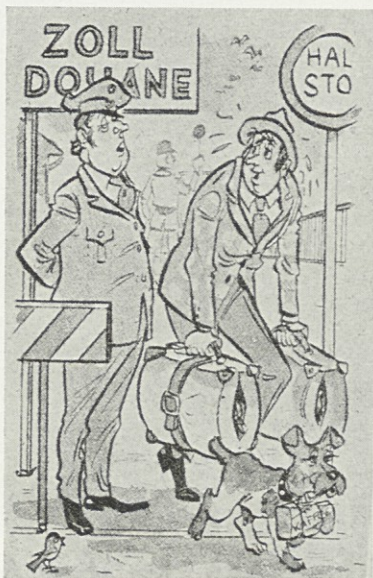
TOZD »TMI« ima poleg tovarne dve mesnici; za prodajo mesa po polnih cenah in za prodajo manjvrednega mesa

Mercator je zaradi tega sprožil pravni spor in pri ponovnem pregledu obratov »TMI« je zvezna inšpekcija ugotovila, da je kolektiv Tovarne mesnih izdelkov v rekordno kratkem času klavnico in ostale obrate dvignil na mednarodno raven. S tem pa je TOZD »TMI« spet dovoljen izvoz mesa v vse države sveta.

»Da smo uspeli ugoditi vsem zahtevam inšpekcije, je bilo potrebno veliko dela in denarja. Rekonstruirali smo obe klavnici, predelavo, za razsekovalnico in izkoščevalnico so bili naročeni in kupljeni novi stroji. Dobili smo tudi potrebne naprave za proizvodnjo trajnih mesnih izdelkov in za konzervni oddelek. V vseh smo tudi uredili hladno in toplo vodo, obnovili pa smo tudi sanitarije, hleve in ostale objekte.

Tovarna ima zdaj tudi veliko lepši videz. V proizvodnih prostorih je prijetneje delati, saj je s kombinacijo raznih barv prijetnejši ambient.

Dela so trajala skoraj dva meseca, ki pa v celoti še niso opravljena. Zdaj je na vrsti obnovitev pralnice avtomobilov in usposobitev rezervnega parnega kotla.« je v razgovoru povedal direktor



— Konjak, cigarete, kava?
— Ne hvala, tega imam polno oba kovčka!

Priznanja za 10 in 20-letno delo v TOZD Panonija

Ze nekaj let v mesecu juniju organiziramo posebno slovesnost ob praznovanju obletnice ustanovitve Panonije. Take svečanosti so že po običaju na Gorci pri Podlehniku. Slavnostni govornik, direktor TOZD Panonija BRANKO GORJUP je v nagovoru posebej poudaril zasluge, ki jih imajo posamezniki v tem velikem kolektivu pri njegovem razvoju. Takih delavcev, ki ostanejo v TOZD 10, 20 ali celo več let, je vedno več, to pa tudi lahko pomeni, da so odnosi v kolektivu urejeni, da se delavci zavedajo svojih obveznosti in pravic, ter da čutijo pripadnost kolektivu.

Zraven priznanj in nagrad, ki so jih dobili delavci za 20 in 10-letno delo, je bilo podeljenih tudi 10 zlatih značk Mercatorja za posebne zasluge pri delu v TOZD in podjetju. Taka priznanja so bila prvič podeljena v letu 1974, ko je Mercator praznoval 25-letnico, Panonija pa 20-letnico obstoja. Zlate značke Mercatorja dobijo delavci za posebne zasluge pri delu na svojem delovnem mestu, za delo v samoupravnih in izvršilnih organih in delo v družbeno političnih organizacijah TOZD in podjetja.

Priznanje in nagrade so vsakemu vzpodbuda za nadaljnje delo.

Franc Zadravec

20-letnico dela v TOZD Panonija so praznovali:

1. Čeh Marija
2. Kračun Slavica
3. Frank Marica
4. Vidovič Jože
5. Zerak Viktor
6. Beranič Martin

10-letnico pa so praznovali:

1. Geč Anton
2. Forštnarič Jože
3. Horvat Darinka
4. Valentin Viktor
5. Petek Marija
6. Kolar Slavko
7. Lazar Viktor
8. Mušič Ivanka
9. Jakomini Bogo
10. Hohnjec Ivo
11. Vaisbaher Henrik
12. Merc Elizabeta
13. Zadravec Franc
14. Murko Jože
15. Vaupotič Jože
16. Božičko Milan

ZLATE ZNAČKE »M« pa so prejeli:

1. Nahberger Ivo
2. Sedič Franc
3. Čuček Slava
4. Kumer Ivan
5. Princel Janez
6. Bombek Jože
7. Zadravec Franc
8. Ketiš Anton
9. Kukovič Anica
10. Valentin Viktor

Univerzal Lendava - TOZD v verigi podjetja Mercator

Ni dolgo tega, ko smo na zborih delovnih kolektivov razpravljali o odločitvi trgovskega podjetja »Univerzal« iz Lendave za integracijo s podjetjem Mercator. Delavci »Univerzala« so se 27. decembra lani na referendumu 100% izglasovali za priključitev k Mercatorju. Na zasedanju Skupnega delavskega sveta podjetja Mercator 10. junija 1975 pa je bilo ugotovljeno, da so vse TOZD Mercatorja z veliko večino sklenile, da se izvrši pripojitev trgovskega podjetja »Univerzal« iz Lendave k Mercatorju. Tako od tedaj naprej že lahko govorimo o naši novi temeljni organizaciji združenega dela »Univerzal«.

KAJ JE VODILO K INTEGRACIJI

Motivi, ki so narekovali integracijo, so bili zelo različni. Odvisni so bili od interesov, zlasti pa od postavljenih ciljev. Ti cilji pa so naslednji:

Z združevanjem dela in sredstev v novi organizacijski strukturi bomo dosegli večjo poslovno učinkovitost.

Združevati je potreba materialno osnovo, službe in kadre ter uskladiti politiko razvoja kot celote. Na prodajnem tržišču bi dosegli močnejši položaj, na tržišču nabave bi nastopali enotno; to pa predstavlja večjo konkurenčno sposobnost. Poslovno bi se lahko bolje organizirali, bolje izkoriščali obstoječe materialne zmogljivosti in dosegli boljše poslovne rezultate.

Vzgoji in izobraževanju kadra, pa tudi porastu družbenega standarda bi s tem dali večje možnosti. Racionalnejše bi bilo tudi vlaganje v osnovna in obratna sredstva, možnosti vključevanja v širše družbene razvojne načrte pa bi se tudi povečale.

V novi organizaciji se TOZD »Univerzal« in »Mercatorju« kot celoti nudi razširitev maloobmojnega prometa s sosednjo republiko Madžarsko. Zaradi premajhnosti OZD »Univerzal« te možnosti doslej ni mogel izkoristiti.

Nudijo se lepe perspektive tudi na področju gospodarskega, kulturnega in družbeno političnega življenja, možnost sodelovanja na kmetijskem področju in drugo.

NEKAJ PODATKOV IZ DANAŠNJE TOZD »Univerzal«

Naša nova TOZD »Univerzal« Lendava je na območju občine edino organizirano trgovsko podjetje, ki se bavi z blagovnim prometom. Podjetje je bilo ustanov-

ljeno leta 1961 z združitvijo dveh manjših trgovskih organizacij, »Preskrbe« in »Centra«. Poslovni predmet združenega podjetja je trgovanje na debelo in na drobno.

Kolektiv TOZD »Univerzal« je že pred integracijo imel zelo dobre poslovne odnose z Mercatorjem in tudi močno poslovno sodelovanje s TOZD »Panonija« iz Ptuja. Prav kolektiv TOZD »Panonija« je pri odločitvi in izpeljavi referenduma oziroma integracije »Univerzal« veliko pomagal.

Kakšna je TOZD »Univerzal« danes? Od 90 zaposlenih v letu 1961, se je v teh letih razvoja in delovanja podjetja število delavcev povečalo že na 245. Ne smemo pa pozabiti tudi na kader, ki se za delo v trgovini šele pripravlja; letos imajo v šoli kar 70 učencev.

V preteklem letu so poslovali dobro. Sicer pa nanizajmo nekaj podatkov iz zaključnega računa za leto 1974.

Le-ta nam pove, da znaša celotni dohodek v lanskem letu 128.449.918 din, ostanek dohodka pa 3.474.105 din. Skupna akumulacija znaša 5.218.280 din. Povprečni osebni dohodek na zaposlenega je lani znašal 2.464,40 din.

DELO SPREMLJAJO TUDI TEŽAVE

»Kot vse druge trgovske organizacije, se tudi mi borimo z velikimi finančnimi težavami zaradi absolutnih marž, kar velja predvsem za prehransko stroko. Tu sploh ne moremo govoriti o akumulativnosti,« je v pogovoru poudaril direktor TOZD »Univerzal«, tovariš LADISLAV FEHER.

»Od leta 1971 pa do danes so znatno porasle obresti, zakonske obveznosti in razni poslovni stroški. Po našem mišljenju mora trgovina čimprej priti do družbeno priznane akumulacije tako

kot druge gospodarske dejavnosti. Iz zmanjšane dohodka trgovina ne bo mogla pokriti tako velike stopnje inflacije in tudi investicijsko ne bomo nikoli sposobni.

V zadnjih letih je bilo v trgovske objekte vloženih dosti manj sredstev kot v preteklosti, kar pomeni korak nazaj v blagovnem prometu.

Upoštevač vse te momente smo bili trdno prepričani, da bomo pod skupno Mercatorjevo streho vse te težave lažje prebrodili. Še zdaleč pa ne pričakujemo, da bo Mercator reševal naše interne probleme in težave.

Pričakujemo pa velike moralne in strokovne, pa nenazadnje tudi materialne pomoči,« je še povedal tovariš Feher.

Kakšno je samoupravno življenje v TOZD „Univerzal“



Nikola Gerič je vodja splošnega in kadrovskega sektorja v TOZD »Univerzal« v Lendavi

Prav zaradi tega smo tudi povečali število delegatov v Delavskem svetu od 15 na 21.

Delavski svet TOZD pa ni edini delegatski organ upravljanja. Navzven pri nas delujeta še dve delegaciji. Prva je delegacija v zbor združenega dela skupščine občine Lendava. Žal se dosedanje delo delegacije ni ujemalo z ustavno zasnovano delovanjem delegatskega sistema. Zato smo delo delegacije pred kratkim postavili na trdnjše temelje in upamo, da so delegati kritiko sprejeli dobroamereno. Pričakujemo, da bo njihovo delo odslej v prid kolektivu in širši družbeni skupnosti.

Nasprotno pa je delegacija v Samoupravne interesne skupnosti v celoti dojela svoje delo in družbeno vlogo. Delegati se redno udeležujejo vseh sej, na katerih obravnavajo temo, ki bo na dnevnem redu skupščine določene SIS. Vendar pa bo treba vez med delegacijo in delavskim svetom oziroma zborom delavcev še učvrstiti.

Franc Tivadar o delu izvršilnega odbora

Izvršilni odbor je sestavljen iz sedmih članov, v odboru pa so zastopani delavci iz različnih strok. Predsednik Izvršilnega odbora v TOZD »Univerzal« je tovariš FRANC TIVADAR; o delu IO je povedal naslednje:

»Naš Izvršilni odbor posveča veliko pozornosti poslovniki podjetja, v zadnjem času pa se je predvsem zavzel za novi poslovni delovni čas prodajaln.

To vprašanje se je pojavljalo že več časa kot eno najbolj perečih. Do nedavnega so nekatere prodajalne imele tudi ob nedeljah dežurno službo. To nam je uspelo odpraviti. Nato smo zahtevali, da so prodajalne zaprte tudi ob sobotah popoldne. Delo smo organizirali tako, da je zdaj ob sobotah popoldne dežurna ena samopostrežna prodajalna. V kratkem pa bomo uvedli izmenično dežurstvo v še eni prodajalni.

Občina pri nas zahteva, da bi bile vse prodajalne odprte enako. Toda z deljenim delovnim časom bi stroški še narasli.«



Direktor TOZD »Univerzal«, Ladislav Feher. Tako kot ostali sodelavci na upravi si tudi sam želi, da bi se čimprej preselili iz starih in neprimernih delovnih prostorov v drugo zgradbo, ki jo adaptirajo

Aktiven in dejaven sindikat

Poglejmo program dela, ki si ga je za letos zastavil Izvršilni odbor osnovne organizacije sindikata v TOZD »Univerzal«. Ta narekuje uresničevanje dosledne samoupravne organiziranosti v TOZD, pregled in prizadevanje za izboljšanje delovnih razmer delavcev, pa tudi življenjskih razmer članov kolektiva. Tako rešujejo stanovaljske probleme, vplivajo na politiko delitve osebnih dohodkov in še veliko drugega.

Povprašali smo predsednika IO, naj pove nekaj o dosedanem delu sindikata. Tovariš PETER KRANJC je povedal naslednje:

»Mislim, da smo s tem, ko smo uspeli odpraviti sobotno popoldansko delo, ustregli slehernemu trgovskemu delavcu. Potrošnik sicer na to gleda drugače in zahteva dežurstvo vsaj ene samopostrežbe, zato smo dežurstvo uredili.

V okviru svoje dejavnosti smo organizirali tudi trgovski ples. Letos je bil že peti po vrsti in z veseljem lahko ugotovimo, da je iz leta v leto boljši.

4. julij, Dan borca, je že tra-

dicionalni »Univerzalov« dan. Ob tem prazniku se spomnimo na naše jubilate, na tiste tovariše in tovarišice, ki imajo za seboj že 10 ali 20 let delovne dobe. Letos bomo prvič imeli tudi 30-letnike.

Ne pozabimo tudi na upokojenke, saj jih vsako leto 26. decembra pogostimo in seveda tudi primerno obdarimo.

Dedek Mraz, ki je tudi v tistem času, pa zdaj ne pride več v naš kolektiv. Domenjeno je, da sredstva, namenjena za praznovanje letoletne jelke, prispevamo v sklad društva prijateljev mladine v občini. Ta potem obdari vse otroke in tako ni prav nihče prikrajšan; tudi kmečki otroci ne.

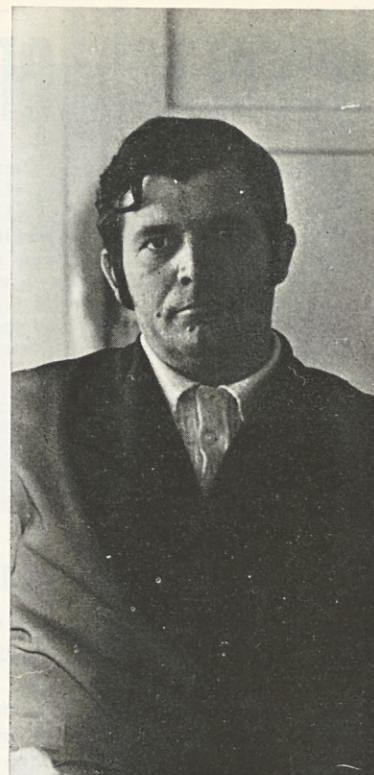
Omeniti pa moram tudi razna športna srečanja, ki se jih udeležujemo v okviru praznovanja občinskega praznika. Sami pa organiziramo tudi športna srečanja z delavci Trgovskega podjetja »Potrošnik« iz Murske Sobotice. Namen takšnih srečanj je ne le športno tekmovanje, temveč tudi spoznavanje ljudi med seboj in utrjevanje prijateljskih vezi.

No, na različnih športnih tekmovanjih smo dosegli že nekaj lepih uspehov in v znak priznanja smo prejeli spominske diplome in pokale.

Ko naštevam, česa vsega se lotevamo, naj omenim še praznovanje osmega marca. Takrat poskrbimo za naše sodelavke. Vsako leto pa organiziramo tudi sindikalni izlet.

Morda še beseda, dve, o stanovanjski politiki. Veseli nas, da je stanovanjski problem v našem kolektivu že skorajda rešen. Za letos imamo v načrtu nakup nekaj stanovanj. S tem bomo že letos ali pa najkasneje prihodnje leto stanovanjski problem odpravili. Seveda pa pomagamo s krediti tudi delavcem, ki grade lastne domove, saj se na vasi lahko postavi hiša z manjšimi stroški.

Za uspešnejše delo sindikata je letos Občinski sindikalni svet v Lendavi organiziral dvodnevni seminar, ki so se ga udeležili tudi člani Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD »Univerzal«.



Peter Kranjc, predsednik sindikata

Mladi želijo še večjo aktivnost

Mladih je v TOZD »Univerzal« veliko in pravkar jih evidentirajo. Ugotovili so, da je kar 141 delavcev starih manj kot 27 let. Torej jih je dovolj za dobro in uspešno delo mladinske organizacije.

Pa delo kljub vsemu ne teče nemoteno in brez vsakršnih težav. Mladi zadevajo pri delu svoje organizacije na mnoge ovire in probleme. Lokacijsko so med seboj prodajalne precej oddaljene druga od druge; praktično so razmetane po vsem Prekmurju. Tako so pogostejši kontakti oteženi. Toda to je le ena ovira, ki delo otežuje. Druga ovira je obilica dela doma, na posestvu. Pretežna večina mladih delavcev je doma iz kmečkih družin. Ko se vrnejo z dela je za delo spet treba poprijeti na posestvu. Toda naj ob tem takoj zapišemo, da zaradi tega šepa le sodelovanje z mladinsko organizacijo v podjetju. Izgubljeno skušajo mladi nadoknaditi doma, na vasi. Tam jim ostane le nekaj časa in več možnosti, da se vključijo v delo mladine. In nekateri mladinci so prav tu zelo aktivni; med njimi so celo predsedniki organizacij.

Sicer pa prepustimo besedo **Stanislavu Graju**, ki je predsednik OO ZSM v TOZD. Takole je pripovedoval o njihovi organizaciji:

»Prav zato, ker smo med seboj precej oddaljeni, smo lani ustanovili tri osnovne organizacije mladine. Ena od teh je v Lendavi, drugo smo ustanovili za okolico Črenšovec, tretja pa je za okolico Turnišča. Vsaka teh osnovnih organizacij ima svoje vodstvo; predsednika in podpredsednika, nad vsemi pa je skupno predsedstvo, sestavljeno iz devetih članov.

V začetku je takšen način povezovanja in dela mladih kazal na zelo dobre rezultate, kasneje pa se je to spremenilo. V aktivno delo je najlaže vključiti le učence; toda samo takrat, ko so pri praktičnem pouku.

Kljub težavam pa smo uspeli realizirati kar obsežen delovni načrt. Skupaj s sindikatом smo pomagali pri izvedbi trgovskega plesa v Lendavi, sodelovali pa smo tudi pri raznih proslavah.

V program dela smo si tudi zapisali, da moramo organizirati predavanja o samoupravljanju, pa tudi o Zvezi komunistov. Že v kratkem bomo imeli predavanja o delu in vlogi ZK v naši družbi, s čimer želimo pridobiti v vrste komunistov več mladih delavcev. Tudi na izobraževanje ne pozabljamo, saj nekateri mladinci že obiskujejo izredna predavanja na poslovodski in komercialni šoli.

Ukvarjajo pa se tudi s športom in rekreacijo; prav na teh področjih so dosegli že lepe uspehe. Nekaj diplom in pokalov priča, da so v nogometu, rokometu, šahu in kegljanju res uspešni.

Omenimo naj tudi njihovo sodelovanje v štafeti mladosti, pa udeležbo na mladinskih delovnih akcijah na Kozjanskem in veliko pomoč ob poplavih v Pomurju.

Jeseni bodo na letni mladinski konferenci pregledali svoje dosedanje delo in izvolili novo vodstvo. Skušali bodo še uspešneje izpolnjevati program, pri delu pa se bodo povezali tudi z drugimi OO ZSMS v Mercatorju.



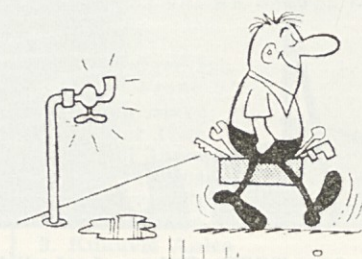
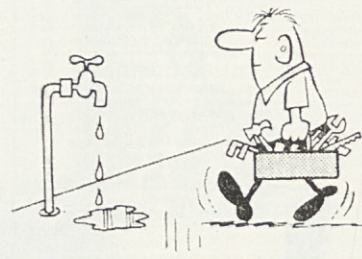
Stanislav Graj, predsednik mladine, je že dolga leta tudi član ZK

NEKAJ BESED O IZOBRAŽEVANJU

Samoupravni sporazum v občini Lendava določa, da se morajo izločiti v delovnih organizacijah določena sredstva za izobraževanje delavcev. Tako je seveda tudi v TOZD »Univerzal«, kjer si delavci žele pridobiti predvsem visoko kvalifikacijo. Zato največ obiskujejo poslovodsko šolo, nekateri pa so se vpisali tudi v komercialno šolo.

V letošnjem letu je dopolnilno izredno šolanje končalo šestnajst delavcev, ki so si s tem pridobili visoko kvalifikacijo. Naj omenimo tudi to, da nekateri obiskujejo seveda še nižje razrede.

Razveseljivo in pohvale vredno je, da se za dopolnilno izobraževanje delavci odločajo sami. Pri tem jim je velika in edina ovira le eno; šole so v Murski Soboti in Čakovcu. Želijo si ustrezne šole v domačem kraju in upajo, da bo kasnejšim generacijam takšno šolo nudila že Lendava.



— Brez besed

Delavska kontrola ne počiva

Z obsežnim in pestrim delom se lahko pohvali delavska kontrola v TOZD »Univerzal«, ki je za leto pripravljene delovni načrt že v veliki meri tudi uresničila.

Pri sestavi svojega programa so upoštevali naloge, ki izhajajo iz Pravilnika o samoupravni delavski kontroli, prilagodili pa so jih seveda svojim razmeram.

Tako analizirajo periodične obračune, razpravljajo o poslovnih uspehih in gibanju osebnih dohodkov. Podrobneje analizirajo tudi stroške, ki nastajajo zaradi reklame in reprezentance.

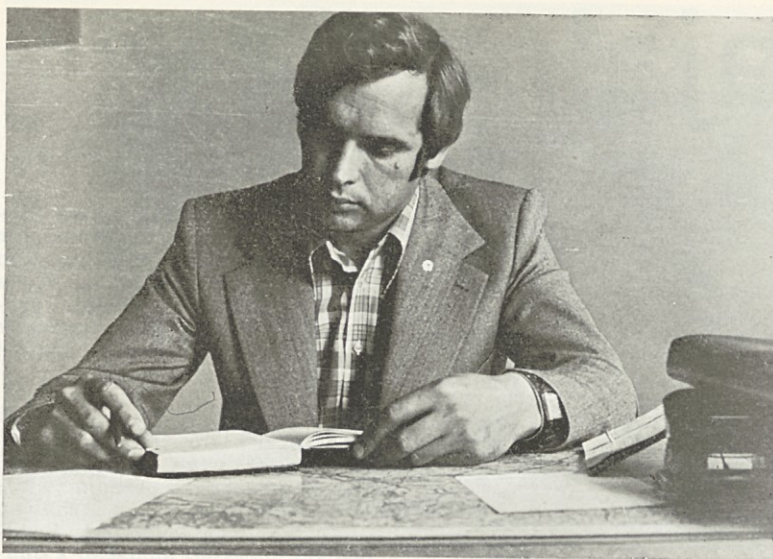
Plan njihovega dela narekuje tudi kontrolo dela vodilnih delavcev v podjetju. Poslovodjem v prodajalnah so poslali okrožnico, v kateri zahtevajo na primer večjo disciplino pri delu, redno prijavljanje dopustov in bolniških izostankov. Delavce so obvestili

tudi o tem, da morajo vse nepravilnosti, ki jih opazijo na delovnih mestih, sporočiti delavski kontroli.

Na svojih rednih sestankih s poslovodji se pogovarjajo tudi o inventurnih razlikah in skupaj z njimi skušajo ugotoviti, zaradi česa so nastali viški oziroma manjki. Od njih zahtevajo tudi redno pošiljanje vse dokumentacije na upravo.

Delavsko kontrolo v TOZD »Univerzal« Lendava sestavlja pet delavcev, predsednica pa je ANICA HAJDINJAK, sicer zaposlena v računovodstvu. Člani delavske kontrole redno sodelujejo tudi na sejah delavskega sveta in sveta za medsebojna razmerja.

Dva delegata so poslali tudi na seminar o delavski kontroli, ki ga je v Lendavi organizirala Delavska univerza.



Sekretar Osnovne organizacije Zveze komunistov v TOZD »Univerzal« v Lendavi je tovariš Stefan Zver, sicer poslovodja v prodajalni Tekstil v Murskem Središču

V vrste ZK več mladih

Od 245 redno zaposlenih delavcev v TOZD »Univerzal« je le sedemnajst članov Zveze komunistov. Po večini so to mlajši delavci.

Za tako velik delovni kolektiv, je sedemnajst članov ZK premalo. O tem razmišlja sekretar Osnovne organizacije Zveze komunistov, tovariš ŠTEFAN ZVER, tako:

Poudaril je, da so v svoje vrste v zadnjem času sprejeli le tri mlade delavce. V krajih kjer žive, torej pretežno na vasi, se še v precejšnjem obsegu pojavlja vprašanje religije. Torej se mladina, ta pa je v pretežni meri kmečkega porekla, za vstop v ZK odloči težko, seveda predvsem zaradi staršev. Takšni primeri niso osamljeni in pri prevzgoji mladih bo morala odločilno vlogo odigrati tako šola, kot tudi Zveza socialistične mladine.

Sicer pa je partijska celica v TOZD pri svojem delu pokazala veliko aktivnost. Skupaj s sindikatom so ob integraciji z Mercatorjem podrobno proučili različne materiale, sodelovali pri sami integraciji in o tem izčrpno obve-

ščali tudi kolektiv. Nedvomno je referendum, na katerem so se delavci za priključitev k Mercatorju izglasovali 100%, uspel prav po zaslugi članov ZK.

Na svojih rednih sestankih, teh so imeli letos že devet, so se med drugim dotaknili tudi sporazuma o delitvi osebnih dohodkov in obravnavali razno tekočo problematiko.

V zadnjem času so tudi ocenili družbeno politične razmere v svojem okolju.

V razpravah so podčrtali tudi pomen obveščanja in ugotovili, da je pri tem še malo storjenega. V zadnjem času sicer kot nova TOZD podjetja Mercator že prejemajo naš interni časopis, v načrtu pa imajo tudi izdajanje svojih informacij. V njih naj bi delavce seznanjali z važnejšimi sklepi družbeno političnih organizacij, izdajali pa bi jih seveda občasno.

Ena najvažnejših nalog je, kot smo že omenili, krepitev partijskih vrst. V prihodnje bodo še več storili, da pridobijo v ZK vse več mladih delavcev.



»Žal nam je, da se nismo udeležili seminarja o samoupravni delavski kontroli v Mercatorju,« pravi predsednica DK, Anica Hajdinjak

ŠESTINTRIDESET PRODAJALN

Občina Lendava, kjer ima TOZD »Univerzal« kar 33 od skupno 36 prodajaln, spada med manj razvite občine v SR Sloveniji. Ta zaostalost se kaže zlasti v družbenem proizvodstvu na prebivalca, številu delovnih mest in v ostalih pokazateljih.

Od skupnega števila 4500 občanov, zaposluje TOZD »Univerzal«, ki je edina organizirana trgovska organizacija na območju občine Lendava, z učenci vred 315 občanov v svojih 36 poslovnih enotah — prodajalnah. V sklopu letih je tudi 10 bifejev.

Vse prodajalne, razen treh, ki sodijo že na hrvaško področje, so v lendavski občini.

Največja prodajalna je blagovnica v centru Lendave, ki pa že nekaj časa ne zadošča več potrebam potrošnikov. Osemnajst prodajaln se bavi s prodajo prehrambenih proizvodov in mešanega blaga, od tega je kar 11 samopostrežb.

Tekstil prodajajo v petih prodajalnah, sedem trgovin nudi tehnično blago, v dveh pa postrežejo tudi z gradbenim materialom. Po eno prodajalno imajo za prodajo pohištva, železnine in galanterije.



— Zakaj ne bi smel on prvi prebrati časopisa?! Saj ga je on prinesel!



Tole je Market TOZD »Univerzal« v Črenšovcih. Za krajanje Črenšovec in sosednjih vasi je to velika pridobitev, saj je samopostrežba lepo založena, v tekstilnem oddelku marketa pa tudi poskrbijo, da so kupci zadovoljni. Ob trgovini je tudi bife

Tipske prodajalne V nekaj stavkih...

Prodajalna, kakršno vidimo na fotografiji, je le ena izmed osmih tipskih prodajaln, ki jih ima TOZD »Univerzal« Lendava. Kaj je značilno za takšne objekte, ki so zelo funkcionalni?

Gradijo se zelo hitro, saj v pogodbi piše, da je rok postavitve takšne prodajalne le 150 dni, kar

pa je v primerjavi s klasično gradnjo kratek čas. Cena ni tako visoka, saj proizvajalec, firma »Soko« iz Mostarja, zanj zaračuna približno 1,2 milijona dinarjev. Razen tega pa nudi še eno ugodnost; 50 % tega zneska kreditira za dobo treh let.

Celotna površina tega tipskega

objekta je 230 m². Tako je dovolj prodajne površine in prostora namenjenega skladišču, bifeju, manjši kuhinji in sanitarijam.

V takšnih objektih imajo urejene klasične in samopostrežne prodajalne, pa tudi bifeje.

Še to: tri takšne trgovine so pravkar v gradnji.

● Ker leži Lendava ob Madžarski meji, nosijo vse prodajalne dvojezične napise. Med kupci je tudi precej Madžarov, vendar je v zadnjem času maloobmejni promet omejen, prebivalci iz sosednje Madžarske smeje k nam namreč le enkrat letno.

● TOZD »Univerzal« iz Lendave se bavi z grosistično in detajlistično trgovino. Kot grosist skrbi predvsem za prodajo reprodukcijskega materiala (tehnično blago, gradbeni material, instalacijski material) domačim gospodarskim organizacijam.

● V Lendavi in okoliških vaseh sem obiskal nekaj prodajaln. Lahko povem, da so prijetno urejene, za kar poskrbe prodajalci in pa seveda domači aranžerji.

● V sklopu samopostrežb in drugih živilskih prodajaln ima TOZD »Univerzal« tudi deset bifejev, ki v glavnem ponudijo alkoholne in brezalkoholne pijače in kavo. Bife v lendavski blagovnici pa ima tudi kuhinjo, ki pripravlja okusne in cenene malice.

● Letos spomladi so delavci TOZD »Univerzal« že peto leto zapored organizirali v Lendavi trgovski ples, ki naj bi se v prihodnje preimenoval v »Mercatorjev ples«. Pravijo, da je iz leta v leto boljše in prijetnejše počutje na tej zabavi, saj za dobro razpoloženje poskrbe tudi znani pevci. Letos je za zabavo poskrbel ansambel Jožeta Krežeta, prepevali pa so že Marjana Deržaj, Majda Sepe in Ivo Robič.

● TOZD »Univerzal« Lendava je eden najmlajših TOZD v Mercatorju. Vendar ima veliko prodajaln na steklih že velike nalepke M — Mercator. Toda večina kupcev le še ne ve, da »Univerzal« zdaj sestavlja veliko Mercatorjevo družino. V neki prodajalni so mi dejali tole: »Mercator ima toliko najrazličnejše reklame, da smo mislili, da so te nalepke na prodajalnah tudi samo za reklamo.«



Takole izgleda prodajalna v kraju Gaberje, nedaleč od Lendave

Sodobna tehnična trgovina

Da, danes je trgovina s tehničnim blagom v Lendavi zares moderna in lepo opremljena. Kajti pred tremi meseci je bila stara prodajalna temeljito preurejena.

»Sicer je prodajalna, ki nudi tehnično blago, v tej hiši že celih trinajst let,« je pripovedoval poslovodja, LADISLAV ADORJAN.

»Trgovina je bila pred leti še lepa, za tiste čase moderna. Vendar je čas napravil svoje. Pro-

stori so postajali iz dneva v dan bolj neprimerni, prodajalne police so bile z raznim blagom tudi prenatrpane. Tako smo že pred leti avtomobilskim delom namenili novo prodajalno Avtotehno. To prodajalno pa smo adaptirali.«

Zdaj je lepo urejena. Dovolj je prostora za belo tehniko in akustiko, pa za gospodinjske aparate, elektro material, gramofonske plošče in kasete, lovski pribor in

drugo.

Z adaptacijo prodajalne niso pridobili le sodobnih prodajnih prostorov, temveč tudi prepotrebno skladišče, ki je bilo prej precej od rok.

Adaptacija je veljala približno trideset starih milijonov. Mesečni promet v prodajalni znaša okrog 500.000 dinarjev, vendar pa nanj že močno vplivajo zaostreni kreditni pogoji.



MLADE najbolj privlači pestra izbira gramofonskih plošč



Tole je pred nedavnim prenovljena tehnična prodajalna v Lendavi



Ob obisku v Lendavi smo za hip skočili tudi v prodajalno z otroško konfekcijo. Tu lahko na enem mestu kupite vse kar potrebujete za dojenčke in večje otroke; perilo in konfekcijo do 14. leta starosti. Prodajalki Katarina Pucko in Dragica Oletič radi svetujeta nakup in prijazno postrežeta.



Dolga ulica, ob straneh tipične kmečke hiše, pa seveda štokrlja. Značilnost za okolje, v katerem živijo in delajo naši sodelavci v Prekmurju

Market v Črenšovcih

Jeseni bo štiri leta, odkar so krajanje Črenšovec dobili nov, sodoben trgovski objekt. Market, ki ima lepo in prostorno samopostrežbo, pa prodajalna s tekstilom in bife jim prav gotovo pomeni veliko pridobitev.

»Ko smo se leta 1971 iz stare klasične prodajalne preselili v nove prodajalne prostore, smo takoj pričakovali seveda tudi porast prometa,« je pripovedoval poslovodja, ALOJZ CEH.

»Pa je v začetku promet slabo naraščal, saj je bila samopostrež-

ba za vaščane nekaj povsem novega. No, sčasoma so se privadili na takšen način prodaje in promet se je povsem spremenil.

Živimo in delamo na deželi, kjer se struktura ljudi precej razlikuje od prebivalcev v mestu. Marsikaj pridelajo doma in tako seveda tega mi ne prodajamo. Tu mislim predvsem na mleko, jajca, moko, pa tudi na meso.

Prodajalna je dovolj velika in v njej bi lahko opravili večji promet. Toda v vasi ni industrije. Več avtobusov vsak dan odpelje krajanje na delo v tovarne v Lendavo, pa v Mursko Soboto. Z njimi vred odhaja tja tudi denar.

Po planu za letošnje leto predvidevamo 3,4 milijona dinarjev prometa, vendar kaže, da ga bomo presegli za približno 20%. To lahko pove, da je dela kljub vsemu veliko, saj ga opravljamo štirje redno zaposleni in dve učenci.»

Še značilnost za te kraje: okrog treh je bila prodajalna povsem prazna. To ni prav nič nenavadnega. Bilo je lepo vreme in za delo na polju in travnikih najbolj primerno. Zaradi tega pa je v jutranjih urah in pozno popoldne velik dren.

Takrat vaščani nakupujejo. Špecerijo in gospodinjske potrebščine, pa pijače in delikateso, skratka vse, kar nudi samopostrežba. Tudi nekaj galanterije, ki jo sicer na vasi težko dobe.



Zraven samopostrežbe v Črenšovcih je tudi bife. Ker so cene pijač in kave precej nižje od tistih v gostilnah in restavracijah, privablja vedno dosti obiskovalcev. Poslovodja bifeja je Alojz Čeh



Angelca Kreslin je učenka prvega letnika. V objektu smo jo ujeli pri praktičnem pouku v Marketu v Črenšovcih



Detajl iz samopostrežbe v Črenšovcih

Vse zapiske in fotografije o TOZD »Univerzal« Lendava je pripravil Mile Bitenc

Poslovni čas v trgovini na drobno na območju mesta Ljubljana

Že v letu 1973 smo pričeli v naših TOZD razpravljati o ukinitvi sobotnega popoldanskega delovnega časa. Koncem leta smo to željo posredovali Mestni konferenci sindikatov trgovske dejavnosti, ki je o tej problematiki večkrat razpravljala in povedala svoja pozitivna stališča: Mestnemu svetu Ljubljana, SZDL, Poslovnemu združenju za trgovino in drugim družbeno političnim organizacijam.

Potek dosedanjih dogovorov

Vprašanje je obravnaval tudi Republiški odbor sindikata delavcev trgovine, ki je predlog o ukinitvi delovnega časa prodajaln ob sobotah popoldne podprl. Po večmesečni razpravi v prvem polletju 1974 so trgovske delovne organizacije, skupaj z Mestno konferenco sindikatov trgovske dejavnosti, izdelale predlog družbenega dogovora o poslovnem času v trgovini na drobno. Predlog so poslali Mestni konferenci SZDL, Mestnemu sindikalnemu svetu, Skupščini mesta Ljubljana in Poslovnemu združenju za trgovino z namenom, da se do konca leta 1974 obravnava in prične veljati v letu 1975. Predlog je bil nekajkrat dopolnjen, koncem januarja tega leta pa je bil dan kot končno besedilo v razpravo pristojnim organom.

Mestni sindikati so izrazili o vprašanju pozitivno mnenje, medtem ko je Izvršni svet mesta Ljubljana zahteval dodatne dopolnitve predloga in mnenje SZDL in Poslovnega združenja za trgovino.

Na željo Mestnega sveta je bil pripravljen tudi samoupravni sporazum, v katerem so določene trgovine, ki bi bile odprte ob sobotah popoldne na območju mesta Ljubljana.

Naše podjetje in Emona sta tudi podpisnika pravilnika o poslovnih

in etičnih normah, pravicah in obveznostih na področju mesta Ljubljane. V imenu potrošnikov je ta pravilnik podpisala SZDL, ki je nosilec akcij pri reševanju delovnega časa v trgovinah in njej lahko ostali partnerji posredujejo svoje pripombe na predlog družbenega dogovora.

O omenjenih predlogih so razpravljali tudi v krajevnih skupnostih in sindikatu na ravni mesta in občin. Mestni sindikalni svet zveze sindikatov in Poslovno združenje za trgovino sta z novim poslovnim časom za sobote soglašala, medtem pa se Izvršni svet mesta Ljubljana ni strinjal v celoti.

Mestna konferenca SZDL — koordinacijski odbor za krajevne skupnosti je na svoji razširjeni seji dne 14. 5. 1975 sprejel naslednje sklepe, stališča in priporočila:

— Iz informacij, ki so jih posredovali delegati iz posameznih občin so ugotovili, da večina krajevnih skupnosti — potrošniških svetov načeloma sprejema predlog družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o poslovnem času v trgovini na drobno. Delegati so imeli še nekaj pripomb, predvsem da je potrebno razširiti mrežo dežurnih trgovin v posameznih krajevnih skupnostih.

— Sprejme se stališče, da predlagatelji družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o poslovnem času v trgovini na drobno. Delegati so imeli še nekaj pripomb, predvsem da je potrebno razširiti mrežo dežurnih trgovin v posameznih krajevnih skupnostih.

— Sprejme se stališče, da predlagatelji družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma združijo oba dokumenta v en sam družbeni dogovor, ki ga bo možno občasno dopolnjevati ali spremenjati.

— Družbeni dogovor je potrebno navezati na izhodišča sprejete določbe družbenega dogovora — kodeksa o poslovnih in etičnih normah, pravicah, obveznostih in sodelovanju potrošnikov ter delavcev v združenem delu, ki smo ga skupaj sprejeli v decembru 1973. leta.

— Za določitev delovnega časa v trgovini je potrebno upoštevati vse lastne iniciative, krajevne potrebe in možnosti, ki jih ni mogoče omejevati z družbenim dogovorom.

— Čimprej je potrebno problematiko trgovine, obrti in gostinstva obravnavati kompleksno, ker so mnoga vprašanja medsebojno povezana. Tudi za področje obrti in gostinstva je potrebno določiti ustrezna merila in razmerja med delavci v združenem delu in potrošniki. Pobudo za to naj prevzamejo sindikati v mestu in občinah.

— Podpisniki družbenega dogovora s področja trgovine in potrošniški sveti so zadolženi, da organizirajo ustrezno spremljanje uresničevanja družbenega dogovora o poslovnem času v trgovini, da sproti rešujejo zahteve organiziranih potrošnikov v potrošniških svetih preko krajevnih skupnosti in v občinskih konferencah potrošniških svetov. Omogočijo naj tudi, da se napravijo utemeljene dopolnitve ali spremembe predlogi v dežurni mreži trgovin s posebnimi dodatki k pogodbi, če se zato pokaže potreba.

— Delavci v združenem delu trgovine so zadolženi, da informirajo javnost o dežurnih trgovinah ob sobotah popoldan.

Nov družbeni dogovor

Koordinacijski odbor je poslal gradivo izvršnemu odboru SZDL v dokončno odločitev. Le-ta je

menil, da se ustanovi komisija, ki bo sestavila nov družbeni dogovor o poslovnem času v trgovini na drobno. O njem naj ponovno razpravljajo: Mestni sindikalni svet, Mestna konferenca SZDL v imenu potrošnikov, Skupščina mesta Ljubljana in Poslovno združenje za trgovino.

Nov predlog družbenega dogovora določa, da so trgovine z živili praviloma odprte tudi ob sobotah popoldne, vendar dopušča možnost sporazumevanja med trgovskimi delovnimi organizacijami in občinskimi konferencami potrošniških svetov. Pri tem pa morajo zagotoviti dobro preskrbo in upoštevati tudi racionalnost in ne po vsej sili zahtevati, da bodo odprte tudi prodajalne, ki imajo ob sobotah popoldne slab promet.

Podpis šele jeseni

Nov družbeni dogovor bo podpisan šele jeseni, ko bo imela svojo prvo sejo po počitnicah mestna skupščina, ki je njegov sopodpisnik.

Problem delovnega časa ob sobotah popoldne se pojavlja tudi v naših TOZD, ki delujejo izven ljubljanskega območja. Ponekod so si sobotni delovnik že uredili, spet drugje pa imajo poslovalnice odprte še celo ob nedeljah. Pa poglejmo, kako je po posameznih TOZD.

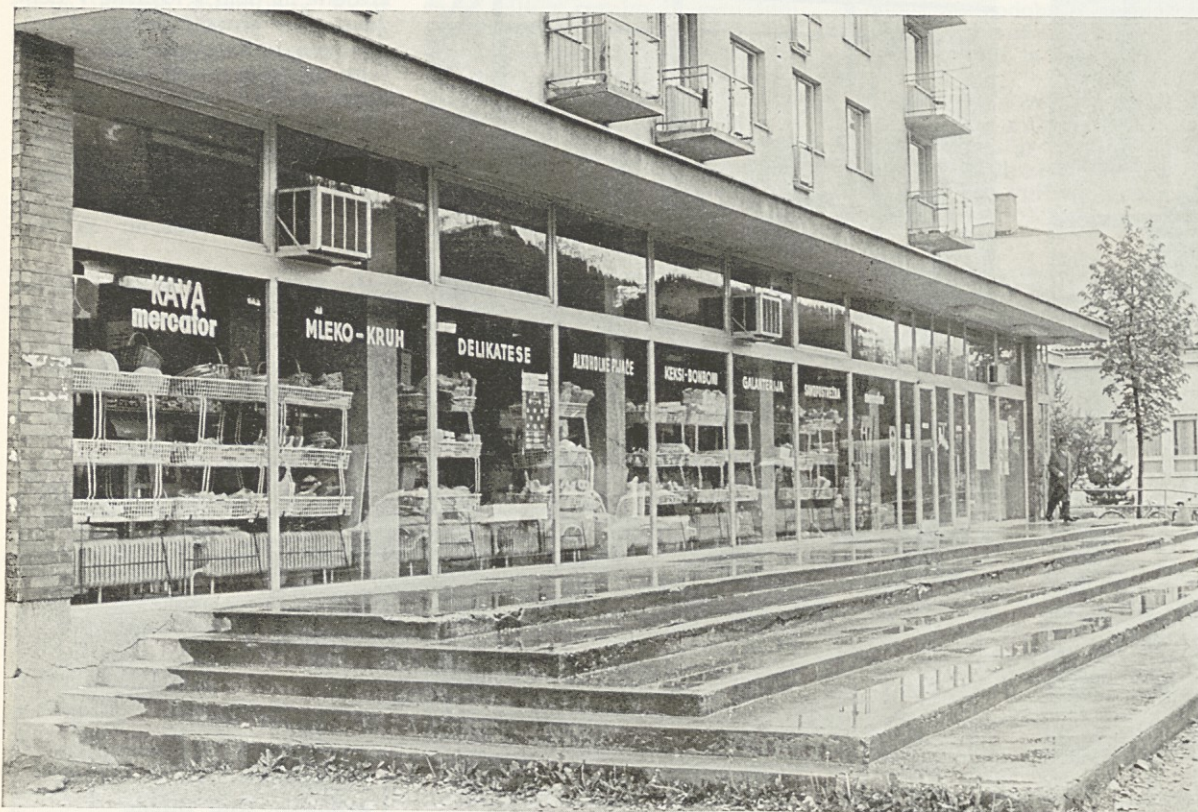
TOZD Vrhnika. Osmega julija je skupščina občine Vrhnika sprejela nov odlok o obratovalnem času v trgovinah. Naša TOZD je predlagala, da bi imeli ob sobotah odprte poslovalnice do 14. ure, z izjemo dežurnih, ki bi poslovale tako kot druge dni. Predlog so obravnavali že delovni ljudje na sestankih krajevnih skupnosti in se z njim strinjajo. Na Vrhniki bi izmenoma dežurali dve naši poslovalnici, v Borovnici pa ena. Na Vrhniki bosta dežurali tudi poslovalnici TOZD Hrana in KZ Vrhnika in tako bo vsaka od naših poslovalnic odprta le eno soboto v mesecu.

TOZD BEOGRAD. Ob sobotah delamo normalno, blagovnica od 8. do 20. ure, medtem ko je samopostrežba odprta od 6. zjutraj do 21. ure zvečer. Samopostrežba dela tudi ob nedeljah in sicer od 6. do 11. ure. Tako je zapisano v odločbi o minimalnem delovnem času v trgovini na območju mesta Beograd in smo jo seveda dolžni upoštevati.

TOZD TRGOPROMET. Že nekaj let imamo poslovalnice, ki imajo deljen delovni čas, ob sobotah odprte do 13. ure. Samopostrežba in klasična živilska prodajalna, ki pa sta odprti neprekinjeno, delata tako tudi ob sobotah.

TOZD TREBNJE. V Trebnjem imamo ob sobotah odprte trgovine do 18. ure, na podeželju pa do 14. ure. Z občino se dogovarjamo, da bi v Trebnjem skrajšali sobotni delovnik do 2. ure popoldne.

TOZD IDRİJA. Ob sobotah popoldne imamo odprto SP v Cernem, blagovnico v Idriji in še eno večjih samopostrežb v Idriji.



Bo tudi pri nas ob sobotah popoldne zaprto?

Potrebe so takšne, zato zaenkrat ne mislimo na drugačen delovnik.

TOZD LITIJA. Od 29. 6. 1975 so naše trgovine ob sobotah popoldne že zaprte, razen dežurnih, ki poslujejo do 18. ure. V Litiji opravlja dežurstvo ena poslovalnica, ki pride na vrsto le vsak tretji teden, ker vmes dežurata tudi trgovini Kmetijske zadruga in Emone. Dežurstvo ima tudi SP Graška Dobrava istočasno, ko je odprta Emonina trgovina. Tudi v Šmartnem pri Litiji si izmenjavata naša poslovalnica in KZ.

Z obvestili na vseh poslovalnicah smo seznanili kupce z dežurstvom posameznih trgovin, tako da vsakdo ve kje lahko kupuje ob sobotah popoldne.

TOZD POLJE. Naše poslovalnice z živili so ob sobotah popoldne odprte.

TOZD LOGATEC. Prodajalne z neprekinjenim poslovanjem delajo ob sobotah do 19. ure, postojnska trgovina pa je odprta tudi ob nedeljah dopoldne. Naša osnovna organizacija sindikata in delavski svet sta že razpravljala o tem, da bi razbremenili naše delavke, predvsem za delo ob nedeljah.

TOZD METLIKA. Ob sobotah imamo prehrabene trgovine odprte, SP in bife Delikatosa pa izmenoma delata tudi ob nedeljah dopoldne, od 7. do 11. ure. Na občinski sindikalni svet smo naslovili že ustno in pismeno vlogo za ukinitve dela ob sobotah popoldne in nedeljah dopoldne. V odgovor smo izvedeli, da bodo o tem razpravljali in posredovali problem tudi SZDL — svetom potrošnikov. Dokončne odločitve še nismo prejeli, čutimo pa odpor za sobote, medtem ko nam bodo za nedeljsko delo morda popustili.

TOZD TRŽIČ. S 1. junijem dalje so naše prodajalne vsako prvo soboto v mesecu in dnevi pred prazniki odprte do 16. ure, drugače do 13. ure. Zadovoljni smo vsi: trgovski delavci, potrošniki in občinski politični forumi. Kupce smo o spremembah obvestili po lokalnem radiu Tržič in z obvestili, ki smo jih izobesili po trgovinah. Panike ni bilo nobene in vse teče v najlepšem redu.

TOZD PANONIJA. Že pred štirim meseci smo se sporazumeli z drugimi trgovskimi podjetji v Ptuju, da skrajšamo sobotni delovnik v trgovinah. Tako so špe-

cerijske trgovine odprte do 14. ure, druge do 12. ure. O novem obratovalnem času smo obveščali po lokalnem radiu in v lokalnem časopisju in z napisi na trgovinah.

TOZD LENDAVA. Trgovine s tehničnim blagom in tekstilom poslujejo ob sobotah do 13. ure, prehrabene na podeželju do 14. ure, v Lendavi pa do 13. ali 14. ure. V mestu imamo odprto dežurno trgovino do 19. ure in sicer je to vedno ista. Tu je zaposlenih 16 delavcev, ki pa ne delajo vsi vsako soboto. Tak delovnik imamo pri nas že dve leti.

TOZD JELKA. Ob sobotah popoldne delajo samo delavke v SP v Gornjem gradu. Na sestanku sindikata smo se že pogovarjali o pobudi teh delavk, da bi delale vsako drugo soboto, če bi opravljala dežurstvo še prodajalne Kmetijske zadruga.

TOZD RIBNICA. Dober mesec je tega odkar so naše prodajalne z živili odprte do 15. ure, medtem ko zapiramo druge ob 13. uri. Še pred tem smo uredili dežurne trgovine, vse ostale pa so prenehale s poslovanjem ob 13. uri. Na predlog zaposlenih žena in občinskega sindikalnega sveta smo prešli na sedanji delovnik. Delavci z njim še niso zadovoljni, s strani kupcev pa ni bilo nobenih pritožb.

O novem delovnem času smo kupce obvestili preko Dolenjskega lista in obvestili na vratih trgovin.

Rešitev problema v Ljubljani

O poslovnem času v trgovini na drobno v Ljubljani poteka razprava že vse leto. Večina krajevnih skupnosti in svetov potrošnikov je po samoupravni poti izrazila svoja mnenja do tega vprašanja. O tem osnutku so obširno razpravljali tudi sindikati na vseh ravneh. Razprave so bile zavzete; upoštevali so interese in potrebe delovnih ljudi — potrošnikov, razvoj in turistično vlogo mesta Ljubljane, različno stopnjo organiziranosti trgovske mreže v posameznih občinah in krajevnih skupnostih, veliko število žensk med zaposlenimi v trgovini in druga vprašanja, ki opozarjajo, da se moramo o tem problemu dogovarjati in sporazumevati, ker gre za dejavnost posebnega družbenega pomena. **Nada Lombardo**



Samo kanček neprevidnosti včasih zadostuje za težko prometno nesrečo. Tale prevrtnjen tovornjak pred našo upravo smo posneli nekoga junijskega jutra; k sreči tokrat človeških žrtev ni bilo.

Lahko pa bi bilo huje. Iz dneva v dan je promet na naših cestah gostejši; posebno zdaj, ko je turistična sezona na višku. Zato je treba še več previdnosti za volanom. Mnogo naših delavcev si prav za volanom služi svoj kruh, veliko pa nas je tudi tistih, ki se s svojimi avtomobili vozimo na delo, pa na izlete ...

Bodimo previdni in si ohranimo — kar je najvrednejše — človeško življenje. Ne samo sebi, tudi drugim. Zato vsem voznikom ključemo **SREČNO VOZŃJO!**

Mile Bitenc

ZAKAJ TAKO?

Nezrelo glasovanje delegatov na 8. zasedanju SDS

Prejšnji mesec so se sestali delegati skupnega delavskega sveta na letošnjem 8. zasedanju. Gradivo za sestanek so prejeli dober teden prej, tako da so ga lahko proučili skupno s svojimi volilci v TOZD in z njimi izoblikovali svoje zaključke o vprašanjih.

Na dnevnem redu so bila tudi vprašanja, ki se nanašajo še na leto 1974 in bi jih veljalo čimprej rešiti, kajti že v pričetku letošnjega leta smo se dogovorili, da bomo o vsem odločali pravočasno.

Tako smo ponovno poslušali poročilo o realizaciji Samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator n. sub. o. Pred tem je bilo že obravnavano na SDS in razširjenem posvetovalnem kolegiju. Slednji je sprejel zaključek, da je treba določila podpisane samoupravnega sporazuma dosledno izpolnjevati, kar je in mora biti objektivni temelj urejanja medsebojnih odnosov, tako za preteklo kot prihodnje obdobje. Imenovana je bila tudi finančna komisija, ki se je skupaj s TOZD, katere so ugovarjale plačilu prispevka za Delovno skupnost podjetja za leto 1974, skušala dogovoriti za plačilo nepriznanega zneska.

Po pogovoru je bilo stanje naslednje: TOZD Panonija naj bi se znesek iz objektivnih razlogov odpisal, TOZD Idrija je pripravljena plačati 50 % spornega zneska, medtem ko TOZD Standard vztraja, da obveznosti ne poravnava.

Problem je bilo treba dokončno rešiti na SDS. Delegati so imeli glede poravnave tri predloge, zato so morali zanje glasovati. Tu pa so delegati pokazali nezrelost in neodgovornost. V prvem glasovanju se je 27 delegatov odločilo, da TOZD Idrija in Standard poravnata svoji obveznosti v višini 50 %, štirje, da se jima obveznost odpiše, pet pa jih je menilo, da problem reši notranja arbitraža.

Zaradi vmesnih vprašanj in pojasnil o glasovanju, so ga ponovili še enkrat in pri tem naleteli na neprijetno presenečenje. Nekateri delegati so vdrugič glasovali povsem drugače; 20 se jih je odločilo, da TOZD obveznosti poravnajo, naslednjih 20, da se jim črtajo. Zaradi različnega mnenja v tako kratkem času je bil ta trenutek edino sprejemljiv predlog generalnega direktorja, da o obveznostih poda zadnjo besedo notranja arbitraža.

To nam kaže, da nekateri naši delegati še vedno površno berejo gradivo, da se o vprašanjih ne posvetujejo z delavci v svojih TOZD, da na sestanke ne prihajajo z oblikovanimi stališči in predlogi. Vse to pa gre v škodo dobrega gospodarjenja, pravičnih odnosov med TOZD in ne nazadnje tudi racionalno trošenega delovnega časa, ker se o nekaterih vprašanjih brezplodno dogovarjamo ure in ure.

Nada Lombardo

Na osnovi 2. in 99. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje »MERCATOR«, je skupni delavski svet sprejel na svoji seji dne 10. 6. 1975

Pravilnik

o kalu, razsipu, lomu in kraji blaga v prodajalnah

1. člen

S tem pravilnikom je določena maksimalna višina, katera se lahko prizna posameznim prodajalnam zaradi izgube pri kalu, razsipu, lomu in kraji blaga v prodajalnah. Pri tem je upoštevana izguba za čas vskladiščenja v skladišču prodajalne in čas prodaje.

Izguba zaradi kala, razsipa, loma in kraje blaga v prodajalnah se lahko ugotavlja ob letnem popisu (inventuri), oziroma pri pregledu poslovanja prodajalne ne glede na letni čas.

2. člen

Po določitih tega pravilnika se lahko prizna izguba pri blagu v primeru, ko ni le-ta nastala po krivdi posameznih delavcev prodajalne. Pri ugotavljanju izgube se ne upošteva vrednost blaga, katerega je priznal dobavitelj na podlagi reklamacije.

3. člen

Posamezna TOZD lahko sprejme svoj pravilnik o izgubi blaga zaradi kala, razsipa, loma in kraje v prodajalnah, vendar mora biti le-ta v skladu z določitih tega pravilnika.

Evidenco o kalu, razsipu, lomu in kraji blaga v prodajalnah določi TOZD sama.

4. člen

V sporazumu o osnovah in merilih za delitev OD TOZD se lahko predvidijo stimulaturna merila za kakovost dela, ki naj bi vplivala na zmanjšanje izgub zaradi kala, razsipa, loma in drugih vzrokov, na katere lahko vplivajo delavci z boljšim in uspešnejšim delom.

5. člen

Izguba pri blagu v prodajalni je odvisna od prometa prodajalne, predmeta in asortimenta poslovanja, tehnološkega procesa dela in časa dobave od dobaviteljev.

Ob upoštevanju kriterijev prejšnjega odstavka tega člena se prizna izguba pri blagu v prodajalnah, ki je maksimalno določena v naslednjih členih tega pravilnika.

6. člen

Samopostrežnim prodajalnam živilske stroke se prizna od doseženega prometa v obračunskem obdobju:

— za kalo, lom, razsip: 4 % brez prometa sadja in zelenjave;

— za sadje in zelenjavo za prodajalne, katere imajo dnevno dostavo blaga, oziroma je kraj dostave dobavitelja oddaljen do 30 km od prodajalne: 2 % od prometa s sadjem in zelenjavo;

— za sadje in zelenjavo za prodajalne, ki nimajo dnevne dostave blaga in je kraj dostave dobavitelja več kot 30 km od prodajalne: 3 % od prometa s sadjem in zelenjavo.

7. člen

Klasičnim prodajalnam živilske stroke se prizna od doseženega prometa v obračunskem obdobju:

— za kalo, lom, razsip: 2 % brez prometa sadja in zelenjave;

— za sadje in zelenjavo za prodajalne, ki imajo dnevno dostavo blaga, oziroma je kraj dostave dobavitelja oddaljen do 30 km od prodajalne: 2 % od prometa s sadjem in zelenjavo;

— za sadje in zelenjavo za prodajalne, ki nimajo dnevne dostave in je kraj dostave dobavitelja oddaljen več kot 30 km od prodajalne: 3 % od prometa s sadjem in zelenjavo.

8. člen

Za klasične prodajalne z mešanim blagom se uporabijo določbe 7. člena tega pravilnika za promet z živilskim blagom. Za promet z neživilskim blagom se uporabijo kriteriji, določeni po tem pravilniku za neživilsko blago.

9. člen

Pri delikatesni prodaji blaga ima prodajalna pravico formirati maloprodajno ceno po normativih, ki jih vsebuje tabela. Izplen, izražen v odstotkih, se nanaša na čisto težo izdelka, ki ostane po lupljenju mesnega izdelka, odstanjevanju plombe, vrvice in mrežice pri nekaterih izdelkih, ter odpadka pri rezanju izdelka za delikatesno prodajo. Pri mesnih konzervah predstavlja delikatesno prodajo čista teža konzerviranega izdelka.

Za razliko teže pri izdelku pripravljenemu za delikatesno prodajo se popravi maloprodajna cena po naslednjih normativih:

VRSTA IZDELKA	IZPLEN v %
budjola	90
salama zimska, salamini, Alpska salama, domača salama	91,3
salama šunkarica, tirolska, planinska, krakovska, vikend, ljubljanska, poljska, sirova, salama domača 29. november, kulen, šunka v črevu	95,2
salama graničarska, sremške klobase, salama Grič, delikates klobasa 29. november, čajne klobase, fruškogorska salama, vojvodinska salama, izletniška, dunajska, banijska suha, štajerska, Picnic	95,4
salama gotejska, pariška, posebna	96,1
salama mortadela	97
šunka v dozi	86—92

Za izdelke, ki niso navedeni, je možno oblikovati maloprodajno ceno s konkretnim ugotavljanjem čiste teže.

10. člen

Prodajalnam živilske stroke se prizna izsušitveni kalo za mesne izdelke v višini 1,0 %. Enak odstotek se prizna tudi za sire, ko se le-ti ne prodajajo potrošniku v originalni embalaži proizvajalca.

11. člen

Prodajalne živilske stroke se finančno ne obremenjujejo za ovojno embalažo, ki je ne zaračunavajo kupcem. Ravno tako se ne obremenjujejo za porabo klobučastega papirja.

Prodajalne živilske stroke se finančno obremenjujejo in sicer po nabavni ceni za papirnat in PVC embalažo, ki jo tehtajo in prodajajo potrošnikom skupaj z blagom.

Vse prodajalne se finančno obremenjujejo po prodajni ceni za papirno in PVC embalažo, ki jo prodajajo kupcu v skladu z veljavnimi predpisi o blagovnem prometu.

Prodajalne s tehničnim blagom se finančno ne obremenjujejo za vrednost ovojnega papirja in ostalega ovojnega materiala, katerega se ob nakupu daje potrošnikom brezplačno.

12. člen

Za prodajalne s tehničnim blagom se eventualni kalo, razsip, lom blaga v prodajalnah, oziroma reklamacije potrošnikov uveljavljajo pri dobaviteljih, razen pri naslednjih primerih:

— za prodajalne, ki prodajajo goriva in maziva, se prizna 4 % od ustvarjenega prometa;

— za prodajalne, ki prodajajo barve, lake, firnež v razsutem stanju, se prizna 1 % od ustvarjenega prometa in

— za prodajalne s prodajo premoga, drv in cementa ter opečnih izdelkov, se prizna 5 % od ustvarjenega prometa,

— za prodajalne, ki prodajajo steklo in porcelan se prizna 1 % od ustvarjenega prometa. V tem primeru gre vrednost za lom, ki ga prizna dobavitelj ob dobavi, direktno v dohodek TOZD.

13. člen

Za blagovnice ali prodajalne z industrijskim blagom, ki imajo v celoti ali delno (oddelek, etaža) predmet poslovanja v obliki samopostrežbe, se prizna v obračunskem obdobju od prometa brez upoštevanja vrednosti reklamacij dobavitelja za:

— galanterijsko blago, kozmetiko, igrače, trikotažo in pletenine, termiko, akustiko in avto dele 1 %;

— steklo in porcelan 2 %;

— o upravičenosti posameznih prodajaln glede priznavanja kala za ostalo tehnično blago v višini 5 % odločajo samoupravni organi TOZD.

Za samopostrežne prodajalne živilske stroke v blagovnici veljajo določila 6. člena tega pravilnika.

Za blagovno hišo v Beogradu velja »Samoupravni sporazum o normativima gubitaka na robu in prometu na malo prehrambenih proizvoda u prodavnicama, odeljenjima robnih kuća, samoposlugama, pijačnim tezgama i drugim prodajnim mestima na teritoriji Beograda«, katerega je le-ta podpisala.

14. člen

Mesnicam se prizna 5 % od doseženega prometa v določenem obračunskem obdobju zaradi izgube pri kalu, razsipu blaga v prodajalnah, s tem, da se ne bremenijo za vrednost ovojnega papirja. To velja za mesnice, ki imajo klasično prodajo mesa in mesnih izdelkov, in sicer ločena prodajna mesta ali pa v sestavu samopostrežnih prodajaln.

15. člen

Ne glede na določila 6., 7. in 13. člena tega pravilnika, se posamezni prodajalni prizna določen odstotek na račun kala, loma, razsipa in kraje blaga v določenem obračunskem obdobju v naslednjih primerih: v primeru višje sile, obnovitve prodajalne in spremembe števila zaposlenih delavcev, večje škode pri blagu, ki je neuporabno za prodajo in ni izločeno iz prodaje od sanitarno-tehničnih organov in podobno, s tem, da o tem posebej odloča delavski svet TOZD.

16. člen

Ta pravilnik stopi v veljavo, ko ga sprejme skupni delavski svet podjetja »Mercator« in se uporablja od 1. 6. 1975.

Ljubljana, dne

PREDSEDNIK
SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA:

Poslovník

o notranji organizaciji in načinu delovanja Konference osnovnih organizacij sindikata Mercator, Ljubljana, Aškerčeva 3 m. sub. o.

1. člen

S tem poslovníkom se določa organizacija Konference osnovnih organizacij sindikata Mercator (v nadaljnjem besedilu: Konferenca), organe Konference in njihove pristojnosti, način sklicevanja, poteka in odločanja na seji, delovanja aktivna mladih delavcev in sodelovanje Konference z drugimi organi in organizacijami.

2. člen

Konferenca deluje v mejah pristojnosti, ki so ji jih določile osnovne organizacije sindikata — ustanovitelji zaradi uresničevanja interesov članov sindikata.

Konferenca dela na sejah in se po delegatih osnovnih organizacij sindikata, ki jo sestavljajo, povezuje z osnovnimi organizacijami sindikata, z vodstvi drugih družbenopolitičnih in drugih organizacij ter s samoupravnimi organi.

3. člen

Sejo konference skliče predsednik Konference na lastno pobudo, na pobudo sekretariata Konference ali posameznih osnovnih organizacij sindikata oziroma na pobudo občinskega odbora sindikata.

Sklicatelj seje Konference obenem sporoči predlog dnevnega reda in kratko obrazložitev vprašanj, ki naj bi bila obravnavana. Če je le mogoče, je treba vročiti delegatom tudi popolnejše gradivo o posamezni zadevi in predloge sklepov. Predlagatelj gradiva je lahko vsak upravičen pobudnik sklica seje Konference.

4. člen

Delegati Konference morajo biti obveščeni o seji Konference toliko prej, da se lahko posvetujejo o gradivu in predlogih sklepov v svoji osnovni organizaciji sindikata, vendar ne manj kot 10 dni pred sejo.

Ko delegat prejme gradivo za sejo Konference ugotovi, ali je o zadevah, ki bodo na dnevnem redu, v njegovi osnovni organizaciji sindikata, oziroma v izvršnem odboru OOS, že bilo zavzeto stališče o navedenih vprašanjih. Če ugotovi, da mu že sprejeta stališča v OOS ne zadoščajo za to, da bi na seji Konference lahko izrazil prave interese, oziroma stališča članstva OOS, predlaga, da se sestane izvršni odbor OOS in obravnava gradivo. Stališča, ki so bila sprejeta v OOS oziroma v njenem izvršnem odboru o zadevah, ki so na dnevnem redu seje Konference, so za delegata obvezna.

5. člen

Sklicatelj vabi na sejo Konference razen njenih članov še predstavnike vodstev drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter strokovnih služb na ravni podjetja. O seji Konference obvesti sklicatelj tudi občinski odbor sindikata in predstavnike sredstev javnega obveščanja.

6. člen

Konferenco sestavljajo delegati iz osnovnih organizacij sindikata in temeljnih organizacijah združenega dela.

Delegati za Konferenco volijo OOS po načelu: ena osnovna organizacija sindikata — dva delegata, ne glede na število članov posamezne OOS, na občnih zborih, letnih skupščinah ali članskih sestankih OOS.

7. člen

Konferenca je sklepčna, če je na seji navzočih več kot 2/3 vseh osnovnih organizacij sindikata.

Sejo Konference vodi njen predsednik ali v dogovoru z njim podpredsednik Konference. Konferenca na seji najprej odloča o dnevnem redu, nato pa pregleda, kako so bili izpolnjeni sklepi prejšnje seje.

Konferenca dela na sejah po sprejetem dnevnem redu. Pri vsaki točki dnevnega reda predlagatelj po potrebi razloži gradivo.

8. člen

Obravnavanje vsakega vprašanja, ki je na dnevnem redu seje Konference, traja dokler se oglašajo udeleženci seje, da o njem razpravljajo.

Predsedujoči vodi in usmerja razpravo ter jo sklene, ko ugotovi, da se o zadevi lahko sklepa.

9. člen

Na seji Konference je mogoče obravnavati samo vprašanja, ki so v neposredni zvezi z obravnavano točko dnevnega reda. Razpravljalca, ki se od tega oddalji, mora predsedujoči najprej opozoriti na določilo poslovnika, lahko pa mu tudi odvzame besedo.

10. člen

Seja Konference ne more biti sklenjena, dokler ni izrpan sprejeti dnevni red. Konferenca pa lahko odloči, da se seja prekine in obenem določi čas, ko jo bo nadaljevala.

Stališča in druge sklepe sprejema Konferenca praviloma z javnim glasovanjem, razen

če se v posameznem primeru izrecno ne odloči za tajno glasovanje.

Stališča in druge sklepe sprejema Konferenca na sejah s soglasjem vseh delegacij. Če ni soglasja se sklepanje o določeni zadevi odloži in izvede usklajevalni postopek v vseh OOS. Četudi pri ponovnem sklepanju ni doseženo soglasje vseh delegacij, odloči Konferenca z 2/3 večino vseh delegacij.

Sklepi Konference zavezujejo organe Konference in osnovne organizacije sindikata, ki so ustanovile Konferenco.

11. člen

V vsakem sklepu, ki ga sprejme Konferenca na svoji seji, mora biti razen vsebine določeno tudi, kdo in v kakšnem času mora izvršiti sprejeti sklep. Stališča, oziroma sklepi Konference morajo biti čim bolj konkretni.

Stališča oziroma sklepe Konference je treba posredovati vsem osnovnim organizacijam sindikata — in vsem drugim organom in organizacijam, ki jih sklepi Konference zadevajo. O stališčih in sklepih Konference je treba obvestiti tudi občinski odbor sindikata.

Osnovne organizacije sindikata na primeren način seznanijo s sklepi Konference člane sindikata. Sklepi Konference se objavijo tudi v internem glasilu.

12. člen

O poteku seje Konference se vodi zapisnik. Iz zapisnika morajo biti razvidni: udeleženci seje, razpravljalci na seji in ob vsaki točki dnevnega reda posebej tudi stališča, oziroma drugi sklepi, ki so bili na seji sprejeti.

Zapisniki se skupaj z drugim gradivom o sejah Konference hranijo v arhivu Konference.

Zapisnike je treba poslati vsem delegatom Konference, izvršnim odborom OOS v TOZD, predsedstvu KKMD, sekretariatu Sveta ZK in občinskemu odboru sindikata.

13. člen

Kolektivni izvršni organ Konference je sekretariat Konference, ki ima devet članov. Sekretariat Konference zlasti:

- obravnava predlog za sklic in predlog dnevnega reda za seje Konference;
- skrbi za uresničevanje sklepov Konference;
- pripravlja predlog programa nalog Konference;
- opravlja druge naloge po sklepu Konference.

14. člen

Sekretariat Konference sestavljajo delegati iz vseh interesnih dejavnosti podjetja Mercator kot so: trgovina na drobno, trgovina na veliko, industrija, inženiring, uslužnostne dejavnosti in gostinstvo.

Sekretariat Konference izvolijo delegati iz svojih vrst, na prvi seji. Posebej izvolijo predsednika, podpredsednika in sekretarja Konference, ki so člani sekretariata Konference.

Sekretariat Konference izvaja politiko Konference med zasedanji. Na zasedanju poroča Konferenci o svojem delu in predlaga potrditev svojih stališč in sklepov.

15. člen

Mandatna doba delegatov Konference traja štiri leta. V Konferenco ne more biti delegat izvoljen praviloma več kot dvakrat zaporedoma.

16. člen

Predsednik Konference opravlja zlasti naslednje naloge:

- sklicuje in vodi seje Konference in njenega sekretariata;
- skrbi za uresničevanje sklepov Konference in njenega sekretariata;
- podpisuje sklepe in druge akte Konference in sekretariata;
- opravlja druge naloge po sklepu Konference in sekretariata.

Podpredsednik Konference pomaga predsedniku pri njegovem delu in ga nadomešča v času njegove odsotnosti.

17. člen

Sekretar Konference opravlja zlasti naslednje naloge:

- pripravlja in organizira sklic Konference in njenih organov;
- organizira uresničevanje sklepov Konference in njenih organov;
- sodeluje z organi sindikata in drugih organizacij;
- skrbi za obveščanje članstva o delu Konference;
- opravlja druge naloge po sklepu Konference ali njenih organov.

18. člen

Za obravnavanje posameznih zahtevnejših vprašanj ali za pripravo predlogov lahko Konferenca, oziroma sekretariat po potrebi oblikuje komisije ter druga delovna telesa.

S sklepom o potrebi drugih delovnih teles imenuje Konferenca ali sekretariat člane komisije, oziroma delovne skupine in naloge, ki jih je treba opraviti, ter čas do katerega morajo biti naloge opravljene.

19. člen

V okviru Konference deluje aktiv mladih delavcev. Sestavljajo ga delegati, ki so mlajši od 27 let.

Aktiv mladih delavcev zastopa v sekretariatu Konference predsednik Koordinacijske konference mladih delavcev.

Predsedstvo KKMD se sestane pred sejo Konference ali sekretariata in obravnava vprašanja, ki posebej zadevajo interese mladih delavcev. Konferenca mora obravnavati stališča aktiva mladih delavcev preden sklepa o zadevi, ki jo je obravnaval aktiv.

20. člen

Koordinacijska konferenca mladih delavcev ima svoj program nalog in akcij v zvezi s skupnimi interesi mladih delavcev v TOZD. KKMD po potrebi tudi koordinira in usmerja delo aktivov mladih delavcev v OOS, jim pomaga pri njihovem delu, jim daje pobude za posamezne akcije, če ga za to poblastijo aktivni mladih delavcev v TOZD.

21. člen

Konferenca se pri svojem delu opira tudi na politične pobude sveta ZK, ki zadevajo program nalog Konference in način njihovega uresničevanja.

Konferenca je tudi sama pobudnik za skupno obravnavanje vprašanj, ki zadevajo samoupravni položaj članov OOS in zato stalno sodeluje v svetom ZK, samoupravnimi organi in strokovnimi službami.

22. člen

Materialna podlaga dejavnosti Konference je prispevek, ki ga plačujejo osnovne organizacije sindikata v TOZD za vsakega člana sindikata in učence v gospodarstvu. Prispevek, ki ga plačujejo OOS na člana, določi Konferenca vsako leto na svoji seji ob sprejemanju programa dela. Prispevek na člana je enak v vseh OOS.

23. člen

Ta poslovnik razlaga sekretariat Konference.

24. člen

Konferenca ni pravna oseba. Sedež je v Ljubljani, Aškerčeva 3. Žig Konference se glasi: Konferenca osnovnih organizacij sindikata Mercator, Ljubljana, Aškerčeva 3.

V sredini žiga je znak sindikatov Slovenije.

25. člen

Ta poslovnik velja od dneva sprejema.

Ljubljana, dne 27. 5. 1975

Predsednik Konference osnovnih organizacij sindikata Mercator:
Marjan Gradišar l. r.

Proslavljanje 30-letnice osvoboditve v »TMI«



Del skupine pred spomenikom Maršalu Titu

Ob proslavah 30. obletnice osvoboditve so tudi delavci TOZD »TMI« pripravili svoj program. Sodelovali so na osrednji proslavi maja meseca v Ljubljani in ponudili specialitete z raznja, ki so jih seveda pripravili sami. Toda to je le ena oblika sodelovanja v okviru proslav 30-letnice.

Da bi svojim delavcem nudili tudi nekaj kulturnih užitkov, je sindikat organiziral razstavo fotografij Kancijana Hvastije, v kratkem pa bodo študentje akademije za upodabljačo umetnost napravili nekaj slik, na katerih bodo upodobili delovno okolje v »TMI«. Te slike bodo kasneje krasile menzo in nekatere obrate.

Pred kratkim pa so za svoje delavce pripravili sindikalni iz-

let, ki naj bi proslavljanju 30-letnice osvoboditve dal svojstven pečat. Za marsikoga je bil obisk rojstne hiše Maršala Tita nepozabno doživetje. V Kumrovcu so si delavci »TMI« obenem ogledali spominski dom mladine in borcev NOV. Sledil je obisk Ptuja in seveda muzeja v ptujskem gradu, pa v poznih popoldanskih urah povratek v Ljubljano.

Prav ta izlet bo marsikomu ostal dolgo v spominu. Bilo je prijetno, saj so vsaj dan privatnega življenja delavci preživeli skupaj. Ne vsi, toda morda je bilo še toliko prijetneje, saj so se v veselo družino vključili tokrat tudi vodilni delavci TOZD, med njimi tudi novi direktor, Rudi Videtič.

Naj ob tem omenimo še naslednje. To je sodelovanje te TOZD s sosednjo kasarno Maršala Tita. Že ob praznovanju 25-letnice podjetja so vojaki poskrbeli za veselo razpoloženje, tokrat pa so na izlet povabili vojaka, ki je s svojo harmoniko pomagal še k prijetnejšemu razpoloženju. Ne samo na plesišču na ptujskem gradu, temveč tudi v avtobusu, kjer se je glasila naša partizanska pesem od jutranjega odhoda iz Ljubljane pa vse do vrnitve.

V krog praznovanj nameravajo vključiti tudi piknik v Kobjeglavici, strnila pa jih bo zaključna proslava ob koncu leta.

Mile Bitenc



Spominski posnetek pred rojstno hišo tovariša Tita v Kumrovcu

Delavci „TMI“ v Bologni

V Tovarni mesnih izdelkov se zavedajo, da mora biti delavec na tekočem z vsemi tehnološkimi sodobnimi dosežki za mesno industrijo. Prav zato imajo v svojem programu tudi strokovne ogledne razstave in sejmov doma in v tujini, udeležujejo pa se tudi raznih seminarjev s tega področja.

V mesecu juniju je nekaj delavcev TOZD »TMI« odšlo na strokovno ekskurzijo v Bologno. Pri izbiri delavcev za ogled te razstave so se odločili za tiste, za katere vedo, da se bo ta naložba dobro obrestovala. V »TMI« pravijo, da je treba odnos do tovrstnega izobraževanja postaviti na najvišjo bazo, saj vedo, da je vsak njihov delavec potencialni inovator oziroma sodejavnik v proizvodnem procesu. Zato ne vidijo razlogov, da bi se raznih strokovnih sejmov udeleževali le vodilni delavci.

Na sejmu v Bologni je bil prikazan izredno velik razvoj na področju živilstva v svetu. Posebej naj tod omenimo velik napredek pri proizvodnji konzerv, trajnih mesnih izdelkov, pa tudi sodobno pakiranje in oprema je pritegnilo veliko pozornost naših delavcev.

Kakšen je rezultat takšnih strokovnih ogledov sejmov in razstav? Porodi se marsikakšna ideja za izboljšave dela v podjetju. Zato so v TOZD »TMI« odločeni za nadaljevanje takšne politike.

Mile Bitenc



Skupina delavcev TOZD »TMI« na ekskurziji v Bologni

Predstavljamo našo novo TOZD „Ribnica“

Delavci Trgovsko-gostinskega podjetja »Jelka« iz Ribnice na Dolenjskem so se na referendumu novembra lani odločili za integracijo z Mercatorjem. Od 89 glasovalnih lističev jih je bilo 83 za pripojitve, 5 delavcev je glasovalo proti, en glas pa je bil neveljaven. Nato smo na zborih kolektivov odločitev »Jelke« potrdili in tako že govorimo o naši novi Temeljni organizaciji združenega dela, o TOZD »Ribnica«.

NA KRATKO O RAZVOJU PODJETJA

Trgovsko podjetje »Jelka« je bilo ustanovljeno 25. maja leta 1956, ko so iz več manjših samostojnih trgovskih podjetij organizirale tri trgovske organizacije. Ob ustanovitvi je imela »Jelka« le sedem prodajalnih, ki so ponujale predvsem mešano blago.

Do naslednje spremembe je prišlo leta 1962, ko so se združila v letu 1956 nastala podjetja, priključila pa se jim je še kmetijska zadruga. Leto kasneje se je podjetje spet povečalo, saj sta se za združitev odločili še dve trgovski podjetji in sicer »Travna gora« iz Sodražice in »Loški potok«.

Nato večjih sprememb ni bilo vse do sedanje integracije s podjetjem Mercator. Današnja novo organizirana TOZD, ki je tudi spremenila ime in se imenuje »Ribnica«, ima v svojem sestavu dvaindvajset prodajalnih, hotel in bife. Razen tega ima tudi svoje grosistično skladišče za alkoholne in brezalkoholne pijače ter gradbeni material.

Kakšne so prodajalne? Ena je samopostrežna prodajalna z živili in nekaj galanterije, specializirane prodajalne pa imajo za manufakturno, oblačila, železnino in pohištvo. Vse ostale prodajalne so z mešanim blagom. Vse, razen dveh, ki spadata že v kočevsko občino, so na področju občine Ribnica.

DEVETDESET ZAPOSLENIH

To je številka, ki pove, koliko je v tej TOZD redno zaposlenih delavcev. Večina teh, kar 71, je žensk. In kako je z učenci? Teh je trenutno 23 v trgovski stroki, dva pa v gostinstvu. Ob tem naj poudarimo, da učencev za trgovino ne manjka. Celotno več se jih javi, kot pa jih potrebujejo. Zato jim tudi ne obljubijo, da jih po končani šoli zaposlijo v kolektivu. Prav nasproten primer pa je v gostinstvu. Tu je z učenci in s

kadrom na splošno težko. Nizki osebni prejemki, pa delo ob sobotah in nedeljah mlade iz tega poklica odvrta. V TOZD »Ribnica« nudijo učencem v gostinstvu razen redne mesečne nagrade celo štipendijo. Toda tudi to ni dovolj in gostinski delavci se raje odločajo za spremembo poklica.

Če vzamemo za primerjavo trgovino ugotovimo, da takšnih primerov ne pozna. Pretok delovne sile je izredno majhen, na kar pa nedvomno vpliva delovni čas. Več kot polovica prodajalnih ima neprekinjeno poslovanje, urejen pa imajo tudi sobotni delovni čas.

Občinska skupščina je sprejela odlok, da so ob sobotah živilske prodajalne odprte do 15. ure. Ne zahtevajo dežurstva, niti nedeljske službe. S tem pa so seveda ugodili trgovskim delavcem, posebno ženskam, saj jih je v kolektivu kar 80 %.

IZOBRAŽEVANJE

Med redno zaposlenimi delavci je vedno precej zanimanja za dopolnilno izobraževanje. Takšno zanimanje prevladuje predvsem pri mlajših delavcih. Podjetje v celoti plačuje šolanje na Poslovodski šoli, razen tega slušateljem vrača tudi stroške za prevoz v šolo, saj je potrebno v takšno šolo v Kočevje ali pa v Ljubljano. Trenutno je vpisanih v poslovodsko šolo 6 delavcev, dva pa obiskujeta Srednjo komercialno šolo. Za to šolo slušateljev ne štipendirajo.

STANOVANJE, STANOVANJE

V sklad za stanovanjsko gradnjo letno namenijo v TOZD »Ribnica« 8 % od bruto osebnih dohodkov. To pomeni 180 do 200 tisoč dinarjev, kar pa niso velika sredstva. Zato so sprejeli sklep, da prosilec odobrijo enkratno le 30.000 dinarjev za dobo 10 let.

Vsa sredstva za stanovanjsko gradnjo so dajali doslej za individualno gradnjo. V zadnjem času

pa se grade tudi družbena stanovanja in zdaj delijo sredstva; 53 % iz sklada jih namenijo za družbeno gradnjo. V glavnem so odpravili stanovanjski problem v TOZD.

OBVEŠČANJE

O delu in sklepih samoupravnih organov so delavci redno obveščeni, saj redno prejemajo razne zapisnike. Zdaj pa se ponuja nova, boljše oblika informiranja; v sestavu podjetja Mercator TOZD »Ribnica« že prejema interni časopis, s katerim so zelo zadovoljni. Pravijo, da je časopis dober in že v tej kratki dobi so veliko zvedeli o delu in življenju v Mercatorju.

KAJ JE VODILO K INTEGRACIJI

O tem smo se pogovarjali z direktorjem TOZD »Ribnica«. To-

variš JOŽE MOHAR je povedal naslednje:

»O integraciji z Mercatorjem smo začeli razmišljati že leta 1970, ko se je podjetju priključil »Trgopromet«. Toda vseeno smo z odločitvijo še malo počakali.

Zavedali smo se, da kot majhna trgovska organizacija nimamo sami dovolj velikih možnosti za razvoj in večje investicije. Sami kreditno nismo sposobni, pa tudi banka nam željena sredstva ne bi odobrila v takšni višini. Zato smo se morali odločiti za priključitev k večji, dobro organizirani trgovski organizaciji.

Odločitev ni bila težka, saj smo z Mercatorjem poslovno sodelovali že več kot dvajset let.

Razpisali smo referendum in se z veliko večino odločili za pripojitve k Mercatorju. Tako tesno sodelujemo z matičnim podjetjem že od 1. januarja letošnjega leta.«

Delavski svet

Delavski svet v TOZD »Ribnica« šteje trenutno le 14 članov namesto 17, ker so trije delavci odpovedali delovno razmerje. Zato bodo morali v kratkem izvesti nadomestne volitve. V tem organu so v glavnem mlajši delavci.

Predsednica delavskega sveta je tovarišica VLADISLAVA DOVŽAN, sicer poslovodja v prodajalni z železnino. Povedala je, da na sestankih, ki jih skličejo po potrebi, največ časa posvetijo analizi obračunov, bilance, govorijo o investicijah, veliko pa so pred meseci razpravljali tudi o integraciji z Mercatorjem.

Pogostne teme so pogovorov nanesejo tudi na zaloge blaga, ki jih je treba ponekod zmanjšati in doseči večji koeficient obratovanja. Vendar je za zaloge razlog v tem, ker so prodajalne TOZD večinoma na podeželju.

Tudi o planu za letošnje leto so razpravljali na svoji seji, govorili so o kadrovskih spremembah, razen tega pa se bavijo še z nečem. Ker nimajo svoje propagandne službe, pogosto rešujejo tudi razne prošnje društev, šol in ustanov, vendar so sredstva, določena v ta namen, skromna.



Tovariš Jože Mohar je v kolektivu že polnih dvaindvajset let, od lani pa je direktor TOZD



Predsednica delavskega sveta Vladislava Dovžan je zaposlena v prodajalni z železnino na delovnem mestu poslovodje



Prva, obenem pa tudi edina samopostrežna prodajalna v Ribnici

Prva samopostrežba na Dolenjskem

V središču Ribnice je edina samopostrežba v kraju. Samopostrežba, ki je bila odprta že pred štirinajstimi leti. Takrat je bila to obenem prva tovrstna prodajalna na Dolenjskem.

Pripovedovali so mi, da so sprva potrošniki imeli odpor do samopostrežnega nakupovanja. Predvsem tisti, s podeželja. Pa so se trgovci domislili nečesa; prodajalna je bila dežurna ob nedeljah dopoldne, ko so bile vse ostale zaprte. V sili so gospodinje vse več prihajale v nakupe in sčasoma spoznavale prednosti sodobne prodaje.

Morda naj navedemo nekaj števil, ki zgovorno pričajo o večanju prodaje blaga v tej prodajalni. Leta 1961, torej v letu otvoritve, je bil povprečni mesečni promet okrog 20.000 dinarjev. Ta je v letih rasel in zdaj doseže višino 150.000 dinarjev.

Prodajalna je sicer prostorna, a oprema počasi že zastareva. Toda vseeno ponudi vsa živila, veliko izbiro pijač in delikatese, pa tudi gospodinjske potrebščine.

Pred leti je bil v sklopu samopostrežne prodajalne tudi bife, zdaj pa je postal samostojen.

Ko sem po prodajnih policah iskal značilnosti domače obrti s tega področja Dolenjske, sem bil razočaran. Suhe robe tod ni moč dobiti in v Ribnici lesene predmete za vskadanjo rabo ali pa za okras prodaja le spominkarstvo. Tisto, kar je uporabno v gospodinjstvu, so mi dejali, je v glavnem zamenjala plastika.

V prodajalni je zaposlenih sedem delavcev, imajo pa tudi dve učenci. DARINKA MERHAR je trgovsko šolo končala. Ker je izredno pridna in vestna pri delu je želja kolektiva, posebno pa poslovođkinje, FANIKE GELZE, da v trgovini ostane še v naprej.

Ves dan živahno

Da, prav od zgodnjih jutranjih ur, pa do osmih zvečer, ko se bife zapre, je živahno in natakarice imajo veliko dela. Dopoldne je dela še več, zato sta za pultom dve delavki, popoldne pa je ena sama. Gostje segajo največ po vinjaku, pivu in kavi, za pod zob pa jim ponudijo edinole sendviče.

Povem, da je lokal prav prijetno urejen, saj je tudi verjetno zaradi prijetnega ambienta še več obiskovalcev. Stranska stena v bifeju je nedvomno nekaj posebnega. Opremljena je z več »slikami«.

Morda je še nekaj, kar v lokal vleče predvsem mlajše obiskovalce. To je glasba; pri glasbenem avtomatu se drenjajo ves dan.

Promet je dober, saj razen tega, kar sem že naštel, vabijo tudi nizke cene. Mesečno zabeležijo okrog 110.000 din prometa.

Pestro delo sindikata

Tovariš Stane Merhar je predsednik sindikata v TOZD. Povedal je, da so organizirani v sedem sindikalnih skupin, te pa so organizirane po področjih in po branžah. Poverjeniki posameznih sindikalnih skupin sestavljajo Izvršni odbor sindikata. Na skupščini IO so sprejeli obsežen plan dela in določili naslednje naloge:

- uresničevanje dela samoupravnih organov v podjetju;
- pregled življenjskih razmer delavcev in ukrepi za njih izboljšanje;
- uresničevanje samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev;
- sodelovanje s samoupravno delavsko kontrolo;
- stanovanjska gradnja in oddih delavcev;
- usposabljanje delavcev za delo v sindikatu
- ter razne druge občasne naloge.

Torej je program dela obsežen, nekatere naloge pa so že opravili. Vsi poverjeniki so obiskovali seminar za sindikalne delavce, ki ga je pripravil občinski sindikalni svet. Tu so zvedeli veliko novega o delegatskem sistemu, saj je bila to tudi osrednja tema predavanj.

Imajo delegacijo v Občinsko skupščino, ki svoje delo opravlja zadovoljivo. Delegacija je sestavljena iz 10 članov, njen vodja pa je tovariš Franc Češarek. Ko dobe materiale za sejo na občini, najprej skliče sestanek doma. Tu najprej o določenih zadevah razpravljajo sami, nato pa določijo delegata, ki na seji občinske skupščine zastopa interese podjetja.

Tudi v Samoupravne interesne skupnosti so izvolili 10 delegatov, vodja delegacije pa je Milena Oražem. Nosilec dela za štiri SIS je prav TOZD »Ribnica«, v delo pa so vključene še druge manjše delovne organizacije.

Sindikata pa posveča nekaj pozornosti tudi športu in rekreaciji. Organizirali so že tekovanja v kegljanju in namiznem tenisu, pa v rokometu in malem nogometu. Udeležili so se tudi občinskih sindikalnih iger in prav na teh igrah so lani kegljači osvojili pokal.

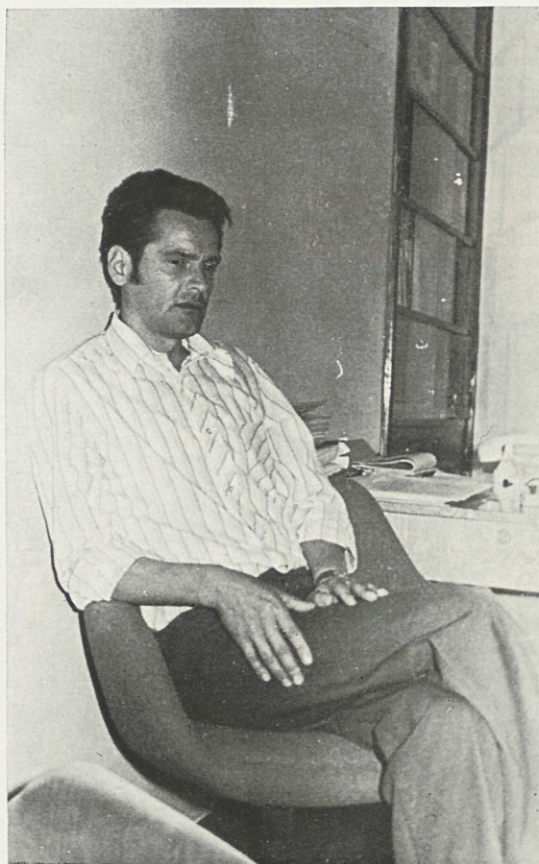
Ob prazniku žena se spomnijo na svoje sodelavke, letos pa so praznovanje tega dneva združili z izletom v Goriška brda in Portorož. Ob novem letu pa se spomnijo tudi na upokoženje, Dedek Mraz pa obdari najmlajše.

Omenili smo sodelovanje z Delavsko kontrolo, ki pa je še v povojih in bo treba v prihodnje sodelovanje okrepiti.

Sindikata si tudi prizadeva ustanoviti mladinski aktiv. Prav v ta namen so že določili nekaj mladincev, da se povežejo z občinskim mladinskim komitejem. Vendar se mladi za tovrstno delo

premalo zanimajo, čeprav imajo lepe pogoje. V TOZD je veliko mladih in iz njih bi tudi lahko okrepili partijske vrste. Sicer pa je treba omeniti tudi to, da nekateri delujejo pri delu ZSMS v občini Ribnica.

Pri reševanju stanovanjske problematike nastopa prav tako tudi sindikat, ki obenem skrbi tudi za oddih delavcev. Svojega počitniškega doma sicer nimajo, prispevajo pa določena sredstva v ribniško počitniško skupnost, ki ima svoje domove v Novem gradu in Malinski. Tako imajo delavci TOZD »Ribnica« tudi možnost letovanja v teh domovih.



Stane Merhar, predsednik sindikata v TOZD »Ribnica«

Hotel »Jelka« v Ribnici

Ribnica je kulturno, gospodarsko in politično središče znane dežele suhorobarjev in lončarjev. Ta kraj, ki je eden najstarejših krajev na Slovenskem, se lahko ponaša z modernim hotelom. Sicer pa je bil hotel »Jelka« zgrajen šele lani na izrecno željo občinske skupščine. Iz leta v leto prihaja v Ribnico vse več turistov, na svoji poti se ustavljajo poslovni ljudje. Torej je bil hotel res več kot potreben.

Veliko del je bilo potrebnih, pa seveda tudi velika finančna sredstva, da je iz nekdanje restavracije postal hotel. Stavba sama ni nič kaj posebnega; nasprotno, po zunanjem videzu sploh ne bi sodil, da je notranjost tako moderno in prijetno urejena.

Nekaj posebnega je restavracija, ki gostom nudi res prijetno počutje. Lepa je tudi lovska soba, ki pa je bi bilo treba še dodatno opremiti. Živahno pa je v pivnici,

ki razen piva nudi tudi druge pijače, kavo in sendviče.

Kakšen pa je hotelski del? Šestindvajset ležišč je razporejenih v enajstih sobah. Dve sta enoposteljni, štiri sobe so opremljene s po dvema ležišči, ena soba je troposteljna, francosko posteljo in pomožna ležišča pa imajo štiri sobe. Oprema je moderna, vse sobe pa imajo tudi sanitarije s kopalnico.

Če se boste odločili za bivanje

v ribniškem hotelu »Jelka«, vam bo gotovo prijetno. V modernem gostinskem objektu boste tudi dobro postreženi. Mimo vsakdanjih jedil tu ponudijo tudi veliko svojih specialitet. Morda prav to pritegne še več obiskovalcev. Vse dni v tednu je živahno, ob koncu tedna pa je prostor kar težko dobiti.

MARTIN EMERŠIČ je mlad fant, po poklicu kuhar, ki je od maja meseca poslovodja hotela. Prišel je iz Štajerske, pred tem pa je polnih osem let vihtel kuhalnico na naših ladjah.

Torej je mojster svojega poklica in veliko dobrih receptov je že zaupal kuharicam v hotelu. Povprašali smo ga, kaj svetuje za pod zob našim bralcem, kadar se bodo slučajno mudili v Ribnici.

»Priporočil bi naslednje, je dejal Martin. »Po dobri predjedi vsekakor govejo juho s profite-rolli. (Mi smo jih poskusili in povem, da je to nekaj odličnega. op. ur.) Za glavno jed bi postregli z ambasador biftekom; to je pljučna pečenka s smetanovo omako in šampijoni, dodatek temu pa je diplomatski krompirček. Seveda sodi zraven tudi solata. In kaj po jedi? Prilegla bi se planinska kava. To je močna turška kava z vinjakom, penasto mešanim rumenjacom s sladkorjem, dekorirana s tolčeno smetano in prelita z mentol in vanilijevim likerjem. Za dekoracijo so potrebne še čokoladne mrvice.«

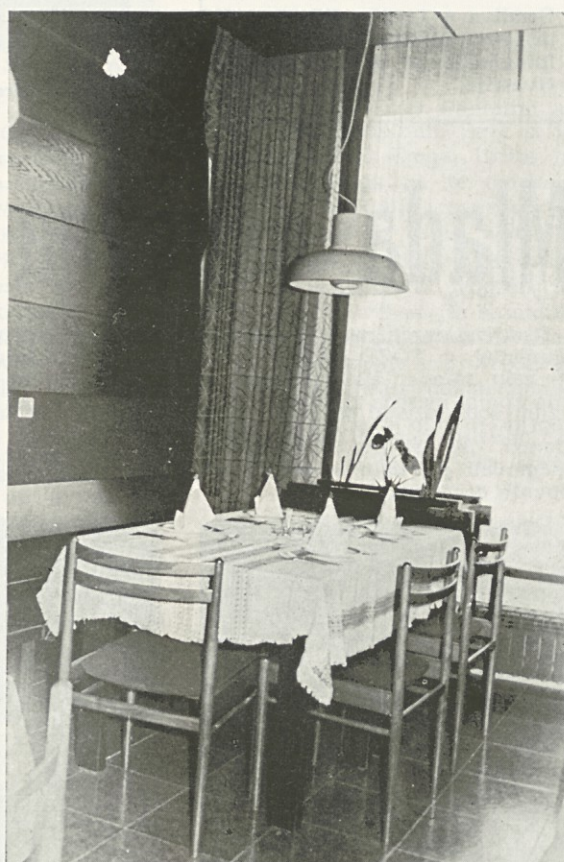
Torej izvrsten jedilnik, ki pa ponuja le nekaj dobrot iz kuhinje hotela »Jelka«. Poskrbljeno je tudi za tiste, ki sežejo radi po lovskih specialitetah.

Vsak dan nudijo za kosilo dva menija, cene pa so 20 oziroma 30 dinarjev. Torej drago ni niti kosilo, niti malica, ki je za 10 dinarjev okusna, izdatna in tudi raznovrstna. To potrjujejo tudi številni obiskovalci, ki vsak dan »pospravijo« okrog 300 malic.

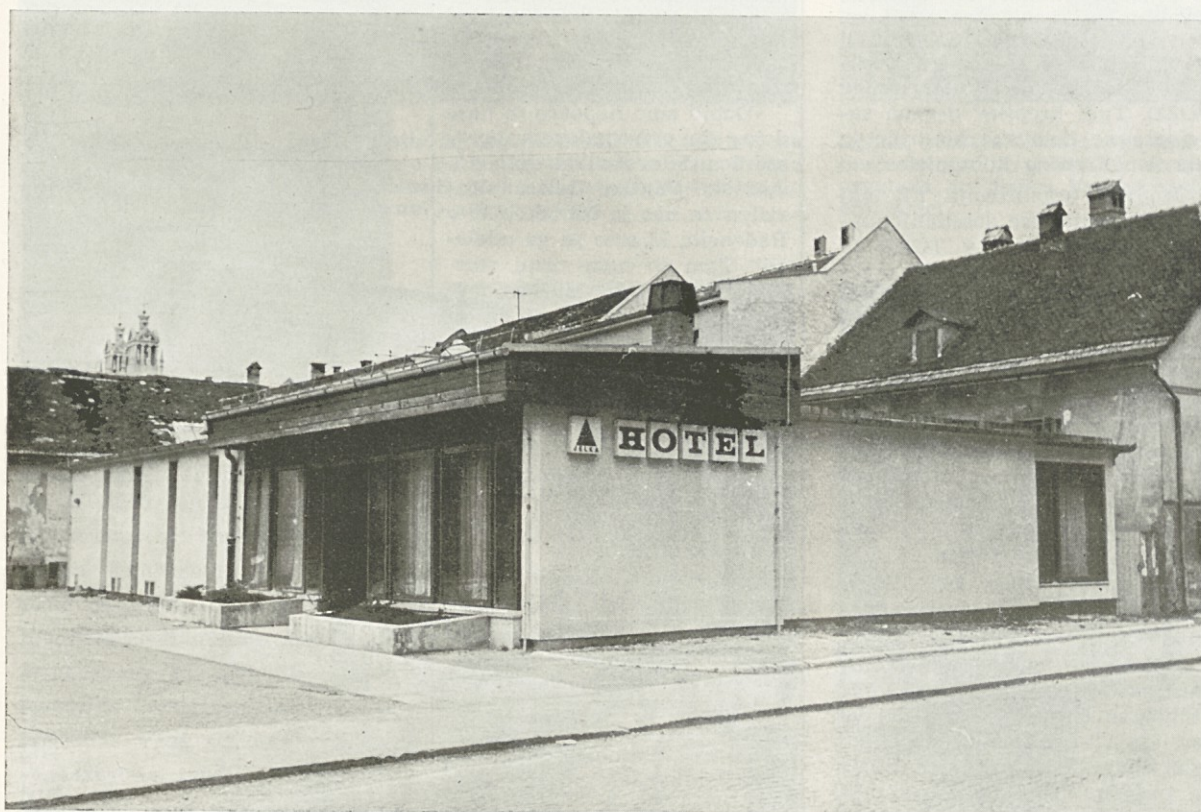
To je torej kratek zapis o hotelu »Jelka«, ki predstavlja gostinsko dejavnost TOZD »Ribnica«.



Poslovodja hotela, Martin Emeršič



Detajl iz restavracije; takole pripravljena miza čaka na goste



Pogled na hotel »Jelka« v Ribnici; na ploščadi pred hotelom nameravajo urediti tudi vrt



— Danes ponoči sem imela zares lepe sanje — sanjala sem, da sem tvoja tajnica.



Pravo presenečenje - prodajalna „Hrib“

Ob obisku v Ribnici smo nekaj zapisov pripravili tudi v tamkajšnjih trgovinah, popoldne pa smo se zapeljali na Loški potok. Ustavili smo se v vasi Hrib in vstopili v prodajalno TOZD »Ribnica«.

Povem, da smo bili kar malce presenečeni. Ko smo po skoraj polurni vožnji iz Sodražice prispeli v to vas, med potjo smo pekljali mimo ene same hiše, si v teh krajih takšne prodajalne sploh nismo mogli predstavljati.

Velik prostor, v obliki črke U, ponudi prav vse. Toda ne pomešano, pač pa lepo razporejeno glede na vrsto blaga. Osrednji del je namenjen prodaji živilskega blaga; tod ponudijo razen mesa, ki se dobi v sosednji delikatesi in kruha, ki ga prodaja pek, res skoraj vse. Tudi zelenjava in sadje, ki pa jo je v sosednjih kmečkih prodajalnah redkeje dobiti.

Prodajajo galanterijo, pa metrsko blago in konfekcijo; tudi razne vrste obutve ponudijo in pravijo, da so s prodajo zadovoljni. Od pohištva imajo stalno na zalogi le kuhinjsko opremo, medtem ko za spalnice in druge vrste pohištva poskrbe na željo kupcev.

Bela tehnika, pa televizorji in elektro materiali, barve in laki, razne vrste gradbenega materiala pa še veliko drugega; vse to se tudi dobi v tej trgovini.

Za vse to skrbi mlad fant, poslovodja FRANC LAVRIČ, ki je tu že tri leta in je pred kratkim tudi dokončal izredno Poslovodsko šolo. Seveda pa mu pri delu, tega je veliko, pomaga še pet sodelavcev, ki so redno zaposleni in dve učenki. Pravi, da mesečno iztržijo okrog 400.000 dinarjev, kar je za tak kraj kar veliko. Zadnje čase morda predstavljajo ovire

pri nakupu na kredit zaostreni kreditni pogoji.

Torej so zadovoljni, tako kot kupci. S prostorom nimajo problema, tako kot marsikje drugje. Celo skladišča so velika in prostorna. Vendar jih kljub vsemu nekaj le tare; to so zaloge, ki bi jih morali zmanjšati vsaj za 200.000 dinarjev.

Gradivo o TOZD »Ribnica« je pripravil in uredil Mile Bitenc, fotografije so delo Kancijana Hvastije



Tudi lepo opremljene sobe nudijo gostom prijetno bivanje v hotelu »Jelka«

Mlada osnovna organizacija ZK

Osnovna organizacija Zveze komunistov v TOZD »Ribnica« je še zelo mlada. Ustanovljena je bila komaj meseca novembra lani, čeprav je bilo v podjetju nekaj članov ZK že prej. Aktivno so sodelovali pri delu v drugih osnovnih organizacijah.

Delo kounmistov v TOZD »Ribnica«, teh je le 10, otežuje predvsem velika razdrobljenost trgovin po ribniški občini. Morda so prav zaradi tega toliko bolj aktivni na svojih področjih, saj nekateri delujejo tudi v krajevnih skupnostih. Še posebej pa velja poudariti aktivnost tistih članov, ki delajo v sami Ribnici; ti sodelujejo tudi v skupščini občine.

V razgovoru s sekretarko OO ZK v TOZD »Ribnica«, tovarišico FANIKO GELZE, sem zvedel tudi nekaj podatkov o nalogah, ki si jih je zastavila njihova osnovna organizacija.

Analizirali in ocenili naj bi svoje delo in aktivnost ter dosežene rezultate v uresničevanju ustave. Osnovna organizacija ZK je tudi spremljala priprave na integracijo z Mercatorjem in ustanovitev TOZD. Tudi krepitev organa samoupravne delavske kontrole je ena izmed nalog komunistov.

Osnovna organizacija ZK naj bi tudi ocenila vse dosedanje slabosti gospodarjenja v TOZD in na podlagi teh ocen pomagala pri izdelavi stabilizacijskih ukrepov. V program je treba vključiti vse večje prizadevanje za produktivnost dela, ustvarjanje večjega prometa in dohodka, zniževanje stroškov, koriščenje rabatov, superabatov in kasaskontov. Zaloge blaga je potrebno zmanjšati, skrbeti pa je tudi treba za redno plačevanje računov in večji koeficient obračanja blaga.

Ena izmed nalog OO ZK v TOZD je tudi sprejem novih članov v Zvezo komunistov.

»Težimo za tem,« je dejala tovarišica Gelzetova, »da v OO ZK vključimo čimveč mladih delavcev. Toda tu zavedamo na velike težave. Vsemu temu je nekaj kriva naša razdrobljenost, pa tudi deljen delovni čas. V precejšnji meri pa se žal pojavlja vpraša-

nje religije. To je posebno pereče na deželi. Imamo veliko dobrih mladincev, ki pa se zaradi razmer doma ne odločijo za vstop v ZK.

Naša naloga je tudi ustanoviti mladinsko organizacijo. Prav zato računamo, da se bodo kasneje naše vrste okrepile; nekaj mladih že imamo evidentiranih za sprejem v ZK.«

ZAČETNE TEŽAVE DELAVSKE KONTROLE

Organ delavske kontrole v TOZD »Ribnica« se pri svojem delu srečuje z začetnimi težavami. Prav zato želijo člani delavske kontrole več tesnejšega sodelovanja z delavskimi kontrolami v svoji občini, pa tudi z delavsko kontrolo v okviru »Mercatorja«.

»Dobili smo napotke za naše delo,« je pripovedovala predsednica delavske kontrole, tovarišica **Fanika Gelze**. »Koristen za nas je bil seminar v Radencih, ki smo se ga udeležili. Tam so nam razni strokovnjaki dali smernice za naše delo. Predvsem naj bi zasledovali sklepe samoupravnih organov in hkrati njih izvrševanje. Sodelovali naj bi s sindikatom in službo družbenega knjigovodstva.

Prisostvovali smo sejam delavskega sveta, vabljeni pa smo na sestanke vseh samoupravnih organov.

Ker je naše delo šele na začetku svoje poti, želimo, da nam bi pri njem pomagali člani naše delovne skupnosti. Predvsem nas naj bi opozarjali na razne napake pri delu in tudi kako drugače dajali napotke za naše delo,« je še dodala Fanika Gelze.



Faniko Gelze smo fotografirali v samopostrežni prodajalni, kjer dela že od leta 1961 kot poslovodja. Sicer pa je zelo aktivna družbeno politična delavka. V TOZD »Ribnica« je sekretarka OO ZK in predsednica samoupravne delavske kontrole. Sicer pa se udeležuje tudi na področju občine Ribnica. Je predsednica sekcije za družbeno aktivnost žensk, deluje pa še v skupščini občine kot delegat v družbenopolitičnem zboru in v občinskem izvršnem svetu



Franc Lavrič, poslovodja v prodajalni »Hrib«

IZ PTUJA POROČAJO

KRI REŠUJE ŽIVLJENJA

Delavci TOZD Panonija redno sodelujejo pri vseh akcijah, ki so organizirane v naši ožji domovini, predvsem pa v občini Ptuj. Med take akcije sodi tudi krvodajalstvo, saj je občina Ptuj znana po tem, da ji redkokdaj primanjkuje krvi. Transfuzijski oddelek ptujske bolnišnice organizira redne akcije krvodajalstva, ter ima široko razporejeno mrežo organizacij rdečega križa v krajevnih skupnostih ptujske občine in organizacijah združenega dela.

Med krvodajalci Panonije je mnogo takih, ki so kri darovali tudi več kot 20-krat in so dobili za svoje humano dejanje različna priznanja. Največ je takšnih, ki redno 1 do 2-krat letno pridejo na odvzem krvi. Tako je bilo tudi v preteklem mesecu, ko se je vabilu odzvalo 38 krvodajalcev in darovalo kri.

Taka humana akcija ni za naše delavce nič novega, krog krvodajalcev pa se vedno širi. Krvodajalci Panonije bodo v kratkem organizirali poseben izlet na Mrzlico, za kar je konferenca sindikata Panonije že odobrila sredstva.

TEČAJ ZA VOZNIKE VILICARJEV

Delavska univerza Ptuj je organizirala tečaj za voznike vilicarjev, ki se ga je udeležilo 12 delavcev. Tečaj, ki je obsegal teoretičen in praktičen del, so končali vsi kandidati in ob koncu opravili ustrezni izpit za voznike vilicarjev. Vsi ne delajo na teh delovnih mestih, vendar pa bodo odsotnosti voznikov lahko uporabljali te delovne stroje.

KREDITI ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO RAZDELJENI

Delavski svet TOZD Panonija je na zadnji seji razdelil 700.000 din za individualno izgradnjo stanovanjskih hiš. Posamezniki so dobili od 10.000 do 40.000 din kredita. Predlog je pripravil svet za medsebojna razmerja na priporočilo posebne komisije, ki je pregledala stanovanjske razmere in fazo izgradnje posamezne hiše. Prav tako je bilo razdeljenih 200.000 din za obnovitve stanovanjskih hiš, ki so starejše od 20 let. Tudi za ta sredstva je bilo

precej interesentov in komisija je imela precej težko delo preden je pripravila predlog za razdelitev.

Zraven kreditov za novogradnje in adaptacije smo pričeli tudi z načrtnim izvajanjem stanovanjske problematike in reševanjem največjih problemov. Na stanovanja čaka več delavcev tako, da se bodo morala za te namene določiti in usmerjati znatno večja sredstva kot do sedaj.

STROKOVNA EKSKURZIJA POSLOVODIJ

Poslovodje TOZD Panonije so bili v dveh skupinah. Prva si je ogledala TOZD Emba, Ilirijo in Kolinsko, druga pa je obiskala tovarno Emo Celje, tovarno nogavic Polzela in Titan Kamnik.

Poslovodje so bili v vseh podjetjih lepo sprejeti, vodilni in vodstveni delavci so jih seznanili s proizvodnim procesom in težavami, ki nastopajo v proizvodnji. Zeleli pa so slišati tudi pripombe poslovodij, da bi v bodoče lahko odstranjevali pomanjkljivosti, ki se opažajo natržišču pri posa-

meznih proizvodih. Tradicionalna strokovna ekskurzija je bila zaključena ob uspelem pikniku ob povratku.

LETOVANJE DELAVCEV

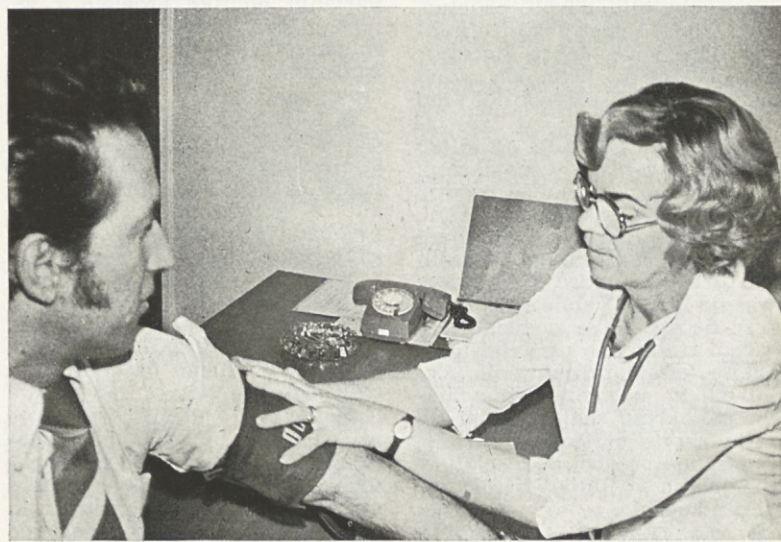
Naša TOZD je najela na Boriku pri Zadru turistično hišo z 10 sobami, poleg tega pa imamo v Poreču postavljene tudi štiri prikolice. V eni izmeni bo lahko letovalo 14 delavcev, oziroma v celi sezoni 84 delavcev s svojimi družinami. To organizirano letovanje je omogočeno vsakemu delavcu, saj velja polna oskrba s turistično takso le 72,00 din po osebi na dan. To bo lahko plačal vsak naš delavec, če upoštevamo, da je vsakdo prejel regres za dopust v višini 1100 din. Sobe so lepo opremljene, plaže urejene, v turističnem naselju Borik pa so možne različne aktivnosti, tako da ne bo nobenemu dopustniku dolgčas.

Sedanje kapacitete zadoščajo potrebam delavcev TOZD in vsi lahko koristijo dopust v času, ki so si ga izbrali.

Franc Zadravec



V okviru obrambnih priprav je bilo že organiziranih več tečajev, na katerih se posamezniki pripravljajo na naloge civilne zaščite. Tečaja gasilsko reševalne enote se je udeležilo preko 20 pripadnikov te enote in vsi so s primernim znanjem opravili potreben izpit



Zgledi vlečejo. Vodja spošnega sektorja tovariš Ferdo Lovrec je med rednimi krvodajalci, vendar ga pred odvzemom krvi temeljito pregleda dr. Jožica Vrečko vodja oddelka za transfuzijo pri ptujski bolnišnici



Skupina krvodajalcev iz TOZD Panonija pri odvzemu krvi v bolnišnici



v Ptuj

● **VELIKE ZALOGE BLAGA** danes povsod predstavljajo pereč problem. V TOZD »Preskrba« v Trzinu so se v prvih treh mesecih letošnjega leta povečale zaloge za 58%, medtem, ko se je promet povečal le za 23%. Na nedavnem sestanku so Trzinčani sklenili, da je treba v roku dveh mesecev zaloge zmanjšati na planirani količnik.

● **LETO JE NAOBKROG** in kavarna Nebotičnik je svojo dejavnost spet preselila na teraso. Ob lepem vremenu je obiskovalcev vedno polno. Turisti, po večini tuji, si kaj radi ogledujejo Ljubljano, ob zaključku šolskega leta pa je tudi dan za dnem polno šolskih ekskurzij.

● **POČITNIŠKI DOM V DAJLI** je sprejel prve dopustnike. Vsi zatrjujejo, da so prišli letovat v takšen počitniški dom, kakršnega si lahko le želijo. Vse lepo in prav, le nad nečem bi se pa vseeno radi pritožili. Vse preveč je dežja in seveda premalo sonca.

● **MIKI MUSTER** nam je spet pripravil dva nova reklamna filma za televizijsko predavanje. Ker je tu čas dopustov, se kajpak tudi junaki naših reklamnih risank pripravljajo za počitek. Toda izkaže se, da brez Mercatorja nikjer ne bi bilo dovolj prijetno. Drugi film pa spet govori o kvaliteti naše kave, dobre Mercator kave. In res je tisto, kar pravi možič v risanki: Klobuk dol pred kavo Mercator!

● **V PODLJUBELJU JE BILO** svetovno prvenstvo v motokrosu. Tudi tokrat so za boljše počutje obiskovalcev poskrbeli Trzinčani. V lični leseni hišici, napravljena v gorenjskem stilu, so ponudili kavo in razne pijače, specialitete z raznja pa so vabile kar same. In še nečesa so se domislili. Na posebni stojnici so prodajali najnovejše kasete priljubljenih Avsenikov, ki so imeli med odmorom motokrosa tudi koncert. Da so šle kasete odlično v prodajo, ni potrebno posebej poudarjati; v prodajalnah so jih dobili šele nekaj dni kasneje.

● **ALI VESTE, DA ČASOPIS MERCATOR** tiskamo v nakladi 5900 izvodov? To je za delovno organizacijo že kar lepa naklada. Časopis brezplačno prejemajo vsi naši delavci, učenci in upokojenci. Ne pozabljam tudi na tiste sodelavce, ki so trenutno na odsluženju vojaškega roka. Razen tega pa pošiljamo časopis tudi raznim občinskim institucijam in poslovnim partnerjem.

● **KANCIJAN HVASTIJA**, poznamo ga največ po fotografijskih prispevkih v našem časopisu, te dni razstavlja v Tovarni mesnih izdelkov. Lani se je že predstavil kot avtor mnogih uspešnih fotografij na Delovni skupnosti podjetja v Ljubljani. Želja, da svojo razstavo prenese še v druge delovne kolektive v Mercatorju, se mu z gostovanjem v TMI izpolnjuje. Med delavci je za razstavo veliko zanimanja, v knjigi vtisov pa smo prebrali kup pohvalnih kritik.

● **NA PODROČJU GORENJSKE** je Tržič prva občina, ki je podpisala samoupravni sporazum o sobotnem delovnem času v trgovini. Že od začetka junija zapirajo prodajalne za deljenim delovnim časom ob 11. uri. non-stop

prodajalne pa so ob sobotah odprte do 13. ure, vsako prvo soboto v mesecu pa do 16. ure.

● **PRVE DNI JULIJA** bo v Šentvidu nad Ljubljano odprta prenovljena prodajalna TOZD »Grmada«. Prodajalna, ki že več ne ustreza svojem namenu, bo svojo notranjost povsem spremenila, saj bo preurejena v samopostrežbo. Za letos imajo v načrtu še dvoje obnovitev; klasični prodajalni v Zalogu in Zadobrovi bodo prav tako preuredili v samopostrežbo.

● **NEKAJ DNI V JUNIJU** je bila zaprta prodajalna TOZD »Hrana« v Puharjevi ulici v Ljubljani. Obnovili so tla, prepleskali stene in opremo. Prodajalna, ki nudi bogato izbiro alkoholnih pijač, bonboniere in delikates pa bo v bodoče še enkrat prenovljena. Uredili naj bi bife, namenjen izključno raznim vrstam kave.

● **PRED KRATKIM SMO NA SDS** razpravljali o pristopitvi Mercatorja k samoupravnemu sporazumu o združevanju v Poslovno skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije. Na zasedanju SDS sta bila imenovana delegata v skupščino Poslovne skupnosti. Preko te skupnosti naj bi naše podjetje sodelovalo v dogovarjanju politike prometa z vinom in cen, prodajalnih pogojev in marž v prometu z vinom. Mercator letno proda kar 4.100.000 litrov raznih vin.

● **S POLETJEM JE TU** tudi čas izletov. Sindikalne organizacije nekaterih naših TOZD so te izlete že pripravile in jih združile s praznovanjem 30-letnice osvoboditve in s strokovnimi ekskurzijami. Tako so delavci TOZD »Gradišče« obiskali Kumrovec, delavci TOZD »Hladilnica« so odšli v Cerkljo in si ogledali bolnico Franja; kolektiv TOZD »Emona« pa je med drugim odšel tudi na ogled vinskih kleti v Radgoni.

● **ČE JE VROČE**, potem je žeja. Povsod, tudi na ulici. Nebotičnik je poskrbel tudi za mimoidoče; žejo jim pomaga gasiti s sladoledom. Angelca Petrinjak, ki sladoled prodaja je povedala, da je s prodajo zadovoljna. Sicer pa nanjo vpliva vreme in ob sončnih dneh je povpraševanje po sladoledu mnogo večje.

● **TUDI V KAVARNI EVROPA** se je pričela sezona sladoledov. Dnevno pripravljajo po štiri in več vrst sladoledov z okusom vanilije, čokolade, lešnika; ponudijo pa tudi razne sadne sladolede, med katerimi je posebno priljubljen borovničev.

● **S POLETJEM IN VROČINO** se v naših prodajalnah tudi precej poveča prodaja osvežilnih pijač. Ta v poletnih mesecih naraste tudi za 200%. Tu naj posebej omenimo pivo, Radensko vodo in Deit. V naši komercialni službi TOZD »Grosist« so povedali, da z oskrbo teh pijač že nekaj let ni več problemov. Piva prodajo letno blizu 12 milijonov steklenic, Radenske in Deita skupaj pa 8,5 milijona litrov. Raznih sokov in drugih osvežilnih pijač pa prodajo okrog 6 milijonov stekleničk.

● **IN OB KONCU ŠE KORIŠTEN NASVET** za vse tiste, ki odhajate na kopanje, pa na piknike, izlete v hribe. Povsod nas spremlja nadležni mrčes. Pomi-

slimo na pike komarjev, pa brencljev ob vodi in tudi na klope v hribih, ki lahko povzročijo hude in trajne zdravstvene okvare.

Vseh teh nevarnosti se lahko obvarujemo, če uporabljamo AUTAN. AUTAN je novo sredstvo, ki nas učinkovito obvaruje pred žuželkami, ki nas pikajo in

pijejo kri. Nič drugega ni potrebno, kot da si izpostavljene dele kože namažemo z AUTANOM. Vonj po borovih iglicah je za nas prijeten, nadležne insekte pa bo zanesljivo odgnal.

Zbral in zapisal:
Mile Bitenc

Narodne noše v Kavarni Evropa

Dan pred tradicionalno ljubljansko turistično-folklorno prireditvijo, Kmečko ohceto, so bili mladi poročni pari gostje naše Kavarne Evropa. Na željo organizatorjev jih je kolektiv TOZD Kavarna Evropa ljubeznivo sprejel in seveda tudi pogostil s spe-

cialitetami iz svoje slaščičarske delavnice.

Nad prijetnim sprejemom v Kavarni »Evropa« so bili vsi kajpak navdušeni, za kar pa gre vsa pohvala kolektivu kavarne.

Mile Bitenc



Direktorica Kavarne »Evropa«, Jožica Blaznik, je mladim parom nazdravila s šampanjcem.

Cik - cak po TOZD Ribnica

● V letih 1973/74 je bila nekdanja restavracija v Ribnici adaptirana in obnovljena v moderen hotel, s katerim se tako TOZD »Jelka«, kot mesto Ribnica, lahko ponašata. Obisk gostov potrjuje, da je bivanje v tem hotelu res prijetno, saj so v mesecu maju in juniju zabeležili več kot 80% zasedenosti. V poletni sezoni pa pričakujejo še več gostov.

● Kako so v preteklem letu gospodarili v TOZD »Ribnica«? Celotni dohodek po zaključnem računu za leto 1974 znaša 55 milijonov din, od tega je čistega dohodka 1.580.000 dinarjev. Povprečni osebni prejemki so v lanskem letu znašali 2.360.— dinarjev.

● V TOZD »Ribnica« je 90 redno zaposlenih delavcev, od tega kar 80% žensk. Delavci so zaposleni v 22 prodajalnah, enem bifeju in v hotelu na področju občine Ribnica in Kočevje. Na upravi podjetja dela dvajset delavcev.

● Za lepši videz prodajaln je doslej skrbel aranžerka, ki pa je kolektiv zapustila. Trenutno so tako brez aranžerja, čakajo na, da

se po končani šoli za oblikovanje pri njih zaposli nova aranžerka.

● Pretok delovne sile v trgovini ni močan. Nasprotno pa je v gostinstvu. Tu je kljub mesečni nagradi, ki jo predvideva samoupravni sporazum in posebni štipejdiji, težko dobiti v uk celo učence. Vzrok so predvsem nizki osebni prejemki, pa seveda delo, ki je tudi ob sobotah in nedeljah, pa celo v nočnem času.

● Izvršilni odbor v TOZD »Ribnica« je sestavljen iz sedmih članov, predsednica pa je tovarišica Anica Lovšin. Na svojih sestankih izvršujejo sklepe DS. Dva člana izvršilnega odbora sta hkrati tudi delegata v delavskem svetu.

● TOZD »Ribnica« ima tudi svoje grosistično skladišče, ki je v glavnem namenjeno pijačam. Te dobavljajo svoji maloprodajni mreži in gostinstvu na področju občine Ribnice. Nekaj imajo tudi gradbenega materiala, ki ga dobavljajo raznim gospodarskim organizacijam na področju svoje občine.

Mile Bitenc

Prodaja na veliko za gotovino

V novi grosistični prodajalni v centralnem skladišču v Ljubljani bomo lahko kupovali tudi do 25 % ceneje — Tovarniško pakiranje

Prvega julija je bila v centralnem skladišču TOZD »Grosist« v Tobačni ulici 7 v Ljubljani odprta prodajalna za prodajo na veliko proti takojšnjemu plačilu. Takšne prodajalne pravzaprav ne predstavljajo neko novost v trgovini, saj ponekod poslujejo že več let. V Mercatorju pa je to prva takšna prodajalna. Kaj je vodilo k temu, da smo tudi v Mercatorju dobili diskontno prodajalno? Na to vprašanje nam je ljubezno odgovoril direktor TOZD »Grosist«, tov. KONRAD ŠINTLER.

»Prav zaradi poenostavljenja procesa grosistične prodaje blaga iz zaloge v našem skladišču individualnim potrošnikom, kot so na primer gostilne v privatnem lastništvu in drugim potrošnikom, ki lahko kupujejo direktno z gotovino, smo odprli oddelek za gotovinsko prodajo proti takojšnjem plačilu.

K temu nas je vodilo še posebej to, da skrajšamo pot in čas kupcu. Dosedanji klasični način prodaje je kupce precej obremenjeval, hkrati pa tudi naše službe. Blago je bilo treba plačati ob pre-

vzemu, za to pa izstaviti dobavnice, fakture in druge dokumente. S tem bi tudi po nepotrebnem obremenjevali elektronski računalnik.

V novi prodajalni na debelo se bo vse blago prodajalo izključno po grosističnih cenah na veliko, v originalni embalaži. V glavnem bodo tod na voljo živila; tista, ki pridejo v poštev za nakup v večjih količinah. To so olje, sladkor, vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač, razni mesni izdelki, konditorsko blago, konzervirana zelenjava, pralni praški in drugo.

Prodajalna bo, kot smo že omenili, nudila blago v originalni tovarniški embalaži; torej večje količine. Razlika od maloprodajnih cen bo različna, odvisna od stopnje marže, gibala pa se bo v mejah od 15 % do 25 %. Prodajalna bo odprta vsak dan od 7,30 do 15. ure, ob sobotah pa od 7,30 do 12. ure. Računati je, da bo s tem v največji meri ustrezno gostincem, k nakupu pa pričakujemo seveda tudi druge potrošnike.

Mile Bitenc

Nekaj drobnih novic iz TOZD Emba

V minulem mesecu je imela Emba v gosteh veliko Mercatorjevih delavcev. Tovarno so obiskali in si jo ogledali poslovodje vseh ljubljanskih TOZD Mercatorja, pa tudi nekaterih TOZD iz drugih krajev. V kratkem bodo na ogled tovarne povabili še ostale TOZD.

TOZD »Emba« je skupaj s krajevno skupnostjo Posavje organizirala enodnevni izlet v pobrateni Kumrovec. Tam so si delavci ogledali Titovo rojstno hišo in novozgrajeni Dom mladine in borcev NOV.

Za letovanje in oddih so v »Embi« dobro poskrbeli. V Gozd Matuljku na Gorenjskem imajo svoj dom, ki nudi vse udobje; opremljen je z vsem, od zob-

trebca do televizorja, kot pravijo v »Embi«. V spodnjih prostorih je celo urejen prijeten barček z džuboksom.

Tudi na morju lahko letujejo delavci »Embe«, kjer imajo na razpolago dve prikolici. V vsaki je kar pet ležišč, v njih pa je tudi vsa oprema; tako v sobi, kot v kuhinji. Niso pozabili prav ničesar, niti na tiste ne, ki radi pripravijo jedila na žaru.

Razni sestanki in zasedanja, ki so na ravni podjetja, so bili do nedavnega v prostorih bara Nebočnik. V zadnjem času pa so v »Embi«, ki je za to ponudila svojo sejno dvorano. S tem dobijo z ostalimi TOZD večjo povezavo.

Mile Bitenc



V tej hiši, ki je krita s kamenjem, dozoreva »Mercatorjev« kraški pršut. Prostorji so hladni, suhi in zračni, kar je pogoj za dobro kakovost

Imate radi kraški pršut?

Ne sprašujemo vas zato, da vam bi ga ponudili. Radi bi vam le povedali nekaj besed o tem, kako ta kraška specialiteta pravzaprav nastaja. Pri nas doma, v obratih TOZD »TMI«.

Res je nekaj nevsakdanjega »poškiliti« v našo pršutarno v Kobjeglavi no Primorskem. V prostoru, kjer pravkar dozoreva, če to lahko tako imenujemo, kar dva tisoč pršutov.

Morda še nekaj dni in že se bodo znašli v naših delikatesah, pa v hotelih, restavracijah. Tisti, ki vedo kaj je dobro, se odličnemu kraškemu pršutu res ne bodo mogli odreči.

Dolga pot je od začetnih priprav mesa za sušenje, pa do končnega izdelka. Strokovnjaki pravijo, da so za pršute najprimernejše zadnje noge prašičev, ki jih reže v okolici Trebnjega in Dobrega polja.

V ljubljanskih obratih »TMI« pripravijo meso, ga za nekaj dni nasole, za tem pa ga odpeljejo na Primorsko. Tam pa se pravzaprav začne tisto delo, ki tej specialiteti daje takšen sloves.

FRANC GRMEK, domačin iz Kobjeglave, je zaposlen kot vodja sušenja pršuta in budjole na Krasu. O svojem delu je pripovedoval takole:

»Za dober in okusen pršut je

treba veliko dela. Poznati je potrebno pravilne postopke pri dimljenju in sušenju. Prvih osem dni se pršut suši, da se od njega odteče vsa voda. Šele nato se dimi, vendar le za kratek čas. Za kurjenje uporabljamo tista drva, ki ne vsebujejo smole in čreslovine. To pa so bukev, gaber in akacija.

Nato meso obesimo na zrak. Pa veste, da je na Primorskem najprimernejše za sušenje pršutov prav zato, ker ni megle? Veste, potreben je suh zrak.

Večkrat je treba pršute pregledati. Zorenje je dolgotrajno, saj traja kar šest do osem mesecev. V tem času je treba pršute večkrat očistiti in obrezati, s čemer se jim dajo lepe okrogle oblike. Prav nič ne pretiram če rečem, da vsak kos mesa pride v moje roke približno šestnajstkrat.

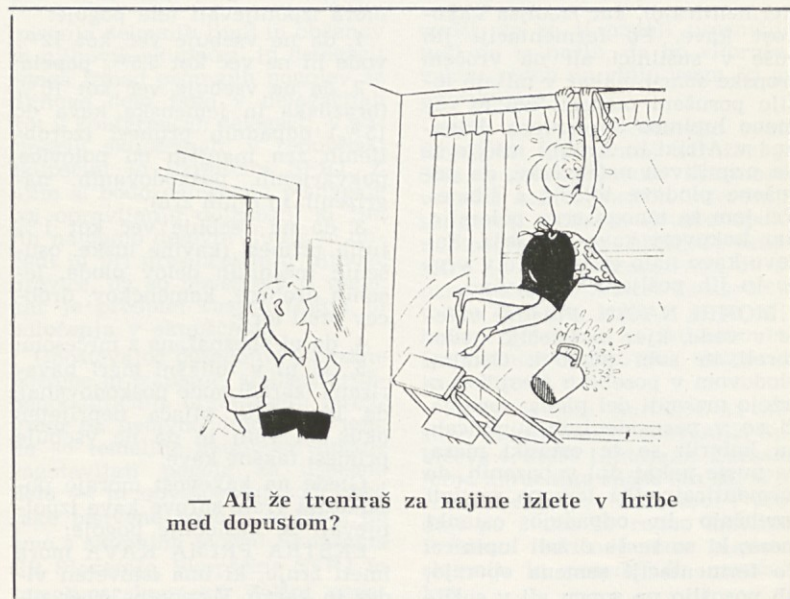
Po približno šestih do osmih mesecih je torej pršut primeren za prodajo. Pred tem ga opremijo z ličnimi, novimi etiketami in dajo v prozorno mrežico.

Številka dva tisoč, toliko pršutov so »pridelali« letos, se morda zdi velika. V »TMI« pa pravijo, da bodo v prihodnje pripravili še več kosov te specialitete. Letos je celotno količino odkupil delikatesni oddelek naše TOZD »Grosist«.

Mile Bitenc



Delavci TOZD »EMBA« na izletu v Kumrovcu



— Ali že treniraš za najine izlete v hribe med dopustom?

KAVA



Ni dneva brez kave

Kava je postala del našega vsakdanjika. V našem časopisu že dalj časa nismo pisali o njej, zato smo se odločili, da širšemu krogu sodelavcev v poljudni obliki, v današnji in prihodnji številki, napišemo nekaj besed. V njih smo v zgoščenih oblikah zajeli vse značilnosti kave: od kratke zgodovine, geografije, tehnologije pridelave in predelave ter ob koncu potrošnje in priprave napitka.

Upamo, da bo tisti del članka, ki govori o predelavi dovolj nazorno prikazan, saj je to predmet poslovanja naše TOZD »EMBA«.

KAJ JE KAVA?

Kavo imenujemo seme kavovca in pijačo, ki jo dobimo s kuhanjem zmlate kave. Gojili in pili so kavo že pred 1000 leti v Etiopiji. Od tod so prenesli kulturo kave v 14. stoletju v Arabijo, od tam pa v Turčijo, Sirijo; v Evropi se je razširilo uživanje kave v 16. stoletju.

Kavovec raste tudi več kot 6 m visoko. V nasadih ga privezujejo tako, da doseže le 2 m višine. Cvetovi so beli, plodovi pa najprej zeleni, nato rdeči in nazadnje modrikasto vijoličasti in so podobni naši češnji.

V sočnem mesu ploda sta po dve jajčasti semeni, ki imata na notranji ploščati strani podolžno brazdo. Vsako seme pokriva semenska kožica in nekoliko trša pergamentna lupinica. Včasih se dogaja, da se pri starejših grmih na koncu vejic in pri grmih, ki rastejo na suhih tleh, razvije samo eno zrno, ki ima obliko bisera. Takšno kavo imenujemo biserno kavo (perl). To ni nobena posebna kava.

Od šestdesetih vrst kavovca sta najvažnejši: arabski kavovec, ki je doma v pokrajini Kaffa v Južni Etiopiji in je drobno zrnat, ter liberijski kavovec, ki je doma v Zahodni Afriki in ima debela zrna.

Danes je najbolj razširjen arabski kavovec. Iz njegovih plodov pridobivajo kavo na suhi in mokri način.

SUHI NAČIN. Če plodovi niso čisti, jih najprej operejo, pri čemer se izločijo tudi nezreli ali suhi plodovi. Nato jih puste preko noči na kupih, da malo prevro (fermentirajo), kar izboljša kakovost kave. Po fermentaciji jih suše v sušilnici ali na vročem tropske soncu, nakar v mlinih ločijo posušeni mesnati del in rumeno lupinico od semena. Ponekod v Afriki in Arabiji luščijo še na primitiven način tako, da posušene plodove tolčejo s šibami. Pri tem se mnoga zrna polomijo, kar kakovost kave poslabša. Surovo kavo nato embalarajo v vreče in jih pošljejo v trgovino.

MOKRI NAČIN. Plodove vržejo v vodo, kjer se izločijo nedozoreli in suhi plodovi. Ostalim plodovom v posebnih strojih raztržejo mesnati del ploda, semena, ki so v pergamentnih lupinicah, na katerih so še ostanki mesa, pa puste nekaj dni v bazenih, da fermentirajo. Pri tem pa se tudi zmehčajo in odpadejo ostanki mesa, ki so se še držali lupinice. Po fermentaciji semena operejo, jih posušijo na soncu ali v sušil-

nicah. Pergamentna kožica, ki je ostala na zrnju nedotaknjena, se pri sušenju strdi in med prevozom po morju čuva zrno, posebno pred vlago. To je neoluščena surova kava, ki jo oluščijo šele v pristaniških mestih. Ker je površina zrna hrapava, ga še gladijo, oziroma polirajo. Na mokri način pripravljajo kavo v Srednji Ameriki, Kolumbiji, Keniji, Tanganiki in Javi. Na mokri način pripravljeno kavo imenujemo tudi »oprano kavo«. Po kakovosti je ta kava boljša od one pripravljene na suhi način. Strokovnjaki lahko spoznajo oprano kavo po svetlejši zarezi.

KAKOVOST KAVE

Kavina zrna so različne barve — zelenosiva, rumenkasta ali rjava in tudi različnih velikosti. Kakovost kave pa ni odvisna niti od barve, niti od velikosti zrn, čeprav se posamezne vrste ločijo tudi po tem. Odvisna je predvsem od tal, na katerih raste, od načina, kako jo pripravljajo in od vremena v katerem jo obirajo. Kava, ki raste na višinskih plantažah je navadno boljša od kave, ki raste v nižinah. Takšna kava dozoreva počasi, ima manjša, suha in trda zrna in močan vonj. Spoznamo jo lahko tudi po neravni in ozki zarezi.

Znaki dobre kave so: prijeten in značilen vonj, po katerem strokovnjaki ločijo posamezne vrste, enakomerna barva in velikost zrn. Zrna morajo biti težka, tako da se potopijo v vodi, suha, trda in gladke površine. Dobra kava ne sme imeti slabih, črnih, nedozorelih, črvihih zrn, niti ne sme imeti raznih primesi kot na primer kamenčkov, prsti in polomljenih zrn. Kava s polomljenimi zrnji se imenuje v trgovini triage (triaž).

Po naših predpisih se daje surova kava v promet s trgovskim imenom, ki ga ima posebna vrsta kave glede na rajon pridobivanja, oziroma državo, v kateri se prideluje in glede na lastnosti, ki so za sorazmerno vrsto kave značilne, kar se tiče oblike, velikosti in barve zrna, okusa, arome itd. Glede na kakovost se uvažata surova kava kot: ekstra prima kava, prima kava, boljši tip kave in navadni tip kave.

SUROVA KAVA, ki se uvažata, mora izpolnjevati tele pogoje:

1. da ne vsebuje več kot 12% vode in ne več kot 5,5% pepela;
2. da ne vsebuje več kot 10% (brazilska in jemenska kava do 15%) odpadnih primesi (zdrobljenih zrn manjših od polovice, pokvarjenih, poškodovanih, nagrizenih in črnih zrn);
3. da ne vsebuje več kot 1% tujih primesi (kavine luske, osušeni mesnati delovi ploda, leseni drobec, kamenčki, drobci prsti idr.);
4. da ni onesnažena z mrčesom;
5. da ni v tolikšni meri havarirana (zaradi vode poškodovana), da bi dobila pijača neprijeten okus ali vonj in da ne vsebuje primesi takšne kave.

Glede na kakovost morajo posamezne vrste surove kave izpolnjevati še naslednje pogoje:

EKSTRA PRIMA KAVA mora imeti zrnje, ki ima istoveten videz in barvo. V vzorcu 300 gr ni-

ma več kot 15 negativnih točk in ne več kot pet črnih zrn.

PRIMA KAVA mora imeti zrnje, ki ima skoraj istoveten videz in barvo. V vzorcu 300 gr nima več kot 30 negativnih točk in ne več kot 10 črnih zrn.

BOLJŠI TIP KAVE mora imeti zrnje, ki ima podoben videz in barvo. V vzorcu 300 gr nima več

kot 60 negativnih točk in ne več kot 15 črnih zrn.

NAVADEN TIP KAVE mora imeti zrnje, ki v vzorcu 300 gramov ima več kot 140 negativnih točk.

Število negativnih točk se določi v vzorcu 300 gr surovih zrn kave s točkovanjem in sicer takole:

	Negativne točke
1 pokvarjeno zrno	2
2 črna zrna	1
2 polčrni zrna	1
2 zrna v semenski luski oz. cel plod	1
5 belih gobastih zrn	1
5 zlomljenih zrn	1
3 prazne luske	1
10 nagrizenih ali črvihih zrn	1
5 suhih ali lahkih zrn	1
5 nezrelih (zelenih) zrn	1
5 nezadostno razvitih zrn, neoblikovanih zrn ali zrn z drugimi podobnimi hibami	1
1 debela luska	1
2 ali 3 manjše luske	1
1 velik lesen drobec (dolg približno 3 cm)	2
1 srednji lesen drobec (dolg približno 1 cm)	1
2 ali 3 manjši leseni drobeci (dolgi 1/2 cm)	1
kamenčki težki do 1,5 g	1
kamenčki težki do 2,5 g	2

Surova kava sme v promet na drobno le v izvornem pakiranju; v deklaraciji mora biti navedena tudi njena vrsta.

Marsikatera kava postane boljša, če je uležana, na primer mocca kava do 3 leta, brazilska 2 leti itd. Uležana kava ima svetlejšo barvo.

Surova kava je higroskopična, zato jo moramo shranjevati v zračnih, čistih in suhih prostora-

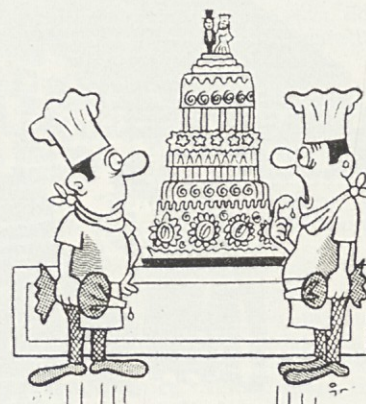
rih. Zgodi se, da se kava pri prevozu preko morja navzame slane okusa in postane trpka. Takšna kava se imenuje havarirana kava in se določa za pokvarjeno.

Najvažnejše sestavine surove kave so: alkaloid kofein (do 15%), nekaj čreslovine, beljakovine, maščobe in sladkor.

Viri: Ferdo Sešek — blagoznanstvo I. del Ljubljana 1973.



— Pravzaprav sem si pod »odprtim avtom« razlagala čisto nekaj drugega ...!



— Grozno! Kaj vam nisem rekel pravočasno, da vzemite sladkor in ne sol!?

Preberite, zanimivo je

● **ODLOČANJE DELAVCEV NI ZADOVOLJIVO** (Glas, 6. junij 1975). Čeprav so se po 3. seji CK ZKS marsikje zganili in se lotili preobrazbe delovnih organizacij po ustavnih načelih, razmere še daleč niso zadovoljive. Konkretnost akcij za pravo podobo temeljnih organizacij v zadnjem času celo pojema. Kažejo se celo težnje, da bi ohranili odtujenost delavca od sadov njegovega sedanjega in minulega dela.

To so ugotovili na torkovi razširjeni seji izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS pod vodstvom sekretarja Franca Setinca. Opozorili so predvsem na troje pglavitnih sklepov vprašanj: na celovito upoštevanje pogojev za ustanovitve TOZD, razmerje med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb in na delegatska razmerja v delovnih organizacijah. Se zlasti so ostro kritizirali prakso, da imajo temeljno organizacijo za institucijo, ki sprejema odločitve v nekakšnem »demokracičnem dialogu« z delavci. V takšnih okoliščinah postane nosilec delavčevih ustavno zajamčenih pravic upravljavska struktura v temeljni oziroma delovni organizaciji.

● **RASTEJO SKORAJ VSE ZALOG** (Delo, maj 1975). Zaloge blaga v trgovinah na drobno so aprila v primerjavi z marcem narasle za 5 odstotkov, do konca maja pa se bodo po oceni povečale še za 3 odstotke. Blagovni promet na malo se je v aprilu v primerjavi z aprilom lani povečal za 24 odstotkov, medtem ko je fizični obseg manjši za 5 odstotkov. Največje povečanje prometa so dosegli v Črni gori — 41 odstotkov in Makedoniji — 36 odstotkov. Na tržišču je najbolj iskan cement in rezan les, kar je razumljivo glede na gradbeno sezono. Prodajalci pa se pritožujejo, da se zmanjšuje prodaja pohištva, televizorjev in bele tehnike. Rastejo tudi zaloge tekstila oz. konfekcije.

● **ZA VSE BO DOVOLJ KRUKA** (Dnevnik, 17. 6. 1975). Letos bomo pridelali 4,8 milijona ton pšenice. Tako menijo v skupnosti združenja žitnih podjetij Jugoslavije. Po mnenju gospodarske zbornice Jugoslavije pa bomo lahko pridelali celo 5,1 milijona ton pšenice in približno 100.000 ton rži.

Trdijo tudi, da bo letošnja pšenica zelo kvalitetna. Hektolitrška teža pšenice bo večja kot lani, zato menijo, da bomo s pridelkom lahko krili vse domače potrebe, precej pa bo ostalo tudi za rezervo.

● **ZAOSTAJAMO V OD IN AKUMULACIJI** (Glas, 30. 5. 1975).

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je ugotovilo, da odnosi in delitvi dohodka niso skladni z resolucijo o družbenoekonomskem razvoju v republiki. Stopnja rasti osebnih dohodkov in sredstev za akumulacijo je nižja od predvidene. Vzroke zato je treba iskati zlasti v visoki stopnji inflacije in v nesorazmernem povečanju nekaterih dajatev iz dohodka organizacij združenega dela.

● **»BELA TEHNIKA« IN POHIŠTVO: ZALOG RASTEJO:** (Delo, 19. 6. 1975). Odbor slovenskega IS za gospodarstvo in finance o nujnih ukrepih. Zaradi vrste razlogov, ki so isti, kot so bili pred pol leta, le da zdaj zaradi časovnega odmika še bolj pritiskajo, se vse bolj kopicijo naloge izdelkov lesnopredelovalne industrije in bele tehnike. Podobne znake pa je opaziti tudi že v drugih industrijskih dejavnostih (Tomos, EMO, Rog itd.).

Lesna industrija uspeva izvoziti le 12 odstotkov letošnje proizvodnje. Zadnja meseca pa se je močno umirila tudi domača prodaja. Ob koncu maja je vrednost zalog znašala okrog 1,8 milijarde din. V beli tehniki najbolj zastaja prodaja pralnih strojev in štedilnikov. Konec aprila je imelo na primer Gorenje na zalogi več kot 40 tisoč pralnih strojev, medtem ko so se zaloge štedilnikov nabrale za dvomesečno proizvodnjo. Ne gre prezreti tudi barvnih televizorjev, ki jih čaka v skladiščih za 50 milijonov din. Tudi nekateri Iskrini izdelki široke porabe predolgo čakajo na kupce (zlasti mali gospodinjski aparati).

O izhodu iz čedalje hujšega položaja so razpravljali popoldne na odboru IS za gospodarstvo in finance. Največ pozornosti je veljalo seveda ukrepom, ki jih predlaga republiški sekretariat za industrijo. Težišče bo moralo biti na dolgoročnih ukrepih, saj bi zgolj s kratkoročnimi stvarmi le odložili.

Razen tega, da bo treba veliko storiti v samih OZD, bo med ukrepi, za katere naj bi poskrbeli v okviru republike in zveze, treba preučiti morebitno znižanje prometnega davka. Drugi ukrep zadeva spremembo uredbe o potrošniških kreditih, pri čemer naj bi se izenačili pogoje za najemanje kreditov za vse predmete trajne rabe z enotnim lastnim pologom v višini 10 odstotkov. Vendar se je odbor oprijel stališča, da kreditiranje nikakor ne sme biti povezano s podražitvami, če naj zares pripomore k čiščenju zalog.

Naročajte „Poročevalca“ za delegacije in delegate

Skupščina SR Slovenije je v začetku letošnjega leta začela izdajati »Poročevalca« kot uradno glasilo za obveščanje delegacij in delegatov temeljnih samoupravnih skupnosti in organizacij. Njegova naloga je na zgoščen način in pravočasno posredovati skupnostim in delegacijam skupščinsko gradivo, o katerem delegati odločajo v zborih, in zagotoviti še druge pomembne informacije iz dela skupščine, njenega izvršnega sveta in upravnih organov. Poleg tega bo »Poročevalec« po dogovoru med Skupščino SFRJ in skupščinami republik in pokrajin prinašal na enak način obdelano tudi njeno gradivo, saj izhajata obe skupščini iz enotne delegatske osnove »Poročevalca« bo izhajal dvakrat na mesec, po potrebi tudi v posebnih številkih.

Gre potemtakem za glasilo, ki pomeni v celotnem sistemu infor-

Ljubljanske gostince ocenjujejo

Te dni ocenjujejo ljubljanske gostince. Strokovnjaki iz obrtne zbornice skupaj s predstavniki hotelirjev, tržnimi in sanitarnimi inšpektorji obiskujejo gostinske lokale in strogo ter kritično pregledajo njihovo urejenost, opremljenost, pa seveda čistočo, postrežbo, izbiro pijač in jedil.

Pred kratkim so se mudili tudi v naši TOZD, v Kavarni in baru »Nebotičnik«. Pri tem ocenjevanju, naj še enkrat omenimo, da je zelo strogo, so »Nebotičniku« dali visoko oceno. Izmed 120 možnih točk si je priboril kar 106 točk.

Mile Bitenc



Ko so pred nedavnim ocenjevali ljubljanske gostince, je naš Nebotičnik dobil visoko oceno

miranja delovnih ljudi in občanov in njihovih skupnosti in delegacij enega izmed osnovnih pogojev za njihovo delo tako v delegacijah kot v konferencah delegacij, v občinskih skupščinah, v republiški skupščini in Skupščini SFRJ. Z njim si bodo delegacije pomagale pri opravljanju dolžnosti, ki jim jih nalagajo delovni ljudje in občani in pri uresničevanju njihove pravice, da so obveščeni o vsem, kar je predmet razpravljanja in odločanja v skupščinah.

Upoštevaajoč dosedanje izkazane potrebe in izkušnje, stališča družbenopolitičnih organizacij, predvsem pa ustavno določilo o tem, da so temeljne skupnosti dolžne zagotavljati pogoje za uspešno delo — in obveščenost sodi med take bistvene pogoje, sodimo, da smo s skupnimi močmi Skupščina SR Slovenije, Skupščina SFRJ in temeljne skupnosti dolžni zago-

toviti, da se ti pogoji uresničijo tudi na ta način, da bo »Poročevalec« redno na voljo vsem, ki ga potrebujejo.

Zato pozivamo delavske svete temeljnih organizacij združenega dela, svete krajevnih skupnosti, vodstva samoupravnih interesnih skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in druge interesente, da se nanj naročijo, in sicer da naročijo toliko izvodov, kolikor je po njihovem potrebno za zadostno informiranost njihovih skupnosti in delegacij.

»Poročevalca« naročite na naslov: Skupščina SR Slovenije, Šubičeva 4, 61000 Ljubljana. Začasna letna naročnina znaša din 80. »Poročevalec« bo na voljo tudi v prodaji po 3 din za redno številko. Prosimo za natančne naslove skupnih in posamičnih naročnikov.

BILI SMO NA MEDNARODNI RAZSTAVI TIBCO 75

Prvo strokovno in študijsko potovanje, ki ga je letos organiziral »Mercator«, je bilo sredi maja. Za štiri dni smo odšli v Romunijo in si v glavnem mestu, Bukarešti, ogledali mednarodno prehrabno razstavo TIBCO 75.

Pravzaprav je to razstava, na kateri lahko vidiš marsikaj, ne le prehrabno blago. Pa čeprav je to njen osovni namen.

Sprehodili smo se skozi ogromne razstavne prostore, v katerih so v največji meri sodelovali romunski proizvajalci. Pokazali so, kaj premore njihova prehrabna industrija, med razstavljene izdelke pa so pomešali celo pohištvo, pa proizvode kovinske industrije, tekstil, obutev.

Ugotavljali smo, da sama razstava pravzaprav ni nič posebnega. Tudi v paviljonih inozemskih razstavljalcev ne. Mnogo več pokaže in ponudi naš Zagrebški velesejem, ki velja v svetu za ugledno sejmsko prireditvev. In tisto, kar je rekel nekdo iz naše skupine, da se v dobro založeni Mercatorjevi trgovini vidi več, povsem drži.

Mnogo bolj kot nad samo razstavo pa smo bili navdušeni nad lepotami naše sosedje. Imeli smo veliko časa, da smo si ogledali Bukarešto in njeno okolico. Široke mestne ulice, mnogo zelenja in tišoči nasadi pisanega cvetja pričarajo okolju, v katerem je na stotine raznih kulturnih spomenikov in stavb, prav posebno podobo.

Lepo je tudi na deželi, pa v hribih pogorja Karpati. Mi smo se ustavili v Kraju Sinaya in si ogledali znameniti dvorec.

Domov smo se vrnili polni novih spoznanj in prijetnih vtisov. Naj ne pozabim omeniti dobrega Putnikovega vodiča in pa Mihajla, vodiča iz Romunije, ki nam je o svoji deželi povedal toliko lepega in zanimivega. Prijetno in udobno smo tudi potovali in prijaznosti in ustrežljivosti stewardes AIR FRANCE tudi ne bomo kmalu pozabili.

Mile Bitenc



Tole je ekipa TOZD »Grmada«, ki je v okviru občinskega sindikalnega tekmovanja v Šiški sodelovala pri kegljanju. Z najboljšimi uspehi se ne morejo pohvaliti. Ne v kegljanju, niti v streljanju z zračno puško. Je pa razveseljivo že to, da se takšnih športnih srečanj sploh udeležujejo. Za to poskrbi Ida Primožič, ki je pred kratkim tudi sodelovala na tečaju za organizatorje rekreacije.



Tale posnetek smo napravili na sejmišču v Bukarešti. Žal na njem niso vsi udeleženci potovanja, saj so se najbolj vneti kar takoj napotili v razstavne prostore



IZLET V KARPATE, V MESTECE SINAYA, BO OSTAL NEPOZABEN

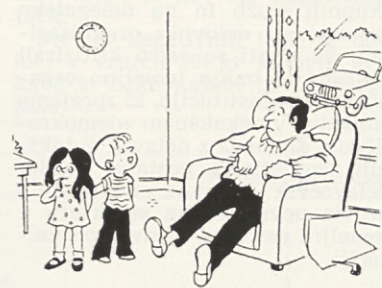
TEČAJ ZA ORGANIZATORJE REKREACIJE

V zadnjih dneh maja se je v Poreču začel prvi tečaj za organizatorje rekreacije v delovnih kolektivih, ki ga organizirajo slovenski sindikati ob pomoči visoke šole za telesno kulturo in šolskega centra za telesno vzgojo.

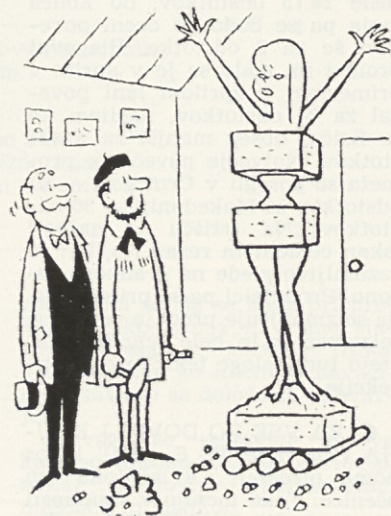
V Plavi laguni v Poreču so za takšen tečaj idealni pogoji, saj je na razpolago cela vrsta športnih objektov in predmetov za rekreacijo.

Desetdnevne tečaja, ki se je pričel konec meseca maja, sta se udeležila tudi dva Mercatorjeva delavca. To sta IDA PRIMOŽIČ iz TOZD »Grmada« in IVAN OSENJAK iz TOZD »Hladilnica«. Na tečaju so izvedeli mnogo koristnega o organizaciji raznih športnih srečanj, seveda pa so se izpopolnili tudi pri praktičnem pouku.

I. P.



— Očka, ali danes zvečer lahko vzamem tvoj avto?



— Tako daleč sem prišel, potem pa je nenadoma postala sramotljiva!



— Dobro jutro — jaz prodajam žage!

AKTIVNA KOZMETIKA ZA SONČENJE IZ

KOLEKCIJE **delial** NEGUJE
IN HKRATI VARUJE



**maxi
braun**

Brez sončenja dajejo preparati MAXI-BRAUN že po nekaj urah lepo zagorelo polt.

Pri sončenju pa s preparati MAXI-BRAUN zaščitena koža še lepše in hitreje porjavi.

NOVO

MAXIBRAUN make-up uvrščamo med dekorativno kozmetiko, saj kožo **takoj tenira**, po nekaj urah pa ji daje tudi obstojno zagorelo polt. MAXIBRAUN make-up vsebuje vse preizkušene sestavine preparatov MAXIBRAUN, za takojšnjo porjavlost kože pa še posebne barvne pigmente.

delial

Preparati DELIAL z zaščitnimi faktorji 2 in 4 so primerni za vsako vrsto kože, za vsako višinsko lego in za vsak letni čas. Izbirajte med izdelki iz kolekcije DELIAL: krema in olje za suho kožo ter mleko in pena za normalno in mastno kožo.

delial après

Delial après je vrhunski dosežek kozmetike. Uporablja se tako za nego po sončenju kakor tudi za vsakodnevno nego obraza in telesa.

Hidratna krema delial après z ekskluzivno aktivno substanco KOLAGEN je vir mladostne svežine. Uporabljamo jo za nego obraza pri sončenju ali za redno vsakodnevno nego.

Mleko delial après uporabljamo po sončenju in po kopeli. Mleko delial après hladi in osvežuje kožo, ki je bila predolgo izpostavljena soncu. Neprijetno srbenje hitro mine, zagorelost počasneje blede.

Oba preparata, kremo in mleko priporočamo tudi moškim, še posebno po britju.

AUTAN

AUTAN SOLUCIJA je prijetno parfimirana alkoholna raztopina dietiltoluamida. Varuje 6 do 8 ur pred piki komarjev, klosov, brencljev, mravelj itd. in omogoča s tem nemoteno bivanje na prostem, v naravi, AUTAN je nepogrešljiv na lovu, ribolovu in taborjenju. Za kvaliteto jamči Bayer-Pharma

Za kvaliteto jamči



Izdeluje:

Bayer Pharma, Jugoslavija
Ljubljana (tel. 061 58 025)



POSTANITE TUDI VI
NAROČNIK KNJIG
PREŠERNOVE DRUŽBE

Letna knjižna zbirka obsega naslednje knjige:

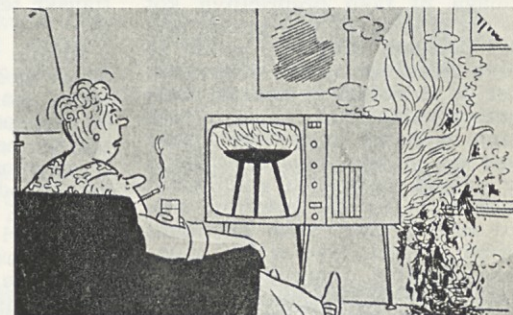
Beno Zupančič PLAT ZVONA, Milena Mohorič HIŠA UMIRAJOČIH, Fran Miličinski PTIČKI BREZ GNEZDA, HIGIENA IN KOMETIKA in PREŠERNOV KOLEDAR 1976.

V zbirki romanov »LJUDSKA KNJIGA« pa bodo izšla tale dela:

Helen Keller ZOGDBA MOJEGA ŽIVLJENJA, Rogaer Vailland IGRA ŽIVLJENJA, Edna O'Brien DEKLETA Z DEŽELE, Koršunov DREVORED V DEŽJU, Sadeg Hedajat HAJDI AGA, Toma Momirovski LETA NESPEČNOSTI.

Naročite lahko tudi mesečno revijo OBZORNIK, ki seznanja bralce z dosežki domače in tuje umetnosti in POEZIJE DR. FRANCETA PREŠERNA.

Knjige in revijo lahko naročite pri zaupniku Prešernove družbe ali neposredno pri Prešernovi družbi, 61000 Ljubljana, Opekarska-Borsetova 27, telefon 21 440.



— Ali si res prepričan, da je to olimpijski ogenj?



— Lepo prosim, tovarišica, počakajte trenutek, da jaz prvi vržem pismo v nabiralnik. Zelo nujno je!

Sindikalni izlet

V dneh 30. in 31. maja ter 1. junija smo se nekateri delavci Delovne skupnosti udeležili sindikalnega izleta v Poreč. Na poti v ta prijeten istrski obmorski kraj smo se ustavili tudi v našem novem počitniškem domu v Dajli.

V programu potovanja smo imeli turistični ogled mesta, izlet v Istrske toplice in starodavno mestece Motovun, ki leži v osrčju Istre. Vse to smo si z zanimanjem ogledali predvsem še zaradi prijetnega pripovedovanja vodiča Marjana.

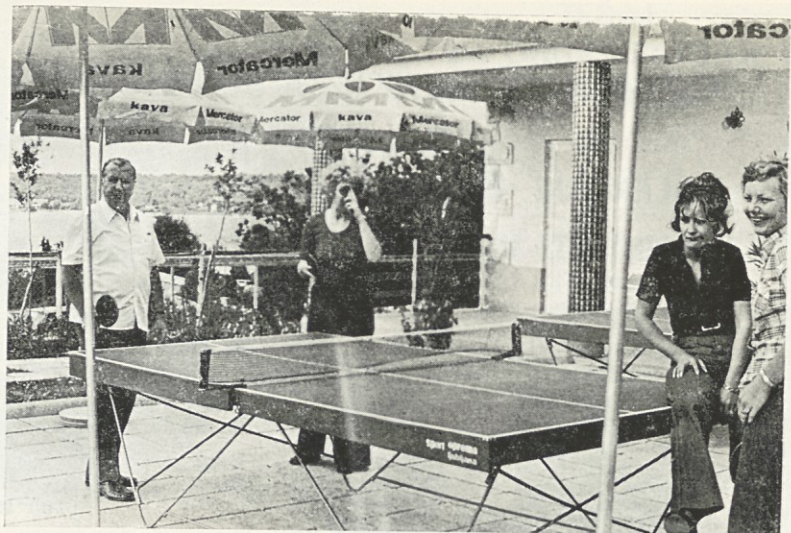
Zadnji dan smo se z manjšo

ladjo odpeljali v Limski fjord. Na morju je bilo precejšnje neurje, ki je nekaterim odvzelo korajžo in smo se raje vračali nazaj v Poreč z avtobusom.

Bil je prijeten izlet. Pa ne samo zaradi zanimivosti, ki smo jih videli ampak tudi zaradi tovariških in prijateljskih vezi, ki bi jih marsikdaj veljalo prenesti tudi na delovna mesta.

Za izlet je vsak posameznik prispeval 300,00 din, prav toliko pa je šlo iz sindikalnih sredstev.

(Na slikah so sami zadovoljni obrazi...).



Prvi v sindikalnem nogometnem prvenstvu

V minulem sindikalnem nogometnem prvenstvu je naše moštvo že po tradiciji doseglo prvo mesto. Kljub temu, da letošnja zmaga ni tako prepričljiva kot prejšnja leta, saj je o prvem mestu odločala razlika v golih, je prvo mesto toliko bolj dragoceno, ker je doseženo v dosedaj najkvalitetnejšem tekmovanju. Skupina, v kateri je nastopalo naše moštvo, je bila letos sestavljena iz desetih najboljših sindikalnih moštev in ne kot prejšnja leta, ko sta bili dve enako kvalitetni skupini. Samo tako si lahko pojasnimo štiri izgubljene tekme, kar si prejšnja leta nismo dovolili niti v štirih sezonah.

Letošnje tekmovanje je potekalo v znamenju moštev Mercatorja in Saturnusa. Druga moštva so kljub temu, da so se trudila in pokazala dokajšnjo mero borbivosti in nogometnega znanja, vendarle zaostajala v kvaliteti. Tako se je boj za prvo mesto odvijal med našim moštvom in Saturnusom, za katerega nastopajo nekdanji zelo znani igralci kot na primer: Žabjek, More, Oblak in drugi. Medsebojni srečanja obeh moštev sta se končala neodločeno, vendar je naše moštvo zmagalo z 9:0, izgubilo pa z 2:0. Nekaj srečanj pred koncem tekmovanja si je Saturnus priboril 3 točke prednosti, in ko je že vse kazalo, da bomo letos drugi, je Saturnus nepričakovano izgubil tekmo s Kartonažno tovarno in igral neodločeno z Ljubljansko banko. Tako si je zapravil vso prednost pred našim moštvom. Našim fantom se je sedaj ponudila priložnost, da osvojijo prvo mesto pod pogojem, da dobijo vsa preostala

srečanja. Do konca tekmovanja so res premagali vse nasprotnike in tako že petič dosegli prvo mesto, za kar so prejeli pokal Ljubljanske temeljne nogometne zveze.

Minulo prvenstvo je pokazalo, da so moštva zelo izenačena, ter da se mora vsak zelo potruditi, če želi postati prvak. To velja tudi za moštvo Mercatorja, ki velja vseskozi za favorita. Od osemnajstih odigranih tekem smo jih dobili 11, tri smo igrali neodločeno, štiri pa smo izgubili. Zbrali smo 25 točk, dosegli 43 zadetkov, prejeli pa smo jih 23. Premagali so nas: Iskra, Saturnus, Tiki in že po tradiciji Ljubljanska banka. Največ »smole« smo imeli z moštvom Tikija, ki smo ga premagali, vendar smo izgubili točke za zeleno mizo zaradi nešportnega obnašanja enega od naših igralcev do sodnika. To je bila edina črna točka, sicer popolnoma nepotrebna, ker so sodniki dobro sodili in je zato takšen izpad našega igralca vreden graje. Najboljši strelec v moštvu je bil Pungaršič iz TOZD Hladilnica z 18 zadetki.

Kot nepristranski opazovalec pa bi našim igralcem svetoval več točnosti glede prihajanja na tekme, med igro pa več discipline in prizadevanja, vsaj pri nekaterih igralcih.

MERCATORJEVI IGRALCI

Mercator je najpogosteje nastopal v naslednji postavi: Zit-

nik, Mrežar, Lužar, Nikolič, Strmecky, Žunič, Šafar, Pungaršič, Osenjak, Velkavrh in Pušler. Igrali so še: Žarn, Serenčič, Rauh, Kozamernik, Škerlavaj in Košir. Moštvo je tudi tokrat vodil Jože Čuden, pomagal pa mu je tudi tovariš Štrukelj.

Ob koncu želim bralcem predstaviti novega vratarja našega moštva, ki je to sezono prvič stopil med vratnice in precej uspešno opravil težko in odgovorno nalogo vratarja. To je PETER ŽITNIK, zaposlen v Delovni skupnosti podjetja. V prostem času je rad igral košarko, ko pa je naše sindikalno moštvo zapustil prejšnji vratar, je na nagovarjanje sodelavcev, poizkusil z nogometom. V začetku je imel nekaj težav z lovenjem žog in postavljanjem, sčasoma pa je začetna nervoza izginila. Soigralci so mu pomagali pridobiti zaupanje vase in svoje sposobnosti. Vedno manj golov je dobival »skozi trebuh« ali »med ušesi«, kot pravijo temu nogometiši. Danes, po končanem prvenstvu lahko z upravičenostjo trdimo, da ima sindikalno moštvo zopet dobrega vratarja.

»Začetek je bil težak, toda soigralci so me spodbujali naj vztrajam. Njihovo zaupanje je bilo odločilno, da nisem prenehal. Imamo dobro obrambo in večkrat se zgodi, da med tekmo nimam veliko dela. Pri tem mi popusti pozornost in nepričakovan strel od daleč me presenet. Upam, da se bom te napake odvadil, prav tako pa tudi intervencije na predložke pred vrata,« je povedal Peter.

Milovan Nikolič

NOVO NA KNJIŽNEM TRGU

PO SLEDOVNIH ČRNE ROKE

Pri založbi Borec je izšla knjiga Jožeta Vidica Po sledovih črne roke. Pisec, ki ga poznamo že po knjigah Beg z morišča in Zločin pri Lenartu, v najnovejšem delu obravnava črno roko v Sloveniji. To je dokumentarno-reportažni zapis, ki obsega 580 strani, 160 fotografij in dokumentov.

Črna roka je bila najbolj divja, edinstvena tajna morilska organizacija, ki je v minulih vojni delovala samo v Sloveniji. Morilci so ime povzeli po tajni organizaciji, ki je pred prvo svetovno vojno delovala v okviru obveščevalnega urada srbske vojske. Tudi slovenska črna roka se je izcimila iz obveščevalnega urada komande četniške vojske za Slovenijo in urada tajne domobranske obveščevalne službe.

O črni roki vemo bore malo, čeprav je ta pošast strahotno puščala po naših krajih. Morila je matere z več kot desetimi otroci, mlada dekleta, otroke, starčke, včasih kar cele družine. Sorodnikom partizanov so pošiljali grozilna pisma, to je letak z narisano črno roko. Včasih so črno roko narisali na zid hiše, v kateri so bivali za črnorokce nezajeljeni ljudje. Morilci so bili predvsem mladi kmečki fantje in študentje, katerim je um zmešala klerofašistična duhovščina. Bili so brez srca, brez vesti. Po krivoverškem učenju škofa Rožmana ubiti aktivista OF ali njihovega sorodnika ni bil greh. Po zločinu so brez spovedi hodili k svetem obhajilu.

Ko letos slavimo 30-letnico zmage nad fašizmom, obletnico osvoboditve, je prav, da se spomnimo žrtev, ki so darovala življenje za svobodo, da jo bomo znali ceniti, negovati in braniti, če bo to kdaj potrebno.

Ne samo da je to prva knjiga o črni roki, ki razgaljuje obraze zločincev in pobudnikov teh morij, temveč velja poudariti naslednje: Knjiga Jožeta Vidica Po sledovih črne roke prihaja tudi v pravem trenutku politične klime. Kot je znano, je prav v tem jubilejnem letu belogardistična propaganda zagnala silovito gonjo proti socialistični Jugoslaviji. Krivci za te strahotne zločine skušajo danes potvarjati zgodovino sebi v prid. Na žalost je del te njihove propagande z obema rokama hlastno prijel del zahodnega reakcionarnega tiska.

Knjigo lahko dobite v vseh knjigarnah ali pa naročite pri založbi Borec, Ljubljana, Miklošičeva 28/I.

Te dni so drugi časopisi pisali o nas

Delo, 8. aprila 1975

KOMAJ ŽE ČAKAJO

Dosedanje razprave so v glavnem dale prav trgovcem, ki predlagajo, da bi ljubljanske trgovine z živili bile odslej ob sobotah popoldne zaprte. Trgovske organizacije zdaj pripravljajo pravilnik, kako bodo dežurne prodajalne omogočile nakup tudi tistim, ki dopoldne morda ne bi imeli časa. V nekaterih trgovskih organizacijah smo povprašali, kaj menijo o sobotnem obratovalnem času.

Edo Božič, direktor maloprodajnega sektorja pri Mercatorju: Najprej bi rad opozoril tiste, ki govorijo o sobotnem zapiranj, da predlagamo, naj bi bile prodajalne zaprte ob sobotah samo popoldne in ne ves dan. Zaradi delovnih sobot zdaj namreč mnogi prodajalci uhajajo iz trgovine v druge poklice, tudi če dobijo nižje osebne dohodke. Zato že dve leti ne dobimo kvalificiranih prodajalcev in moramo zaposlovati tudi delavce brez ustrezne izobrazbe, letos pa smo bili prisiljeni celo zapreti nekatere prodajalne. Ker sodimo, da razvoj tehnologije pakiranja in tehnična oprema gospodinjstev omogočata primerno oskrbo tudi, če ne bodo ob sobotah popoldne odprte ravno vse trgovine, ampak samo dežurne, smo se začeli dogovarjati, da bi večino prodajalnih zapirali ob 14. uri. Mislim, da se bo večina potrošnikov s tem strinjala, kar so potrdili tudi razgovori, ki smo jih imeli doslej, pa tudi analiza sindikata delavcev v storitvenih dejavnostih.

C. Ritonja, Emona: Naše prodajalke komaj čakajo proste sobote...

Delavska enotnost, 26. 4. 1975

USPEŠNO PREHOJENA POT

V začetku preteklega leta so delavci EMBE, ki je ena izmed 25 TOZD delovne organizacije Mercator, začeli delati v novi tovarni. Sodobna tovarna in urejena okolica že na zunaj vzbudi prijetne občutke, saj takih tovrstnih objektov pri nas ni ravno veliko. Delavci so po 19-letni razvojni dobi, značilni po zavestnem odrekanju boljšim delovnim pogojem, družbenemu standardu in po vztrajnem delu na strojih, ki jih je čas in razvoj tehnologije prerasel; dosegli svoj in družbeni cilj — zgraditev nove tovarne in delo v nji.

Nova tovarna pa ne pomeni delavcem samo boljše delovne pogoje, ampak osnovo za uspešnejši perspektivni razvoj. Da bo res tako, nas je prepričal sodoben avtomatiziran tehnološki proces v tovarni, znanje in izkušnje delavcev v EMBI in ne nazadnje tudi to, da so v vsem preteklem obdobju svojega razvoja dobro gospodarili z družbenimi sredstvi.

Kljub težavam v poskusni proizvodnji in splošnim gospodarskim težavam v preteklem letu je bil postavljeni načrt dosežen. Zaposlenih 80 delavcev, od tega

70% žensk, je lani doseglo 170 milijonov celotnega dohodka in je tako v primerjavi z letom 1973 celotni dohodek povečan za skoraj 40%. V skladu z zahtevo in sklepom osnovne organizacije sindikata je bil v preteklem letu povprečni najnižji osebni dohodek za redno delo 2070 din.

Stanovanjsko problematiko delavcev so v EMBI reševali sproti in po naslednjih kriterijih: socialno stanje, kreditna sposobnost in namensko varčevanje prosilca. Tako so rešili vse vložene prošnje za stanovanjske kredite in omogočili delavcem pridobiti ustrezne stanovanjske prostore. Od predvidenih novih vlogah bo reševanje težavnejše, ker izločena sredstva za ta namen niso v takem porastu kot cene stanovanj.

V EMBI se lahko upravičeno pohvalijo tudi z izobraževanjem lastnih kadrov. Danes se skoraj 15% delavcev izobražuje na srednjih, višjih in visokih šolah. Načrtujejo pa tudi poklicno izobraževanje delavcev za pridobivanje strokovnih kvalifikacij pri delu.

Še bi lahko naštevali prizadevanja tega samoupravnega in politično aktivno organiziranega majhnega kolektiva po številu zaposlenih, toda po doseženih uspehih pomembnega. Pridružili bi se tudi izrečenim mislim predsednika delavskega sveta TOZD tov. Janeza Kušlana:

»Vsi delavci EMBE vemo, da nanizanih uspehov naše pretekle poti, ki se odražajo tudi v izgradnji nove tovarne, ne bi dosegli brez pridruženih sil nas vseh in brez pomoči širše družbene skupnosti; le samoupravno organizirani in združeni pri delu, ob načrtu in cilju, ki je bil naš cilj in cilj ter načrt vsakogar izmed nas, smo lahko uspešno prehodili to pot. Tovarištvu, solidarnost, naša medsebojna delovna disciplina, upoštevanje mnenja in predlogov vsakogar izmed nas, skratka vse tisto, čemur mi v EMBI pravimo samoupravljanje in čutimo kot samoupravljanje, nam je omogočilo, da smo uspešno zaključili prvo leto v novi tovarni, v kateri bomo lahko uspešno dosegli še večje delovne uspehe.«

Ljubljanski Dnevnik, 29. 5. 1975

NA DEBELO JE CENEJE

Zamisli o tržnih centrih, v katerih je vse ceneje za 10 do 30 odstotkov v primerjavi s cenami v samopostrežnih in drugih trgovinah, kjer prodajajo blago na drobno, ni izvirno naša. V nekaterih evropskih državah na veliko odpirajo velike potrošniške magazine, kjer so cene živil in drugih proizvodov tudi do 40 odstotkov nižje kot v maloprodaji. V takšnih magazinih namreč prodajajo le »na debelo« — toliko kolikor neka družina potrebuje za ves mesec. Proizvode dovažajo neposredno iz tovarne, kar zelo zmanjša stroške, s tem pa tudi cene. Če nič drugega, se potrošniki tako »izogonejo« trgovski, maloprodajni marži.

Izračuni kažejo, da lahko tridružinska družina, ki se oskrbuje z živili in nekaterimi drugimi proizvodi po grosističnih cenah v magazinih, kjer prodajajo »na veliko«, prihrani mesečno okrog 250 dinarjev.

Poglejmo, kako je s tako prodajo pri nas:

Emona, direktor prodaje živil TOZD Trgovina na veliko F. Brodanič: Na Šmartinski 102 imamo tovrstno »diskont« trgovino urejeno že dve leti, kupci pa so pokazali v tem času precej zanimanja...

Maximarket, direktor J. Dovjak: Diskont prodajo imamo že 3 leta in to v samopostrežni trgovini z živili...

MERCATOR, direktor TOZD Grosist Rado Šintler: Tudi MERCATOR se že pripravlja na takomenovani diskontni način prodaje. Zdaj urejemo prostor, v katerem bo ta prodaja stekla najverjetneje že 1. julija. To bo v Tobačni ulici 7, na Viču, kjer je MERCATORJEVO grosistično skladišče. Prodajali bomo vse vrste živil, pijače in konditorsko blago ter pralne praške in drugo, vse pa bo do 25 odstotkov ceneje kot v maloprodaji.

Ljubljanski Dnevnik, 30. 5. 1975

KRITIČNO

Delovna organizacija »Dalmacija vino« iz Splita je te dni poslala sindikalnim organizacijam ponudbo za nakup pijač.

Pišejo: Nudimo vam izredno priljubljen cenenega nakupa. Originalni angleški GIN WHITE HOUSE stane 56,40 dinarjev. Ni kaj reči, zelo drag res ni... Nerodno pa je, da stane isti gin — od istega podjetja — v trgovini MERCATOR, Proletarska 4 55,30 dinarjev ali dinar in deset par

manj kot pri »cenemem« nakupu v sindikalni organizaciji.

Nekdo nekoga vleče torej za nos... Do kdaj še?

Delo, 4. 6. 1975

PA SO VZELI ŠE KAKO VREČO ZASE

MERCATOR, »v katerem dobite vse«, ima skladišča tudi v Tobačni ulici. In tam je velik promet. Tako so začeli nekateri delavci podjetja, zlasti šoferji, razmišljati o tem ali se ne bi morda dalo tega kako izkoristiti. Pa so začeli nalagati na kamione po kako vrečo sladkorja več, ročko olja, vrečo moke itd. Naročena živila so nato razvažali po trgovinah na terenu, kar pa je bilo več, so po znižanih cenah prodajali privatnim gostilnam.

Toda delavska kontrola in načela samozaščite so tu dejansko obrodile uspeh. Delavci so tatove sami razkrinkali. In pred sodišče bodo stopili tako tatovi, kot gostilničarji, ki so za krajno vedeli, pa so vseeno kupovali. Lopovi pa so oškodovali podjetje kar za okoli 11.500 dinarjev. Toliko je doslej ugotovljenega, kaj bo pokazala nadaljnja preiskava, pa še ni znano.

Delo, 12. 6. 1975

KJE NOVE TRGOVINE

V Ljubljani je dosti premalo trgovin, še zlasti v novonastajajočih naseljih na mestnem robu. Da bi popravili stanje, so ljubljanske trgovske organizacije skupaj z občinskimi izvršnimi sveti izdelale in uskladile program novogradenj, ki naj bi rešile najhujše probleme. Trgovci trdijo, da imajo za celo vrsto trgovin že pripravljeno vso do- (Nadaljevanje na 32. strani)



— Zakaj imata tako dolgi bradi?

— Zato, ker si za dalj časa odpotoval in s seboj odnesel brivski aparat, bratec Mac

Te dni so drugi časopisi pisali o nas

(Nadaljevanje z 31. strani)

kumentacijo in bodo lahko začeli graditi, brž ko jim bo banka odobrila kredite.

Po programu bodo najprej začeli graditi naslednjih 9 trgovin s skupno površino 9.460 m²:

— pri Ruskem carju — trgovina z 800 m², MERCATOR

— v Murglah, v Trnovem, v Štepanjskem naselju, v Kosezah — v Zalogu, 600 m² — MERCATOR

— v Vižmarjih — 360 m² — MERCATOR

Ljubljanski dnevnik, 26. 6. 1975

FOTOVEST — Emba, živilska industrija v Slovenčevi ulici, je ena od 27 MERCATORJEVIH TOZD. V novo poslopje, ki so ga zgradili večinoma iz lastnih sredstev, zaradi česar so se zaposleni svojčas soglasno marsičemu odpovedali, so se vselili lani, pri tem pa je treba poudariti, da delo kljub »selitvi« ni zastalo niti za dan... Med 80 zaposlenimi sta dve tretjini žena. Emba pa je bila tudi eno prvih podjetij v Jugoslaviji, ki se je konstituiralo v TOZD.

FOTOVEST — Včeraj so člani delegacije občine Trebinje iz Bosne in Hercegovine in predstavniki skupščine občine Ljubljana-Bežigrad obiskali tudi TOZD Emba ter si ogledali pražarno in pakir-

nico kave, sladkorja, čajev in raznih začimb. Pozanimali so se o delovnih uspehih te TOZD, o delovnih pogojih zaposlenih, o izobraževanju, ki je vzorno urejeno in še o marsičem.

Ljubljanski dnevnik, 30. 6. 1975

GROSISTIČNE CENE SO NIZJE

V torek, 1. julija zjutraj bodo v Mercatorjevi TOZD Grosist odprli svojo diskont trgovino, v kateri bodo prodajali blago po grosističnih cenah — torej od 15—25 odstotkov ceneje, kot pa znašajo »običajne« cene v maloprodajnih trgovinah.

Trgovina bo v Tobačni ulici 7, v Mercatorjevem centralnem skladišču, kupci pa bodo v njej dobili vse vrste osnovnih živilskih izdelkov, alkoholne in brezalkoholne pijače, pralne praške, olje, sladkor, čokolade, bonbone in drugo. Vedeti pa je treba tudi to, da bodo vse izdelke prodajali v večjih količinah, v originalni embalaži proizvajalca (npr. 15 steklenic olja v kartonu itd.). Tisti, ki so v diskont trgovinah že kupovali, pravijo, da je moč s takšnimi nakupi prihraniti tudi do 20 odstotkov denarja, namenjenega izdatkom za hrano.

Zbrala:
Maja Hočevar

BI RADI »ANTENINO MAJICO?

Anteno, slovensko zabavno revijo, ki izhaja vsak teden, prav gotovo poznate. Namenjena je vsem tistim, ki so mladi po srcu. Tako pravijo na Anteni, dokazujejo pa številni bralci vsepovsod. Od tistih, ki še niti ne trgajo hlač po šolskih klopeh, pa do naših babic in dedkov.

Kaj je le bolj primerne za dopust, letovanje, taborjenje in izlet, kot praktična majica. In če je povrhu vsega še lepo potiskana, kar je zadnje čase močno v modi, potem je vsakomer še bolj všeč.

In takšne majice Antena ima. Pet jih je namenila našim bralcem. Kar tako, za darilo, za prijetnejše dni v hribih ali pa ob morju. Skoraj brez truda lahko pridete do takšne majice. Izrezati morate le izpolnjen kupon, ga prilepiti na dopisnico in poslati v naše uredništvo najkasneje do 15. avgusta. Izmed vseh prispelih dopisnic bo predstavnik Antene izžrebal pet dobitnikov Anteninih majic.

Naš naslov: Mercator, uredništvo časopisa »Mercator«, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana. Na dopisnico pripišite: »ZA ANTENINO MAJICO«.

ŽELIM »ANTENINO« MAJICO

Ime in priimek

Naslov

Velikost majice: moške št. 48, 50, 52
ženske št. 36, 38, 40
otročka za 14 let

(ustrezno številko obkrožite)

V SLOVO LADU LUKANCU

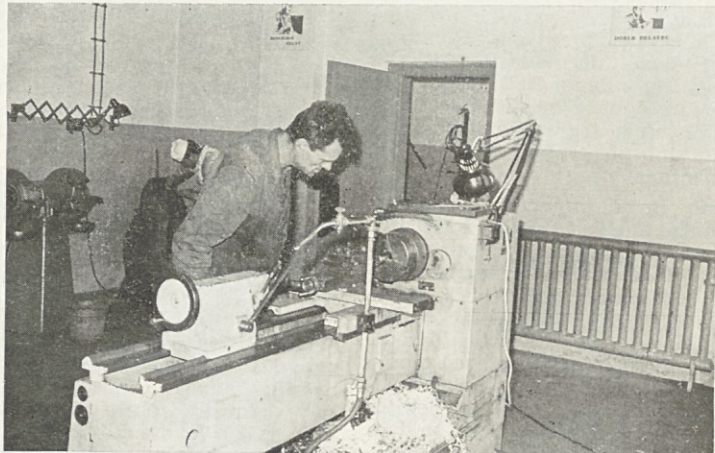
V juniju so se delavci TOZD »TMI« poslovili od svojega sodelavca, Lada Lukanca. Nepričakovano je odšel iz svoje delovne sredine, star komaj 44 let.

Bil je vzoren delavec in dober tovariš. V vsakem trenutku je bil pripravljen pomagati svojim tovarišem in prav zato je bil v kolektivu spoštovan in priljubljen.

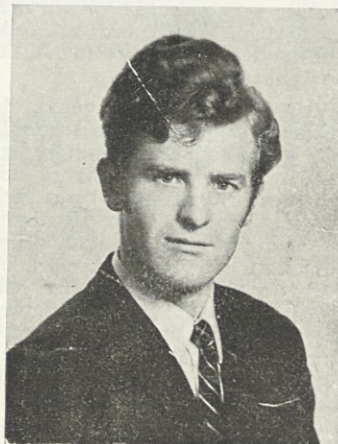
Toda usoda življenja je bila neizprosna in težka, neozdravljiva bolezen je iz kolektiva TMI iztrgala dobrega delavca in strokovnjaka, strugarja Lada Lukanca.

Težko nam je ob spoznanju, da dobrega delavca in tovariša ni več v kolektivu. Toda za vedno bo nanj ostal prijeten spomin.

Sodelavci



V SLOVO JOŽETU PEVCU



V torek, 1. julija popoldne smo se na ljubljanskih Zalah poslovili od sodelavca TOZD »Hladilnica«, Jožeta Pevca.

Ze leta 1961 se je vključil v kolektiv TOZD »Hladilnica« in postal eden prvih delavcev in graditeljev te delovne organizacije. Vmes je odšel na odsluženje vojaškega roka, nato pa se je ponovno vrnil med nekdanje sodelavce. S svojim vestnim delom je nenehno dokazoval, da zmore še več. Prav zato je na delovnem mestu tudi napredoval in postal pomočnik skladiščnika. Kasneje se je odločil tudi za dopolnilno izobraževanje in na delovnem mestu skladiščnika opravljal še odgovornejša dela.

Jože Pevc je bil dober delavec, sodelavec in prijatelj. Aktivno se je tudi vključil v delo raznih družbeno političnih organizacij, lani pa je bil sprejet v vrste Zveze komunistov.

Globoko smo pretreseni ob njegovi smrti in težko nam je, ker Jožeta ni več med nami. Pogrešali ga bomo prav vsi. Še težje pa njegovi svojci, ki jim izrekamo globoko sožalje.

Sodelavci

IZID NAGRADNE KRIŽANKE

V naše uredništvo je do roka prispelo 142 rešitev nagradne križanke. Izmed teh smo izžrebali tri nagrajence:

JERICA MICIČ, TOZD Grosist, Ljubljana, Aškerčeva 3

VID LUŽAR, TOZD Grosist, Galanterija, Tobačna ulica 7

DRAGO ŽAGAR, TOZD Trgopromet, Prod. Obutev, 61330 Kočevje

Nagrajenci iz Ljubljane naj dvignejo nagrade v sektorju ekonomske propagande in informativne službe, tovariš Žagar pa bo nagrado prejel po pošti.



Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domanjko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogacnik, Jože Rener, Janez Rozman, Mirko Rupel, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak —

Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Učne delavnice, Ljubljana, Bežigrad 8

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov